

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΙΓΑΙΟΥ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Σχολή Κοινωνικών
Επιστημών

Τμήμα Κοινωνιολογίας

Σχολή Καλών Τεχνών

Τμήμα Εικαστικών & Εφαρμοσμένων
Τεχνών

ΠΜΣ Εφαρμοσμένη Κλινική Κοινωνιολογία και Τέχνη

Διπλωματική Εργασία

**Η ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΎΝΤΑΞΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ Η ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΤΗΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ**

Φοιτήτρια: Ζωή Ελένη Κυριακίδου

Επιτηρητής: Σωτήρης Χτούρης

Ιανουάριος 2021

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	2
Μεθοδολογία	3
Κεφάλαιο 1 – Η προσπάθεια ένταξης των νέων στην αγορά εργασίας	4
Ποσοστά ανεργίας	6
Η περίπτωση της Ευρώπης	7
Η περίπτωση της Ελλάδας	7
Ποιοι είναι οι νέοι	8
Η ένταξη των νέων στην αγορά εργασίας	8
Παραδείγματα προγραμμάτων ένταξης	13
Η αγορά εργασίας από την πλευρά των νέων	14
Κεφάλαιο 2 - Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι νέοι κατά την προσπάθεια ένταξης τους	17
Κεφάλαιο 3 - Καλλιτεχνική δράση της εργασίας	22
Ανάλυση Συνεντεύξεων	23
Συμπεράσματα	32
Βιβλιογραφία	33
Παράρτημα 1 – Έντυπο Ενημέρωσης	37
Παράρτημα 2 – Έντυπο Συγκατάθεσης	38
Παράρτημα 3 – Οδηγός Συνέντευξης	45
Παράρτημα 4 – Συνεντεύξεις	47

Εισαγωγή

Η εργασία αυτή εκπονήθηκε στα πλαίσια της διπλωματικής εργασίας. Ο τίτλος επιλέχθηκε μετά την ολοκλήρωση της δομής της, αλλά και ένα μέρος της βιβλιογραφίας. Το θέμα της αναφέρεται στους νέους (18-29 χρονών) και στη προσπάθεια ένταξης τους στην αγορά εργασίας. Τόσο ως βάση όσο και για την ολοκλήρωση της δόθηκε έμφαση στον νέους της Ελλάδας, πάνω στους οποίους βασίστηκε και η έρευνα.

Η εργασία είναι δομημένη με τέτοιο τρόπο, ώστε να υπάρχει μία φυσική ακολουθία ως προς τα κεφάλαια. Το πρώτο κεφάλαιο αφορά την ένταξη των νέων στην αγορά. Στο πρώτο κομμάτι γίνεται αναφορά στο θεωρητικό υπόβαθρο της εργασίας. Στο επόμενο παρουσιάζονται τα ποσοστά ανεργίας σε Ευρώπη και Ελλάδα και ακολουθεί μία διευκρίνιση για το ποιοι είναι οι νέοι. Έπειτα περιγράφεται ο τρόπος ένταξης των νέων, τα προγράμματα ένταξης και η αγορά εργασίας από τη δική τους οπτική πλευρά. Στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν κατά τη διαδικασία ένταξης. Τέλος στο τρίτο κεφάλαιο περιγράφεται η καλλιτεχνική δράση που έγινε στα πλαίσια της εργασίας.

Η υλοποίηση της εργασίας άρχισε από το Σεπτέμβριο του 2020 και ολοκληρώθηκε τον Ιανουάριο του 2021. Για την εύρεση του υλικού χρησιμοποιήθηκαν κυρίως άρθρα σε ηλεκτρονικά περιοδικά αλλά και ηλεκτρονικές βιβλιοθήκες όπως το Google Scholar και το Scopus.

Μεθοδολογία

Το βασικό ερώτημα που διατρέχει όλη την εργασία είναι η προσπάθεια που γίνεται από την πλευρά των νέων για την ομαλή ένταξη τους στην αγορά εργασίας. Η εργασία και κυρίως τα δεδομένα που διαθέτει βασίζονται σε μια εθνογραφική μελέτη, η οποία επιλέχθηκε λόγω των πυκνών περιγραφών που μπορεί να παρέχει αλλά και τον πολυεπίπεδο χαρακτήρα της. Η εθνογραφική προσέγγιση δίνει ιδιαίτερη βάση στην εμβάθυνση η οποία εκτείνεται, στη συγκεκριμένη περίπτωση, σε συγκεκριμένη χρονική περίοδο και κοινωνική ομάδα. Η εθνογραφική μελέτη αντλεί στοιχεία από τη θεωρία της συμβολικής αλληλόδρασης και την ερευνητική προσέγγιση. Στόχος της είναι η συλλογή περιγραφικού εμπειρικού υλικού απαλλαγμένο από εξωτερικές παρεμβάσεις.

Για τη συλλογή των πληροφοριών χρησιμοποιήθηκαν ερευνητικές συνεντεύξεις, οι οποίες επιτρέπουν να επικεντρώνεται το άτομο στις εμπειρίες και στα βιώματα του και μειώνει τον κίνδυνο παρερμηνείας. Επίσης λόγω της ζωντανής συνομιλίας δίνεται η δυνατότητα αναφοράς θεμάτων από διαφορετικές οπτικές γωνίες. Οι ερωτήσεις χαρακτηρίζονται από έναν προκαθορισμένο βαθμό δόμησης και τυποποίησης. Επίσης χαρακτηρίζονται από προκαθορισμένη διάταξη και περιεχόμενο ερωτήσεων, αλλά ταυτόχρονα είναι ερωτήσεις ανοιχτού τύπου το οποία δίνει στον συνεντευξιζόμενο την δυνατότητα να απαντήσει όπως θέλει ο ίδιος. Η διαδικασία ολοκλήρωσης των συνεντεύξεων είναι απαιτητική, εντατική και αναπτύσσει μια στενή σχέση μεταξύ του ερευνητή και του συνεντευξιζόμενου. Ο ερευνώμενος πληθυσμός ήταν νέοι ηλικίας 18-28 χρονών και βρίσκονταν στην αρχή της ένταξης τους στην αγορά εργασίας.

Για την καταγραφή των συνεντεύξεων έγινε χρήση video (ύστερα από την έγκριση του συνεντευξιζόμενου) και μαγνητοφώνου, το οποίο βοήθησε και στη καλύτερη διερεύνηση του θέματος.

Για την τήρηση της δεοντολογία δημιουργήθηκαν τα απαραίτητα έντυπα ενημέρωσης και συγκατάθεσης, τα οποία μοιράστηκαν έγκαιρα στους συνεντευξιζόμενους. Επιπλέον για την τήρηση της διαφυλάχθηκε η εχεμύθεια των λεγόμενων και η ανωνυμία των ατόμων.

Κεφάλαιο 1 – Η προσπάθεια ένταξης των νέων στην αγορά εργασίας

Τη δεκαετία του 1970 οι οικονομολόγοι Peter Doeringer και Michael Piore έκαναν λόγο για τη θεωρία της κατάρρευσης της αγοράς εργασίας. Συγκεκριμένα περιγράφει μία μορφή της η οποία θα διαθέτει ελάχιστες θέσεις εργασίας με χαμηλό μισθό. Χαρακτηριστικό της θα είναι η ανασφάλεια που θα επικρατεί και η αδυναμία εξέλιξης του ατόμου.

Η αγορά εργασίας διαφοροποιείται από οικονομικούς παράγοντες. Σε πολλές περιπτώσεις οι θέσεις εργασίας που δημιουργούνται καλύπτονται από τους ήδη υπάρχοντες υπαλλήλους, συνήθως με τη μορφή προαγωγής ή μετακίνησης τους σε διαφορετικό πόστο, αλλά και με την ανάθεση περισσότερων αρμοδιοτήτων. Στα πλαίσια της αγοράς εργασίας που έχει δημιουργηθεί παρατηρείται μεγάλη ανισότητα μεταξύ των θέσεων εργασίας. Τα άτομα που βρίσκονται σε υψηλότερα πόστα έχουν καλύτερες απολαβές, όπως σταθερότητα, μεγαλύτερο μισθό και χαμηλότερα ποσοστά ανεργίας. Αντίθετα στα χαμηλότερα πόστα επικρατούν κακές συνθήκες εργασίας, χαμηλός μισθός, εκτενές ωράριο και αδυναμία εξέλιξης. (Hammer, 2006)

Για τον Boeri ως αγορά εργασίας ορίζεται «ένα σύστημα νόμων, κανόνων ή συμβάσεων που προκύπτουν από μια συλλογική επιλογή και παρέχει περιορισμούς ή κίνητρα που μεταβάλλουν τις ατομικές επιλογές έναντι της εργασίας και των αμοιβών». Οι εργαζόμενοι έχουν πρόσβαση σε εργασιακά δικαιώματα και μπορούν να αποτραπούν καταστάσεις όπως η απώλεια εισοδήματος και τα ατυχήματα (Boeri, 2010). Επιπλέον οι Berg και Kucera(2008), εξελίσσοντας τη θεωρία του Boeri, αναφέρουν πως η αγορά εργασίας χαρακτηρίζεται από κανόνες, πρακτικές και πολιτικές οι οποίες επηρεάζουν άμεσα και σε σημαντικό αρνητικό βαθμό την ποιότητα εργασίας των νέων. (O'Higgins & Moscarillo, 2017)

Ο κεντρικός άξονας της αγοράς εργασίας βασίζεται στους λειτουργικούς μισθολογικούς μηχανισμούς και στην αποφυγή της ανεργίας. Οι θεωρίες της αγοράς εργασίας στοχεύουν στον τρόπο λειτουργίας της και στην καλύτερη απόδοση της. (Brzinsky-Fay, 2017)

Μεγάλο μέρος για τον προσδιορισμό των εργαζομένων αποτελεί η θεωρία του κοινωνικού εαυτού. Για την ανάπτυξη του κοινωνικού εαυτού δίνεται έμφαση κυρίως

στα κοινωνικά στοιχεία που συνθέτουν την προσωπικότητα του ατόμου. Καθόλη τη διάρκεια της ζωής του το άτομο δέχεται επιρροές από το κοινωνικό του περιβάλλον, οι οποίες καταλήγουν να το διαμορφώνουν. Μέσω του κοινωνικού εαυτού το άτομο πετυχαίνει την κοινωνικοποίηση, κατά την οποία δημιουργούνται ομάδες ατόμων με κοινούς στόχους. Ο κοινωνικός εαυτός που αναπτύσσει το άτομο χωρίζεται σε τέσσερα κεφάλαια: ανθρώπινο, κοινωνικό, οικονομικό και πολιτισμικό.

Ένα μεγάλο κομμάτι της θεωρίας του κοινωνικού εαυτού αποτελεί το ανθρώπινο κεφάλαιο. Για το άτομο ως ανθρώπινο κεφάλαιο ορίζεται το σύνολο των επίκτητων στοιχείων, όπως είναι οι δεξιότητες και τα ταλέντα που διαθέτει, αλλά και η γνώση που αποκτά μέσω της εκπαίδευσης και της κατάρτισης. Σημαντικό στοιχείο αποτελεί το γεγονός ότι είναι ενσωματωμένο στο άτομο και δεν μπορεί να διαχωριστεί από αυτόν που το κατέχει. Επίσης το ανθρώπινο κεφάλαιο δεν κληροδοτείται και δεν μεταβιβάζεται. (OECD, 2007)

Το ανθρώπινο κεφάλαιο αναφέρεται κυρίως στους εργαζόμενους. Σε άτομα τα οποία εργάζονται ή έχουν τη δυνατότητα να εργαστούν. Τα στοιχεία που απαιτούνται για την ύπαρξη του ανθρώπινου κεφαλαίου αποτελούν τη βάση για τη δημιουργία άλλων κεφαλαίων, όπως είναι το κοινωνικό και το οικονομικό. (Χτούρης, 2017)

Η σωματική παρουσία είναι ένα μικρό μέρος του κεφαλαίου, καθώς σημαντικό ρόλο έχουν οι άυλες ιδιότητες που έχει ένας εργαζόμενος. Κάποιες από αυτές είναι οι δεξιότητες, η εμπειρία και η προσωπικότητα του ατόμου. Αποτέλεσμα αυτού είναι κάποια χαρακτηριστικά και γνώσεις που διαθέτουν οι εργαζόμενοι να συμβάλλουν στην ανάπτυξη μιας επιχείρησης. (Χτούρης, 2017)

Το ανθρώπινο κεφάλαιο αποτελεί πηγή μελλοντικών ικανοποιήσεων και κερδών καθώς αποτελεί μεγάλο κομμάτι των εργαζόμενων. Μέσω της εξειδίκευσης που αποκτά ο εργαζόμενος κατά τη διάρκεια του συνόλου της εργασίας του προκαλεί και σημαντικές αλλαγές στο οικονομικό του κεφάλαιο. (Χτούρης, 2017)

Τα άτομα προκειμένου να αυξήσουν τις μελλοντικές τους αποδόσεις βασίστηκαν στην βελτίωση των επαγγελματικών τους δεξιοτήτων και στην προσαρμογή στις νέες τεχνολογίες. Για να το επιτύχουν αυτό χρησιμοποίησαν την εκπαίδευση, με σκοπό την απόκτηση κάποιου πτυχίου (OECD, 2007).

Οι εργαζόμενοι αποτελούν αυτοτελή παραδείγματα καθώς διαφέρουν ως προς την εκπαιδευτική τους κατάρτιση και την εργασιακή εμπειρία. Το ανθρώπινο κεφάλαιο δίνει βάση στα επαγγελματικά προσόντα του κάθε ατόμου έτσι ώστε να αυξάνονται οι πιθανότητες γρήγορης ένταξης στην αγορά εργασίας. Με την αύξηση του ανθρώπινου κεφαλαίου ένας υπάλληλος μπορεί να αποκτήσει καλύτερες συνθήκες εργασίας και αύξηση μισθού, το οποίο οδηγεί και στην ανάπτυξη του οικονομικού κεφαλαίου (Brzinsky-Fay, 2017).

Το οικονομικό κεφάλαιο περιλαμβάνει όλα τα περιουσιακά στοιχεία που διαθέτει ένα άτομο. Πιο συγκεκριμένα περιλαμβάνονται όλοι οι οικονομικοί πόροι που διαθέτει ένα άτομο συμπεριλαμβανομένου και του μισθού.

Παράλληλα με την προσπάθεια ανάπτυξης του ατόμου, δίνεται βάση και στην βελτίωση του κοινωνικού κεφαλαίου. Το συγκεκριμένο κεφάλαιο ανταποκρίνεται στους δεσμούς και τα δίκτυα που δημιουργεί ένα άτομο, αλλά και στην ποιότητα ζωής και στη συνεργασία που υπάρχει μέσα στον εργασιακό χώρο. Παράλληλα προσδιορίζεται από τις σχέσεις που αναπτύσσονται μεταξύ των ατόμων και των μελών μίας ομάδας με σκοπό το κοινό όφελος και τους κοινούς στόχους. Οι σχέσεις αυτές σε αντίθεση με το ανθρώπινο κεφάλαιο μεταδίδονται και εξελίσσονται πολύ πιο εύκολα. (Χτούρης, 2017)

Τέλος διαμορφώνεται και το πολιτισμικό κεφάλαιο του ατόμου. Η δημιουργία του συγκεκριμένου κεφαλαίου ξεκινάει από την παιδική ηλικία με την εκμάθηση της γλώσσας, γενικών γνώσεων και προτιμήσεων. Η ένταξη του παιδιού σε ένα κοινωνικό σύνολο (πχ. σχολείο) βοηθάει στη διαμόρφωση του κεφαλαίου. Πιο συγκεκριμένα το πολιτισμικό κεφάλαιο αποτελείται από μεμονωμένες γνώσεις, δεξιότητες και εκπαιδευτικά και επαγγελματικά προσόντα τα οποία διαρκώς εξελίσσονται. (Χτούρης, 2017)

Ποσοστά ανεργίας

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης η Ελλάδα, όπως και οι υπόλοιπες νότιες πόλεις της Ευρώπης (Ισπανία, Ιταλία) έχουν από τα μεγαλύτερα ποσοστά ανεργίας των νέων. Τα ποσοστά εγκατάλειψης της εκπαίδευσης είναι

υψηλά, οι επιστροφές σε αυτή είναι ελάχιστες. Η αγορά εργασίας προσφέρει λίγες εξειδικευμένες θέσεις με μισθούς χαμηλούς και εκτενές ωράριο.

Η περίπτωση της Ευρώπης

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία (Eurostat) τα ποσοστά ανεργίας στην Ευρώπη αυξάνονται. Το Σεπτέμβριο του 2020 το ποσοστό αυτό ανέρχεται στη 8.3% του πληθυσμού. (Eurostat, 2020)

Ειδικότερα στην περίπτωση των νέων (κάτω των 25 χρονών) το ποσοστό ανέρχεται στα 17.6%, το οποίο ανταποκρίνεται σε 2.451 εκατομμύρια ανέργους. Μεταξύ των μηνών Αύγουστο 2020 (18.1%) και Σεπτέμβριο 2020 (17.6%) παρατηρήθηκε μία μείωση 77.000 ατόμων, η οποία οφείλεται στην μη αναζήτηση εργασίας λόγω της κατάστασης που επικρατεί στην αγορά εργασίας. (Eurostat, 2020)

Η περίπτωση της Ελλάδας

Κατά τη τελευταία δεκαετία τα ποσοστά ανεργίας της Ελλάδας έχουν αυξηθεί. Αυτό οφείλεται κυρίως στην οικονομική κρίση του 2008 και αποτυπώνεται όλο και πιο έντονα στους νέους του ηλικιακού φάσματος 18-29 χρονών. Η πρόσβαση στην αγορά εργασίας έγινε δυσκολότερη και οι απαιτήσεις αυξήθηκαν.

Σύμφωνα με την ιστοσελίδα της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής η τελευταία μέτρηση (Σεπτέμβριος 2020) του ποσοστού της ανεργίας στην Ελλάδα ανέρχεται στο 16.1%. Σε σχέση με το ποσοστό ανεργίας του Αυγούστου (16.5%) μειώθηκε κατά 0.4%. Το ποσοστό αυτό αντιστοιχεί στη μείωση κατά 9.645 ανέργων (όλων των ηλικιών) από τον Αύγουστο. Η ηλικιακή ομάδα 15-24 ανταποκρίνεται στο 33% του ποσοστού και αποτελεί την πιο επηρεασμένη ομάδα από την ανεργία.¹

¹ Βάση του πίνακα (exel) που έχει δημοσιεύσει η Ελληνική Στατιστική Αρχή.
<https://www.statistics.gr/>

Ποιοι είναι οι νέοι

Για τη δυνατότητα περιγραφής των νέων (15-24 χρονών) παγκοσμίως ως προς την είσοδο τους στην αγορά εργασίας έχει δημιουργηθεί ο όρος “NEET”. Πρόκειται για ένα ακρωνύμιο για το “Not in Education, Employment, or Training” (= Όχι στην Εκπαίδευση, στην Εργασία, στην Εξειδίκευση). Συγκεκριμένα αναφέρετε στα άτομα τα οποία είναι άνεργα και δεν βρίσκονται σε κάποιο στάδιο εκπαίδευσης ή πρακτικής. (Lecerf, 2017. Mizintseva et al., 2017)

Ο όρος “NEET” πρωτοεμφανίστηκε τη δεκαετία του '90 για να περιγράψει μία κοινωνική κατάσταση που βίωναν οι νέοι της εποχής (Balan, 2014) και να αντικαταστήσει τον όρο “StatusZero” που επικρατούσε στη Μεγάλη Βρετανία εκείνη τη περίοδο. Ο όρος “StatusZero” χρησιμοποιήθηκε από ερευνητές στην Ουαλία για να περιγράψουν τους νέους 16-18 χρονών που δεν εντάσσονταν σε πρόγραμμα εκπαίδευσης ή απασχόλησης. Στα τέλη της δεκαετίας του '90 ο όρος τροποποιήθηκε για να ταιριάζει καλύτερα στην τότε κατάσταση των νέων όπου πήρε και τη σημερινή του μορφή. (Lecerf, 2017)

Η μείωση ή η αύξηση του αριθμού των NEET's σε μία χώρα ανταποκρίνεται στην οικονομική της κατάσταση. Στην περίπτωση της Ευρώπης κατά τη δεκαετία του '00 και εξαιτίας της οικονομικής κρίσεως ο αριθμός μειώθηκε (Lecerf, 2017). Από το 2013 και μετά ο αριθμός άρχισε να μειώνετε πάλι (Drakaki et.al., 2014).

Στη περίπτωση της Ελλάδας κατά την περίοδο της οικονομικής κρίσης ο αριθμός των νέων αυτής της ομάδας διπλασιάστηκε φτάνοντας, σύμφωνα με τη Eurostat, στο 29.5%. Παρόλα αυτά από το 2014 και έπειτα ο αριθμός έχει αρχίσει να πέφτει, όπου το 2019 ανήλθε στο 12.5% του πληθυσμού (Drakaki et al., 2014).

Η ένταξη των νέων στην αγορά εργασίας

Η ένταξη στην αγορά εργασίας αποτελεί ένα σημαντικό κομμάτι για κάθε νέο. Σε ιδανικές συνθήκες με την ολοκλήρωση των σπουδών του ένας νέος θα αναζητήσει μία θέση εργασίας πάνω στο αντικείμενο του και θα ασχοληθεί ολοκληρωτικά με αυτό. Αντιθέτως σε πραγματικές συνθήκες αυτό είναι ένα δύσκολο κομμάτι.

Σημαντικό ρόλο παίζει η επιλογή των σπουδών καθώς κάποια επαγγέλματα έχουν μεγαλύτερη απορρόφηση σε αντίθεση με άλλα. Επίσης όσο περισσότερες ακαδημαϊκές γνώσεις διαθέτει ως πτυχία ένα άτομο τόσο αυξάνονται και οι θέσεις εργασίας. Παράλληλα για να επιτευχθεί η εργασιακή ένταξη ενός ατόμου θα πρέπει να υπάρχει μια σταθερότητα ως προς την απασχόληση του ατόμου.

Σύμφωνα με τον Vernieres η επαγγελματική ένταξη ορίζεται ως η διαδικασία κατά την οποία το άτομο οδηγείται στην σταθεροποίηση του στον εργασιακό χώρο. Αντίθετα κατά τον Vincens η επαγγελματική ένταξη ορίζεται ως τη μεταβατική αλλαγή από ένα αρχικό στάδιο σε ένα τελικό. Ως αρχικό στάδιο θεωρείται η ολοκλήρωση την υποχρεωτικής εκπαίδευσης, ενώ ως τελικό είναι η πρώτη σταθερή επαγγελματική απασχόληση του ατόμου πάνω στο επάγγελμα του. (Κεραμεσίνη, 2006)

Η πορεία της ζωής στη σύγχρονη κοινωνία έχει περιγραφεί ως «αποτελούμενη από θεσμοθετημένες ακολουθίες γεγονότων, θέσεων και ρόλων που διαμορφώνουν την εξέλιξη του κόσμου στο χρόνο και στο χώρο». Τα τελευταία χρόνια η πορεία αυτή έχει μορφοποιηθεί επηρεάζοντας την μετάβαση των νέων. Το παραδοσιακό μοντέλο επιβάλλει την ολοκλήρωση των σπουδών, την είσοδο στην αγορά εργασίας, την οικονομική ανεξαρτησία του ατόμου και την δημιουργία οικογένειας. Αντίθετα παρατηρείται μία αποσταθεροποίηση αυτού του κύκλου η οποία επηρεάζει άμεσα και την ενσωμάτωση των νέων (Buchman, 1989).

Στη σύγχρονη αγορά εργασίας οι νέοι διαθέτουν μεγαλύτερο αριθμό επιλογών σε σχέση με το παρελθόν. Σύμφωνα με τους Ziehe και Stubenrauch η ανάπτυξη αυτή αποτελεί μια μορφή πολιτιστικής χειραφέτησης, καθώς συνδέεται όλο και λιγότερο με τη θρησκεία, το φύλο και τις παραδόσεις. Επιπλέον προσφέρει πολλές νέες δυνατότητες για τους νέους. Οι ίδιοι χαρακτηρίζουν αυτή την ανάπτυξη ως μια πολιτιστική χειραφέτηση, η οποία προσφέρει νέες δυνατότητες για τη νεότερη γενιά. Σε αυτές τις περιπτώσεις επηρεάζονται άμεσα τα κοινωνικά δίκτυα και ο κοινωνικός έλεγχος (Ziehe & Stubenrauch, 1983).

Ως αποτέλεσμα αυτού μπορεί να δημιουργηθεί η «κοινωνία κινδύνου» (“the risk society”), η οποία χαρακτηρίζεται από την πολιτιστική χειραφέτηση σε συνδυασμό με τον αυξημένο κίνδυνο της περιθωριοποίησης. Η περιθωριοποίηση

αυτή αυξάνεται με τις αυξανόμενες απαιτήσεις για εκπαιδευτικά προσόντα και τα υψηλά ποσοστά ανεργίας (Beck, 1992).

Η ταχύτητα με την οποία εντάσσεται ένας νέος στην αγορά εργασίας εξαρτάται από την οικονομική κατάσταση της χώρας. Όταν η χώρα βρίσκεται σε δύσκολη οικονομική κατάσταση οι θέσεις εργασίας μειώνονται και οι νέοι μένουν εκτός της αγοράς εργασίας. Συγκεκριμένα εκτιμάται ότι το 43% των νέων στην Ελλάδα χρειάζονται τουλάχιστον τρία χρόνια για να ενταχθούν πλήρως στην αγορά εργασίας. (Dendrinis, 2014)

Οι νέοι απόφοιτοι αποτελούν συνήθως το μεγαλύτερο ποσοστό των υποψηφίων για μια θέση εργασίας. Πρέπει να σημειωθεί πως η ομάδα των νέων αποτελείται από άτομα με διαφορετικό επίπεδο εκπαίδευσης. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα η ένταξη να γίνεται σε διαφορετικό χρόνο και βαθμό για το κάθε άτομο. (Quintini et al., 2007)

Ένα μεγάλο μέρος των αποφοίτων καταλήγει να μη βρίσκει στην αρχή μία θέση εργασίας πάνω στο επάγγελμα του καταλήγοντας σε εύκαιρες δουλειές, όπως είναι ο τομέας της εστίασης, τα καταστήματα ένδυσης και η δουλειά του διανομέα. Σε αυτές τις περιπτώσεις το πτυχίο δεν αξιοποιείται και στερεί και τη δυνατότητα εύρεσης εργασίας σε ένα άτομο με λιγότερη εκπαίδευση (Ιωαννίδου, 2014). Οι δουλειές αυτές μπορεί να μην ανταποκρίνονται στο πτυχίο ενός εργαζομένου αλλά προσφέρει ένα ποσό χρημάτων σε σύντομο χρονικό διάστημα, που ίσως βοηθήσει προσωρινά στην οικονομική κατάσταση του ατόμου (Rampell, 2011). Επιπλέον η επιλογή αυτών των προσωρινών θέσεων εργασίας συμβάλει στην αύξηση του ποσοστού ανεργίας. Αυτό οφείλεται στο ότι οι νέοι με την παραίτηση από αυτές τις δουλειές οδηγείται πάλι στο στάδιο της ανεργίας και στην αναζήτηση νέων θέσεων εργασίας. (Freeman, 1979)

- «ένας νέος θα πάει στο καφέ να βρει μία δουλειά με 300 και 500 ευρώ και δεν θα μπορέσει ποτέ ούτε να ζήσει τον εαυτό του ούτε να κάνει οικογένεια.»²
- «...έχω δουλέψει και εγώ, όπως όλοι νομίζω, σε καφέ σε σεζόν στη Σάμο για ένα μήνα.»

² Αποτελούν κομμάτια των συνεντεύξεων

- « Εργάζομαι ως ταμίας σε μια μεγάλη επιχείρηση που σχετίζεται με το λιανεμπόριο και παράλληλα ψάχνω εργασία στον τομέα μου.»
- «Πήρα το πτυχίο μου το Δεκέμβρη του '19 και από τότε στέλνω βιογραφικά για να βρω κάποια δουλειά..»

Παρόλα αυτά υπάρχει και ένα μέρος των νέων οι οποίοι σε σύντομο χρονικό διάστημα καταφέρνουν να ενταχθούν σε έναν επαγγελματικό χώρο στον οποίο μπορούν να αξιοποιήσουν τις γνώσεις τους. Σε αυτές τις περιπτώσεις συνήθως η διάρκεια των συμβάσεων είναι χρονικά περιορισμένη. (Ιωαννίδου, 2014)

- « Αμέσως μόλις ολοκλήρωσα τις σπουδές μου και χωρίς να περιμένω τα αποτελέσματα έψαξα αμέσως για δουλειά. Το χρονικό περιθώριο που βρήκα τη δουλειά στην οποία είμαι και τώρα ήταν περίπου ένας μήνας.»

Το ποσοστό ανεργίας που δημιουργείται στους νέους μετά την ολοκλήρωση των σπουδών τους και μέχρι την απόκτηση θέσεως εργασίας δείχνει την δυσκολία που υπάρχει στην ένταξη της αγοράς εργασίας (Κεραμεσίνη, 2006). Η ύπαρξη μεγάλου αριθμού αποφοίτων σε σχέση με τις υπάρχουσες θέσεις εργασίας τροφοδοτεί την ανεργία. Οι θέσεις αυτές δεν είναι αρκετές για να απορροφήσουν τόσο τους νέους όσο και τις υπόλοιπες γενιές εργαζομένων, με πολύ μεγαλύτερη επαγγελματική εμπειρία, που αυτή τη στιγμή βρίσκονται στο επίπεδο της ανεργίας. (Χτούρης, 2017)

Ένα κομμάτι στο οποίο πρέπει να δοθεί σημασία είναι το ότι οι νέοι αντιμετωπίζουν σημαντικότερα προβλήματα ένταξης και σταθεροποίησης στην αγορά εργασίας από τις προηγούμενες γενιές παρά το γεγονός ότι διαθέτουν καλύτερη εκπαίδευση (OECD, 2014). Ιδιαίτερα στις χώρες της νότιας Ευρώπης ο κίνδυνος ανεργίας κατά την προσπάθεια ένταξης τους είναι αρκετά υψηλός, καθώς αντιμετωπίζουν το ενδεχόμενο της απόρριψης από τους εργοδότες. (Müller, 2005)

Επιπλέον μεγάλο μέρος αυτού του προβλήματος είναι και η διαφοροποίηση με την οποία αντιμετωπίζονται τα πτυχία των διαφορετικών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων (Κεραμεσίνη, 2006).

- «Έχω τελειώσει το τμήμα Πολιτισμικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

- «Έχω σπουδάσει στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας...»
- «Σπουδάζω στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής στο τμήμα δημόσιας και κοινοτικής υγείας»

Σημαντικό ρόλο για την ένταξη των νέων παίζει η οικογένεια στην οποία δίνεται ιδιαίτερη βάση στην Ελλάδα. Η οικογένεια παρέχει στους νέους ένα «δίκτυο προστασίας» στο οποίο βασίζονται σε έναν αρκετά μεγάλο βαθμό για την κοινωνική και επαγγελματική τους ένταξη. (Ferrera, 1996)

Η οικογένεια είναι σε θέση να παρέχει στο νέο, για μεγάλο χρονικό διάστημα, στέγη αλλά και οικονομική και συναισθηματική στήριξη. Αποτέλεσμα αυτού είναι η οικονομική εξάρτηση των νέων από το οικογενειακό τους περιβάλλον αλλά και η περιορισμένη ένταξη τους στην αγορά εργασίας (Chtouris et al., 2006). Παράλληλα σε αρκετές περιπτώσεις παρατηρείται πως οι δεσμοί μεταξύ της οικογένειας είναι τόσο έντονοι που αποτρέπουν τους νέους από το να φύγουν από την πόλη στην οποία βρίσκεται η οικογένεια. Οι ισχυροί δεσμοί εξάρτησης που δημιουργούνται σε αυτό το πλαίσιο αποτρέπουν τους νέους από την οποιαδήποτε μορφή απομάκρυνσης από αυτήν. (Χτούρης, 2017)

Οι νέοι στην Ελλάδα είναι πιο πιθανό να παραμείνουν στο σπίτι των γονιών τους σε σχέση με τους νέους των βόρειων χωρών. Στις περιπτώσεις που οι νέοι παραμένουν στο σπίτι της οικογένειας τους μπορεί να υπάρξει σημαντικός κίνδυνος καθώς περιορίζεται η μετακίνηση για εύρεση εργασίας οδηγώντας σε μεγαλύτερες περιόδους ανεργίας. (Bell & Blanchflower, 2015)

Επιπλέον πολύ νέοι βασίζονται στην οικογένεια τους για την εύρεση εργασίας, είτε δουλεύοντας σε κάποια οικογενειακή επιχείρηση είτε αξιοποιώντας τα κοινωνικά δίκτυα που τους παρέχει. Σε αρκετές περιπτώσεις η οικογένεια παίζει πολύ σημαντικό ρόλο και στην επιλογή του επαγγέλματος του ατόμου. Είναι σε θέση να απορρίψει επαγγέλματα και θέσεις εργασίας οι οποίες δεν ανταποκρίνονται στις δικές της απαιτήσεις. Έτσι υπάρχει μεγάλος αριθμός νέων οι οποίοι επιλέγουν να ακολουθήσουν διαφορετική επαγγελματική σταδιοδρομία από την εκπαίδευση που έχουν λάβει. (Dendrinis, 2014)

- «Αναζητάνε και εκείνοι (κάποια θέση εργασίας) και ψάχνουν να βρουν έτσι κάποιο φίλο ίσως γνωστό που να χρειάζεται άτομο σε κάποια δουλειά, όποια και να είναι αυτή.»

Τέλος πρέπει να αναφερθεί και η εθελοντική ανεργία. Η περίπτωση αυτή χωρίζεται σε δύο κατηγορίες. Στην πρώτη κατηγορία οι νέοι επιλέγουν να απέχουν εν μέρει από την αγορά εργασίας με σκοπό τη δοκιμή διαφόρων θέσεων εργασίας. Αυτό δίνει την ευκαιρία στους νέους να δοκιμαστούν σε διάφορους τομείς έως ότου καταλήξουν σε αυτή που ταιριάζει στις δυνατότητες και στα ενδιαφέροντα τους. Για την επίτευξη αυτού βοηθάει ιδιαίτερα η κατάσταση ανεργίας στην οποία βρίσκονται. Στη δεύτερη κατηγορία περιλαμβάνονται οι νέοι οι οποίοι δεν ενδιαφέρονται για κάποια μόνιμη θέση στην αγορά εργασίας. (Stavik & Hammer, 2000).

Παραδείγματα προγραμμάτων ένταξης

Τις τελευταίες δεκαετίες για την απορρόφηση των νέων στην αγορά εργασίας παγκοσμίως έχουν δημιουργηθεί ποικίλα προγράμματα ένταξης τα οποία διαφέρουν σε επίπεδο επιτυχίας αλλά και δομής.

Στην Ελλάδα χρησιμοποιούνται ιδιαίτερα τα προγράμματα εργασίας που παρέχει ο δημόσιος τομέας. Τα προγράμματα χρηματοδοτούνται από το κράτος και χαρακτηρίζονται ως προσωρινές ευκαιρίες απασχόλησης για νέους χωρίς προηγούμενη επαγγελματική εμπειρία. Η συμμετοχή σε αυτά περιλαμβάνει την παρακολούθηση κάποιων πρακτικών μαθημάτων και σε κάποιες περιπτώσεις και την παροχή μιας μικρής χρηματικής αμοιβής. Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν αυτά τα προγράμματα, είναι πως υπάρχει πιθανότητα οι συμμετέχοντες να εγκαταλείψουν την αναζήτηση τους για μία πιο ικανοποιητική θέση εργασίας. Αλλά και το γεγονός πως δεν έρχονται σε άμεση επαφή με τους εργαζομένους και τους εργοδότες καθώς και με το ευρύτερο περιβάλλον εργασίας. (Caliendo & Schmidl, 2015)

Παγκόσμια η ύπαρξη τέτοιου είδους προγραμμάτων είναι αρκετά συνηθισμένη. Για παράδειγμα στην Αυστραλία χρησιμοποιείται το πρόγραμμα Community Youth Hubs. Ξεκίνησε το 2014 και στοχεύει στην κατάλληλη κατάρτιση των νέων μέσω κατάλληλων εκπαιδευτικών προγραμμάτων που προσφέρονται σε όλη τη χώρα. Στον Καναδά υπάρχει ένα ενιαίο εθνικό πρόγραμμα το οποίο συνδυάζει τις

δεξιότητες που αποκτά ο κάθε νέος με τις τρέχουσες απαιτήσεις της αγοράς εργασίας. Παράλληλα υπάρχει ενθάρρυνση από την πλευρά του κράτους προς τους εργοδότες για επέκταση των χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων πρακτικής άσκησης. (OECD, 2014)

Το παράδειγμα των Βρυξελλών χαρακτηρίζεται από την ανάπτυξη της επιδοτούμενης απασχόλησης, αλλά και την πλήρη σχεδόν εξαφάνιση των βιομηχανικών θέσεων εργασίας. Οι εργαζόμενοι και οι νέοι που εντάσσονται στην αγορά εργασίας διαθέτουν κυρίως τριτοβάθμια εκπαίδευση. (Franssen et al., 2014)

Ένα ακόμη παράδειγμα είναι η Σουηδία. Η αγορά εργασίας της εξαρτάται από την εγγραφή των νέων στις δημόσιες υπηρεσίες, την ενεργή αναζήτηση αλλά και τη συμμετοχή τους σε ποικίλα προγράμματα. Το κράτος παρέχει ατομική παροχή συμβουλών, πληροφορίες σχετικά με τις κενές θέσεις εργασίας, παρακολούθηση της προσπάθειας ένταξης, καταγραφή της πορείας τους και εγγραφή των ανέργων σε προγράμματα που εγγυώνται μια μορφή παρέμβασης εντός τριών μηνών, από την ημέρα καταγραφής στη λίστα των ανέργων, σε περίπτωση αδυναμίας εύρεσης εργασίας. Το πρόγραμμα αυτό παρέχει τουλάχιστον ενός έτους απασχόληση και προσαρμόζεται στις δεξιότητες του κάθε ατόμου. (Nekby, 2008)

Ένα τέταρτο παράδειγμα είναι η Δανία, καθώς παρά την οικονομική κρίση που βίωσε τα ποσοστά ανεργίας μειώθηκαν σε σύντομο χρονικό διάστημα. Για την αντιμετώπιση της ανεργίας δημιουργήθηκε ένα πρόγραμμα το οποίο απευθυνόταν σε άτομα με χαμηλότερο επίπεδο μόρφωσης. Σκοπός του ήταν οι νέοι είτε να επιστρέψουν στον τομέα της εκπαίδευσης είτε να ενταχθούν στην αγορά εργασίας. Συγκεκριμένα δημιουργήθηκε ένα πρόγραμμα 18 μηνών ειδικά σχεδιασμένο για επαγγελματική εκπαίδευση σε άτομα που ήταν άνεργα για έξι από τους εννιά τελευταίους μήνες. Η συμμετοχή στο πρόγραμμα ήταν αναγκαστική και η άρνηση σε αυτό συσχετίστηκε με την κατάργηση παροχών. Κατά τη διάρκεια του προγράμματος η ανεργία μειώθηκε στα μισά (Nekby, 2008). Στις περιπτώσεις των σκανδιναβικών χωρών τα προγράμματα αυτά χαρακτηρίζονται από μεγάλη χρονική διάρκεια με σκοπό την αποφυγή της καταγεγραμμένης ανεργίας. (Card et al, 2010)

Η αγορά εργασίας από την πλευρά των νέων

Ένα πρώτο βήμα των νέων για εύρεση εργασίας είναι ο τρόπος με τον οποίο αναζητούν μια δουλειά. Από τις συνεντεύξεις που πραγματοποιήθηκαν έγινε αντιληπτό πως χρησιμοποιούν κατά κύριο λόγο τα social media αλλά και site ευρέσεως εργασίας. Αποτελεί έναν εύκολο τρόπο αναζήτησης, ο οποίος είναι πιο προσιτός στους νέους. Επιπλέον μέσω αυτών υπάρχει μεγαλύτερη ποικιλία αγγελιών με μεγαλύτερη ροή ανανέωσης.

- «Συνήθως ψάχνω ηλεκτρονικά μέσω κάποιων εφαρμογών, γιατί στο παρελθόν έχω βρει και άλλες δουλειές έτσι και με βοήθησαν πολύ κάποιες εφαρμογές. Δεν έχω εμπειρία από άλλους τρόπους όπως για παράδειγμα η εφημερίδα. Κυρίως μέσω υπολογιστή, site και εφαρμογών κινητού.»
- «Έχω ψάξει πολύ σε αγγελίες μέσω site (Kariera, Χρυσή Ευκαιρία (xe), Skywalker), αλλά και μέσω γνωστών και φίλων που λένε μπες εκεί να δεις, στείλε εκεί.»
- «Ως τώρα όσες θέσεις βρήκα ήταν είτε μέσω Facebook, Instagram και γενικά social media είτε μέσω μηχανών αναζήτησης όπως Google με διάφορα site που ασχολούνται με την εύρεση εργασίας.»

Επιπλέον πρέπει να αναφερθεί και η κατάσταση στην οποία βρίσκετε η αγορά εργασίας. Στην Ελλάδα δεν επικρατεί μία ξεκάθαρη εικόνα ως προς την αγορά εργασίας. Αυτό οφείλεται στην διαφορετική απορρόφηση που έχει ο κάθε κλάδος και το κάθε επάγγελμα. Βάση των συνεντεύξεων η κατάσταση χαρακτηρίζεται από καλή μέχρι δύσκολη. Παρόλα αυτά παρατηρείται ότι σε όλες τις περιπτώσεις ζητείται ένας αρκετά μεγάλος βαθμός πτυχίων και προσόντων ανεξάρτητα από το είδος της εργασίας. Στη περίπτωση των νέων η αντιμετώπιση από τους εργοδότες είναι δύσκολη καθώς αντιμετωπίζουν διάφορα εμπόδια, όπως τα επεκτεινόμενα ωράρια και ο χαμηλός μισθός.

- «Στο δικό μου τομέα (ως παιδαγωγός ειδικής αγωγής) πάνε καλά ακόμη τα πράγματα. Εάν έχεις κάνει αρκετά και έχεις χτίσει ένα πολύ καλό βιογραφικό δεν είναι τόσο δύσκολο να βρεις δουλειά.»
- «Στη περίπτωση των ειδικών παιδαγωγών μπορώ να πω ότι η αγορά εργασίας είναι αρκετά διαδεδομένη. Όλο και περισσότερα άτομα επεκτείνουν

τις γνώσεις τους για να ασχοληθούν με αυτόν τον τομέα γιατί ουσιαστικά σε δύο με τρία χρόνια ξέρεις ότι μπορείς να δουλεύεις πάνω σε αυτό το αντικείμενο.»

Στην περίπτωση της ειδικής αγωγής, όπως παρουσιάζεται στις συνεντεύξεις, η αγορά εργασίας είναι ευρέως διαδεδομένη λόγω της απορρόφησης που προσφέρει. Επιπλέον απαιτείται μεγάλος αριθμός προσόντων αλλά και ειδίκευσης, η οποία εξασφαλίζει μία καλύτερη θέση και μεγαλύτερο μισθό.

- «Η κατάσταση θεωρώ ότι είναι λιγάκι δύσκολη. Δεν παίρνουν εύκολα νέο κόσμο χωρίς εμπειρία και μιλάω για θέσεις υπεύθυνες όχι για ένα καφέ ας πούμε. Για κάθε θέση ακόμη και για την πιο μικρή με τα λιγότερα καθήκοντα ζητάνε να έχεις πάρα πολλά εφόδια και προσόντα. Ζητάνε να έχεις δύο πτυχία, να γνωρίζεις ξένες γλώσσες και φυσικά να διαθέτεις μεγάλη εμπειρία, που όταν το σκέφτεσαι λες που να τα προλάβω στην ηλικία που είμαι. Καλό θα ήταν οι εργοδότες να γνωρίζουν τις συνθήκες και να προσφέρουν και κάτι όχι να περιμένουν να πάρουμε μόνο.»
- «Η κατάσταση είναι μέτρια. Τουλάχιστον στην Ελλάδα πάρα πολλοί νέοι είναι στο ψάξιμο και προφανώς και δεν βρίσκουν αμέσως αυτό που θέλουν. Υπάρχει μεγάλη εκμετάλλευση, δουλεύουν πάρα πολλές ώρες και παίρνουν λίγα λεφτά.»
- «Τα άτομα που είμαστε κάτω των 25 επειδή δεν έχουμε και τρομερή εμπειρία αλλά είμαστε ουσιαστικά στο πρώτο επίπεδο είναι δύσκολη η κατάσταση που επικρατεί και από άποψη μισθού και συνθηκών.»

Όπως παρατηρήθηκε από τις συνεντεύξεις σημαντικό προσόν αποτελεί η κατοχή ενός τουλάχιστον πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Παρόλα αυτά η κατάσταση που επικρατεί δεν είναι εύκολη για τους νέους, που αναζητούν μια μόνιμη θέση εργασίας, καθώς δεν ανταποκρίνονται πλήρως στις απαιτήσεις των εργοδοτών με αποτέλεσμα την απόρριψη τους.

Κεφάλαιο 2 - Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι νέοι κατά την προσπάθεια ένταξης τους

Το 2009 λόγω της οικονομικής κρίσης που εμφανίστηκε στην Ελλάδα τα ποσοστά ανεργίας στην Ελλάδα αυξήθηκαν ραγδαία. Η ελληνική αγορά εργασίας δέχθηκε ισχυρό πλήγμα. Η ανοδική τάση της ανεργίας επιβραδύνθηκε ελαφρώς το 2012, ωστόσο από τότε δεν έχει παρατηρηθεί κανένα σημάδι σταθεροποίησης της. Ακόμη και αν το ποσοστό ανεργίας σταθεροποιηθεί στο εγγύς μέλλον, η Ελλάδα θα χρειαστεί να αντιμετωπίσει μελλοντικά τα αυξανόμενα προβλήματα που συνδέονται με τη μακροχρόνια ανεργία και την κοινωνική δυσφορία. (Coquet, 2014)

Παγκόσμια σημαντικό πρόβλημα είναι η παραμονή των νέων σε κατάσταση ανεργίας. Αυτό μπορεί να δημιουργήσει προβλήματα τόσο στην αγορά εργασίας όσο και στην οικονομία των κρατών δημιουργώντας τη «χαμένη γενιά». Εξαιτίας αυτού πολλά κράτη έχουν αποφασίσει να δώσουν ιδιαίτερη σημασία σε αυτό αναζητώντας λύσεις. (Marelli & Vakulenko, 2016)

Οι νέοι που προσπαθούν να ενταχθούν στην αγορά εργασίας αποτελούν μία από τις καλύτερες υποσχόμενες ομάδες για εργασία. Αυτό οφείλεται στο νεαρό της ηλικίας, στην ικανότητα μελέτης, την ευελιξία, την κινητικότητα και στην αντοχή. Επιπλέον, οι συγκεκριμένες ομάδες των νέων χαρακτηρίζονται από υψηλά ποσοστά ανεργίας, έλλειψη ικανών θέσεων στην αγορά εργασίας που ανταποκρίνονται στις ικανότητές τους, επαγγελματική αβεβαιότητα και επεκτεινόμενο ωράριο (Mizintseva et.al, 2017).

Όπως έχει ήδη αναφερθεί το βασικότερο πρόβλημα των νέων είναι η έλλειψη εμπειρίας και οι υπέρογκες απαιτήσεις των επιχειρήσεων προς τους υποψήφιους υπαλλήλους τους. Η κάθε επιχείρηση έχει τις δικές της απαιτήσεις για μια θέση που προσφέρει και αναζητά τον ιδανικό για αυτήν υποψήφιο. Λόγω αυτού συνήθως τα απαραίτητα προσόντα αυξάνονται και πολύ νέοι να απορρίπτονται αμέσως ή δεν ενδιαφέρονται και οι ίδιοι πλέον για αυτή τη θέση.

- «Το πιο συχνό πρόβλημα στην αγορά εργασίας που αντιμετωπίζουν όλοι είναι το γεγονός ότι όλοι οι εργοδότες για όλες τις θέσεις ζητάνε εμπειρία χωρίς όμως κανέναν να τη προσφέρει. Δηλαδή δεν δέχονται να πάρουν έναν

άπειρο για να του μάθουν πέντε πράγματα να του δώσουν μερικά εφόδια, αλλά θέλουν όλοι να έχουν εμπειρία.

- «Υπάρχουν κάποιες θέσεις εργασίας που ζητάνε δίπλωμα οδήγησης και μεταφορικό μέσο. Εγώ δεν ξέρω να οδηγάω. Αν εγώ έρχομαι πιο εύκολα με το μετρό για ποιο λόγο να έχω δίπλωμα και αμάξι και για ποιο λόγο να μπαίνουμε σε αυτή τη διαδικασία να δείχνουμε τον άλλον άνθρωπο με το δάχτυλο και να λέμε δεν έχεις δίπλωμα και αυτοκίνητο. Άρα δεν θα σε πάρω στη δουλειά. Εγώ δεσμεύομαι απέναντι στον εργοδότη και λέω 9:00 θα είμαι στη δουλειά μου. Το πώς θα φτάσω είναι δικό μου πρόβλημα.»
- «Μου έχει τύχει πολλές φορές μετά τις συνεντεύξεις να μην παίρνω κάποια απάντηση ή να με παίρνουν τηλέφωνο από εταιρίες που δεν έχω πια ενδιαφέρον για τη συγκεκριμένη θέση.»

Ένα από τα βασικότερα προβλήματα της ανεργίας στην Ελλάδα είναι το εκπαιδευτικό σύστημα. Στην Ελλάδα η εκπαίδευση αποτελεί ένα ξεχωριστό κομμάτι του κάθε εκπαιδευόμενου χωρίς να συνδέεται με την αγορά εργασίας. Πολύ συχνά παρατηρείτε αύξηση στους αριθμούς των εισακτέων στις σχολές χωρίς να υπάρχει η δυνατότητα αξιοποίησης όλων αυτών των φοιτητών. Η αγορά εργασίας δεν βρίσκεται σε θέση να απορροφήσει όλα αυτά τα άτομα ως εργαζόμενους. Αποτέλεσμα αυτού είναι η αύξηση της ανεργίας των νέων, η μη αξιοποίηση των πτυχίων τους και η απομάκρυνση τους από την αγορά εργασίας (Ιωαννίδου, 2014).

Μια καλή λύση στο πρόβλημα της εκπαίδευσης είναι η αλλαγή του προγράμματος σπουδών. Η προσθήκη πρακτικών μαθημάτων θα βοηθήσει τους απόφοιτους να ενταχθούν πιο γρήγορα και ομαλά στην αγορά, αλλά και θα τους προϋδεάσει για την κατάσταση που επικρατεί στην αγορά εργασίας. Επιπλέον στα πλαίσια μια πρακτικής θα μπορούν να δημιουργηθούν και νέες συνεργασίες με ιδρύματα και επιχειρήσεις οι οποίες θα αυξήσουν τις πιθανότητες των νέων για εύρεση εργασίας και θα τους παρέχουν και μια μορφή προϋπηρεσίας. (Chistyakova et al, 2015)

Στην Ελλάδα παρατηρείται το γεγονός ότι οι νέοι μετά την ολοκλήρωση των σπουδών τους αργούν να βρουν μία δουλειά και παραμένουν για μεγάλο χρονικό διάστημα άνεργοι. Για την εύρεση μίας πρώτης δουλειάς χρειάζεται να περάσει πάνω

έναν χρόνο, ενώ για μία σταθερή δουλειά τουλάχιστον τρία χρόνια. (Dendrinos, 2014)

Στις χώρες της νότιας Ευρώπης τα μεγαλύτερα ποσοστά ανεργίας παρατηρούνται στους νέους με χαμηλή εκπαίδευση, οι οποίοι αντιμετωπίζουν και τα μεγαλύτερα προβλήματα ένταξης. (Müller, 2005)

Ένα βασικό χαρακτηριστικό των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και σημαντικό κομμάτι της ένταξης είναι η επαγγελματική εξειδίκευση. Ταυτίζεται με συγκεκριμένες επαγγελματικές ικανότητες και το εύρος της εκπαίδευσης που παρέχεται (Müller, 2005).

Για την αγορά εργασίας πρέπει να αναφερθεί πως πολλές επιχειρήσεις δεν είναι σε θέση να αξιοποιήσουν ή και να αναγνωρίζουν τα επαγγελματικά προσόντα των νέων υπαλλήλων τους, καθώς δεν έχουν έρθει σε ιδιαίτερη επαφή με τον τρόπο λειτουργίας του εκπαιδευτικού συστήματος (Brzinsky-Fay, 2017). Η εκπαίδευση είναι αποκομμένη από τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας. Έτσι οι εκπαιδευτικές μονάδες δεν προετοιμάζουν κατάλληλα τους εκπαιδευόμενους τους και από την άλλη πλευρά η αγορά εργασίας δεν αξιοποιεί κατάλληλα τους νέους εργαζόμενους (Ιωαννίδου, 2014). Για την αναγνώριση των επαγγελματικών ικανοτήτων του ατόμου θα πρέπει να δίνεται βάση μέσω της εκπαίδευσης σε προγράμματα κατάρτισης. Σε μεγάλο αριθμό θέσεων εργασίας αναζητούνται άτομα πλήρως καταρτισμένα στον επαγγελματικό τους τομέα. Σε αυτές τις περιπτώσεις οι εργαζόμενοι με περισσότερες γνώσεις καταλαμβάνουν τις πιο εξειδικευμένες θέσεις εργασίας (Müller, 2005).

Άλλος παράγοντας της ανεργίας είναι πως και οι ίδιοι οι νέοι επιλέγουν κυρίως για την εξειδίκευση τους την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Η τεχνική εκπαίδευση, ακόμη και για την ίδια την αγορά εργασίας, θεωρείται κατώτερη και δεν αναγνωρίζεται εξίσου. (Ιωαννίδου, 2014)

Αυτοί που επηρεάζονται ιδιαίτερα από την ανεργία είναι οι νέοι με χαμηλότερη εκπαίδευση. Τέτοιες περιπτώσεις είναι τα άτομα των οποίων τα πτυχία δεν αναγνωρίζονται ισάξια με αυτά των πανεπιστημίων αλλά και άτομα που δεν έχουν ολοκληρώσει κάποια τριτοβάθμια εκπαίδευση. Αυτές οι περιπτώσεις αντιμετωπίζουν μεγαλύτερες πιθανότητες να δουλέψουν με χαμηλότερο μισθό, μεγαλύτερο ωράριο και κακές συνθήκες εργασίας. (OECD, 2014)

Σε πολλές περιπτώσεις οι εργοδότες και οι επιχειρήσεις είναι συχνά δύσπιστοι ως προς την πρόσληψη νέων ατόμων. Αυτό συνήθως οφείλετε στην έλλειψη γνώσεων πάνω στο εργασιακό κομμάτι αλλά και στην επαγγελματική ανωριμότητα. Παράλληλα οι ίδιοι είναι απρόθυμοι να επενδύσουν επαγγελματικά πάνω στους νέους με αποτέλεσμα να προσλαμβάνουν πιο έμπειρους εργαζόμενους. Η κίνηση αυτή των επιχειρήσεων δημιουργεί προβλήματα στην αγορά εργασίας και αυξάνει την αδυναμία των νέων για εύρεση εργασίας. (Freeman, 1979)

Λόγω της κατάστασης που επικρατεί στην αγορά εργασίας υπάρχει μεγάλος ανταγωνισμός. Τα απαραίτητα προσόντα που απαιτούνται για μια θέση εργασίας διαρκώς αυξάνονται. Η κίνηση αυτή έχει ως συνέπεια να δημιουργεί στους νέους την ανάγκη να εκπαιδεύονται συνέχεια με οποιοδήποτε τρόπο. Μία συνηθισμένη πλέον λύση σε αυτό είναι η διαρκής συμμετοχή σε σεμινάρια και η απόκτηση ενός ακόμη πτυχίου. Όσο αυξάνονται τα προσόντα του υποψήφιου τόσο αυξάνονται και οι πιθανότητες του για μια θέση εργασίας που θα ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του.

- «Πέρα από το πρώτο μου πτυχίο έχω κάνει και δεύτερο, έχω πάρει την επάρκεια της νοηματικής, έχω κάνει εξειδίκευση, πηγαίνω συνέχεια σε συνέδρια.»
- «Έχω πτυχίο πανεπιστημίου ΑΕΙ. Έχω ένα πτυχίο στα αγγλικά, το Lower και έχω κάνει κάποια σεμινάρια μέσα στο περιβάλλον του Πανεπιστημίου σχετικά με την ψυχολογία»
- «Έχω τελειώσει τη σχολή όπως είπα με έναν πολύ καλό βαθμό πτυχίου, διαθέτω πτυχίο υπολογιστών, αγγλικών, έχω πιστοποίηση επάρκειας της Braille, της γραφής και της ανάγνωσης για τους τυφλούς, έχω τελειώσει ένα σεμινάριο πάνω στην σχολική ψυχολογία και τώρα παρακολουθώ ένα ακόμη σεμινάριο για την διαπολιτισμική εκπαίδευση.»

Ένας ακόμη λόγος της ανεργίας είναι και ο μισθός. Τα χρήματα που παρέχει η αγορά εργασίας στους νέους δεν είναι αρκετά. Για έναν νέο χωρίς ιδιαίτερη εμπειρία στην αγορά εργασίας τα χρήματα κυμαίνονται στο βασικό μισθό χωρίς να δίνουν τη δυνατότητα στο νέο να αυτοσυντηρηθεί. Έτσι αναζητώντας μία θέση εργασίας η οποία θα τους παρέχει τον απαραίτητο για αυτούς μισθό αρνούνται μία θέση με λιγότερα χρήματα. Αποτέλεσμα αυτού είναι οι θέσεις να παραμένουν κενές και τα

ποσοστά της ανεργίας να αυξάνονται. (Ιωαννίδου, 2014) Πρέπει να σημειωθεί ότι οι νέοι τείνουν προς την αναζήτηση θέσεων εργασίας οι οποίες θα μπορούν να τους παρέχουν υψηλές αποδόσεις. (Becker, 1964)

Μεγάλος αριθμός εργοδοτών επιλέγει να προσλαμβάνει νέους εργαζόμενους με την παροχή ενός χαμηλού μισθού σε βοηθητικές θέσεις εργασίας. Κατά συνέπεια αυτό βασίζεται στην έλλειψη προϋπηρεσίας των νέων. Εργαζόμενοι με πολυετή εμπειρία στην αγορά εργασίας κοστίζουν περισσότερο από έναν νέο υπάλληλο (DeFreitas, Marsden & Ryan, 1991).

Μια μεγάλη οικονομική δυσκολία που αντιμετωπίζουν οι νέοι, κατά την περίοδο της ανεργίας, είναι η αδυναμία συμμετοχής τους σε οικονομικά επιδόματα στήριξης. Αυτό οφείλεται σε γεγονός ότι δεν διαθέτουν αρκετή προϋπηρεσία, με αποτέλεσμα να μην πληρούν τα απαραίτητα κριτήρια για οικονομική υποστήριξη. Λόγω αυτού πολύ νέοι επιλέγουν την παράνομη εργασία η οποία τους παρέχει άτυπα κάποια χρήματα. (OECD, 2014)

Αντίθετα πρέπει να αναφερθεί και η περίπτωση κατά την οποία η οικογένεια επιβάλλει στον νέο την εύρεση μιας δουλειάς ανεξάρτητα του μισθού. Η οικονομική πίεση που ασκεί η οικογένεια στο νέο τον αναγκάζει να δεχτεί οποιαδήποτε δουλειά δημιουργώντας οικονομική και εργασιακή ανασφάλεια. Σκοπός της οικογένειας είναι η εύρεση μιας δουλειάς ανεξάρτητα από τον τόπο, την επαγγελματική κατάρτιση και το μισθό η οποία θα μπορεί να παρέχει μία οικονομική ενίσχυση. (Σούλιος, 2013)

Κεφάλαιο 3 - Καλλιτεχνική δράση της εργασίας

Το παρόν κεφάλαιο περιλαμβάνει την επεξήγηση του δεύτερου ζητήματος της εργασίας, που είναι η καλλιτεχνική δράση. Για την περίπτωση αυτή επιλέχθηκε η δημιουργία ενός βίντεο. Η επιλογή έγινε λόγω της άμεσης απεικόνισης που μπορεί να παρέχει για τη σημερινή κατάσταση στην αγορά εργασίας από την οπτική πλευρά των νέων. Τα άτομα που συμμετέχουν αναφέρονται στις δικές τους εμπειρίες και στον τρόπο ανταπόκρισης τους.

Ως πρόγραμμα επεξεργασίας του βίντεο χρησιμοποιήθηκε το DaVinci Resolve, λόγω της ευχρηστίας του και του μεγάλου αριθμού δυνατοτήτων που διαθέτει. Η διάρκεια του είναι 24:54 λεπτά.

Για την δημιουργία του χρησιμοποιήθηκαν κάποια μαγνητοσκοπημένα αποσπάσματα των συνεντεύξεων τα οποία συνδέθηκαν μεταξύ τους δίνοντας το τελικό αποτέλεσμα. Στην αρχή το βίντεο συστήνει τα άτομα και ξεκαθαρίζει την ειδικότητα τους. Έπειτα τα άτομα απαντούν στις ίδιες ερωτήσεις μεμονωμένα, έτσι ώστε να παρουσιαστεί η διαφορετική οπτική που διαθέτουν συνθέτοντας μια ολοκληρωμένη εικόνα. Στα αποσπάσματα αντιλαμβανόμαστε τον διαφορετικό τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζουν οι νέοι τη σημερινή κατάσταση. Ανάλογα με το επάγγελμά τους η αγορά εργασίας έχει διαφορετικές απαιτήσεις και ανάγκες. Μέσα σε ίδια επαγγέλματα τα προσόντα και οι ικανότητες διαφοροποιούνται. Αντίστοιχα μεταξύ διαφορετικών η ποικιλία μεταξύ πτυχίων και προσόντων είναι ιδιαίτερα εμφανή. Σκοπός του βίντεο είναι να αναδείξει τις προσπάθειες των νέων για την απόκτηση μιας θέσης εργασίας.

Ανάλυση συνεντεύξεων

Κωδικοί	Σχετικά αποτελέσματα
Προσωπικά στοιχεία	<p>Με λένε Α., είμαι 25 χρονών, είμαι από τη Σάμο. (συν.1)</p> <p>Το όνομα μου είναι Ε. Είμαι 24 χρονών (συν.2)</p> <p>Είμαι η Ε. Είμαι 24 στα 25 (συν. 3)</p> <p>Ονομάζομαι ΛΖ, είμαι 24 χρονών (συν.4)</p> <p>Ονομάζομαι Χ.Α. Είμαι 24 ετών. (συν.5)</p> <p>Ονομάζομαι Δ. Είμαι 24 χρονών (συν.6)</p> <p>Ονομάζομαι Κ. Ι. είμαι 22 ετών (συν.7)</p>
Επάγγελμα	<p>Έχω σπουδάσει ειδική αγωγή και συνήθως δουλεύω με παιδιά με ειδικές ανάγκες (συν.1)</p> <p>Ψάχνω εργασία στον τομέα του πολιτισμού και των τεχνών. (συν.2)</p> <p>Ψάχνω δουλειά σχετικά με την πληροφορική, τον πολιτισμό, τα μουσεία και φωτογραφία και video. (συν.3)</p> <p>Είμαι αναπληρώτρια στην ειδική αγωγή (συν.4)</p> <p>Το παρόν επάγγελμα μου είναι εξυπηρέτηση πελατών. (συν.5)</p> <p>Ασχολούμαι με βίντεο μοντάζ όσον αφορά την επεξεργασία του βίντεο. (συν.6)</p> <p>Αναζητώ μια θέση εργασίας ως νοσηλεύτρια. (συν.7)</p>
Στήριξη οικογένειας	<p>Στην αρχή ήταν λίγο διστακτικοί για τη συγκεκριμένη δουλειά... όταν κατάλαβαν τι ακριβώς είναι με στήριξαν (συν.1)</p>

	<p>Υπήρχε πάντα στήριξη από το οικογενειακό περιβάλλον, η άποψη της οικογένειας μου ήταν πάντα σημαντική και συνεχίζει να είναι σημαντική (συν.2)</p> <p>Οι γονείς μου με στηρίζουν πάρα πολύ, αγχώνονται και εκείνοι αλλά εντάξει για το καλό μου το κάνουν σίγουρα, δεν είναι «όχι μην το κάνεις, δεν θα έχεις μέλλον». (συν.3)</p> <p>Υπάρχει απόλυτη στήριξη (από το οικογενειακό περιβάλλον), χάρηκαν και με ενθάρρυναν όταν τους ανακοίνωσα την απόφασή μου να μπω σε αυτή τη σχολή. (συν.4)</p> <p>Σε όλους τους τομείς η οικογένεια μου με στηρίζει. Δεν με πίεσαν ποτέ στο να βρω κάποια δουλειά. Βέβαια δεν ήθελαν να κάθομαι κιάλας, αλλά εγώ επέλεξα το πότε θα βγω και το πότε θα ψάξω δουλειά. (συν.5)</p> <p>Υπάρχει αρκετή στήριξη για αυτή τη δουλειά από το οικογενειακό μου περιβάλλον. (συν.6)</p> <p>Υπάρχει αρκετή στήριξη και ήταν και σύμφωνοι με την απόφασή μου αυτή. (συν.7)</p>
<p>Προσόντα ατόμου</p>	<p>Πέρα από το πρώτο μου πτυχίο έχω κάνει και δεύτερο, έχω πάρει την επάρκεια της νοηματικής, έχω κάνει εξειδίκευση, πηγαίνω συνέχεια σε συνέδρια (συ.1)</p> <p>Έχω πτυχίο πανεπιστημίου AEI. Έχω ένα πτυχίο στα αγγλικά, το Lower και έχω κάνει κάποια σεμινάρια μέσα στο περιβάλλον του Πανεπιστημίου σχετικά με την ψυχολογία. (συν.2)</p> <p>Έχω τελειώσει τη σχολή όπως είπα με έναν πολύ καλό βαθμό πτυχίου, διαθέτω πτυχίο υπολογιστών, αγγλικών, έχω πιστοποίηση επάρκειας της Braille και έχω τελειώσει ένα σεμινάριο πάνω στην σχολική ψυχολογία(συν.4)</p> <p>Η έλξη που έχω στο να μαθαίνω καινούργια πράγματα είναι</p>

	<p>ένα βασικό προσόν. Όπως και η αναζήτησή μου για κάποια καινούργια εκπαίδευση, για επιπλέον γνώσεις, Πάντα προσπαθώ να μαθαίνω κάτι άλλο. (συν.5)</p> <p>Έχω προϋπηρεσία και ήμουν τυχερή γιατί έκανα μία πρακτική άσκηση η οποία με οδήγησε να καταλάβω με τι θέλω να ασχοληθώ. Έχω το μεταπτυχιακό μου και έχω ένα πτυχίο χρήσης ενός προγράμματος όπου πρέπει να πάρω και άλλα σε άλλα προγράμματα πιστεύω. Έχω και ένα πτυχίο αγγλικών. (συν.6)</p> <p>Μου αρέσει να βοηθάω κόσμο και να ασχολούμαι με τον κλάδο των επιστημών υγείας, παράλληλα είμαι συνεργάσιμη και διαθέτω ομαδικό πνεύμα. Διαθέτω πολλαπλά πιστοποιητικά παρακολούθησης σεμιναρίων πρώτων βοηθειών καθώς και άλλων κλάδων που αφορούν την επιστήμη της νοσηλευτικής. (συν.7)</p>
<p>Τρόποι ευρέσεως εργασίας</p>	<p>Έκανα κάποιες πολύ καλές πρακτικές σε ειδικά σχολεία και αυτά με βοήθησαν πάρα πολύ να μου ανοίξουν θέσεις εργασίας (συν.1)</p> <p>Ηλεκτρονικά μέσω κάποιων εφαρμογών (συν.2)</p> <p>Ψάχνω μέσω site (cariera, χρυσή ευκαιρία, skywalker). Κυρίως με αγγελίες κινήθηκα αλλά και μέσω γνωστών και φίλων (συν.3)</p> <p>(Ψάχνω) μέσω Facebook, Instagram και γενικά social media είτε μέσω μηχανές αναζήτησης όπως Google με διάφορα site που ασχολούνται με εύρεση εργασίας. (συν.4)</p> <p>Πλέον (χρησιμοποιώ) το διαδίκτυο αποκλειστικά. (συν. 5)</p> <p>Στο δικό μου επάγγελμα πιστεύω ότι έχει να κάνει με το να φτιάξεις έναν κύκλο, που να σε βοηθήσουνε. (συν.6)</p> <p>Χρησιμοποιώ ιδιαίτερα το διαδίκτυο και πιο συγκεκριμένα site</p>

	<p>εύρεσης εργασίας, καθώς και αγγελίες που διαβάζω σε εφημερίδες. (συν.7)</p>
Κατάσταση αγοράς εργασίας	<p>Θεωρώ ότι έχει να κάνει αναλόγως με τον τομέα. Στο δικό μου τομέα πάνε καλά ακόμη τα πράγματα (συν.1)</p> <p>Είναι λιγάκι δύσκολη, ... δεν παίρνουν εύκολα νέο κόσμο χωρίς εμπειρία. Ζητάνε πολλά πράγματα. (συν.2)</p> <p>Μέτρια. Εκμετάλλευση υπάρχει, δουλεύουν πάρα πολλές ώρες και παίρνουν λίγα λεφτά(συν.3)</p> <p>Η αγορά εργασίας είναι αρκετά διαδεδομένη(συν.4)</p> <p>Αισθάνομαι ότι είμαστε τα άτομα που θα βγάλουν την περισσότερη δουλειά, γιατί είμαστε νέοι, γιατί θεωρούμαστε ότι είμαστε πιο δραστήριοι και αντέχουμε περισσότερο (συν.5)</p> <p>Είναι μία δύσκολη κατάσταση νομίζω. (συν.6)</p> <p>Υπάρχει μεγάλη εκμετάλλευση και ασυνέπεια σε αρκετούς χώρους εργασίας. (συν.7)</p>
Προσδοκίες ατόμου	<p>Στο δικό μας τομέα είναι καλύτερο να δουλεύεις σε ένα σχολείο. Θα ήθελα να συνεχίσω σε αυτό το τομέα μου αρέσει πάρα πολύ (συν.1)</p> <p>... μία οκτάωρη εργασία ίσως και εννιάωρη. Καθαρά πρωινή. Να είναι μια δουλειά γραφείου και να έχει να κάνει με τον πολιτισμό και τις τέχνες. Να πληρεί τις δικές μου προϋποθέσεις και να έχει τις κατάλληλες συνθήκες (συν.2)</p> <p>Θα ήθελα να συνεχίσω με αυτό το επάγγελμα καθώς μου αρέσει πάρα πολύ να ασχολούμαι με παιδιά(συν.4)</p> <p>Θα ήθελα να μπορούσα να συμβάλω (λόγω του πτυχίου μου) είτε σε θέματα επικοινωνίας για την ανάδειξη κάποιου μουσείου είτε σε θέματα πληροφορικής όσον αφορά την προβολή του, τι προγράμματα θα έχει, πως θα τραβήξει</p>

	<p>περισσότερο κοινό. Βέβαια θα ήθελα να ασχοληθώ με αυτό τον τομέα στον οποίο εργάζομαι τώρα, γιατί υπάρχει όντως κάποιο ενδιαφέρον (συν. 5)</p> <p>Για εμένα το καλύτερο είναι να μπορώ να συνεργαστώ σωστά με τους συναδέλφους, να υπάρχει σωστή συνεννόηση και μου αρέσει το ελεύθερο ωράριο (που παρέχει). (συν.6)</p>
Εμπόδια	<p>Όταν ξεκινάς πρέπει να συμβιβάζεσαι με μικρότερα ποσά και μεγαλύτερες ώρες εργασίας. Δουλεύω αρκετά ιδιωτικά με οικογένειες και έχω αντιμετωπίσει πολλά προβλήματα με τις οικογένειες που έχουν πολλές απαιτήσεις χωρίς να ξέρουν πραγματικά πιο είναι το επίπεδο που μπορούμε να κινηθούμε (συν.1)</p> <p>Δηλαδή υπάρχουν κάποιες θέσεις ανώτερες, σε ανώτερη βαθμίδα, σε κάθε δουλειά στις οποίες καλός ή κακός είναι απαραίτητη η εμπειρία. (Το κράτος) δεν δίνει τα κονδύλια που χρειάζεται. Ζητάνε δίπλωμα οδήγησης και μεταφορικό μέσο αναγκαστικά... Είναι λίγοι οι άνθρωποι που έχουν την (οικονομική) δυνατότητα να κάτσουν λίγο σπίτι τους και να ψάξουν χαλαρά για δουλειά. (συν.2)</p> <p>Στις περισσότερες αγγελίες ζητάνε εμπειρία αλλά και προϋπηρεσία, οπότε άμα σε δουν ότι πας και τους πεις ότι δεν το έχω ξανακάνει αλλά προτίθεμαι να το μάθω μπορεί να μη σε δεχτούν και να που ότι θέλουν άτομο με εμπειρία. (συν.3)</p> <p>Συνήθως ένα εμπόδιο είναι το να στέλνω κάποια βιογραφικά και να μην παίρνω κάποια απάντηση ή να με παίρνουν τηλέφωνο από εταιρίες που δεν έχω πια ενδιαφέρον για τη συγκεκριμένη θέση. (συν.3)</p> <p>Υπάρχει μια δυσκολία, μια συστολή περισσότερο από τους δασκάλους, καθώς με θεωρούν άπειρη, και γενικά τους νεότερους, και θεωρούν ότι δεν έχουμε τόσες πολλές γνώσεις</p>

πάνω σε αυτό... Πολύ σημαντικό ρόλο παίζει η εμπειρία, γιατί κάποιες αντιδράσεις σου βγαίνουν πιο αυτόματα χωρίς να τις σκεφτείς, όσο αφορά τη διαχείριση των παιδιών... Είμαστε με συμβάσεις οκτώ μήνες ή εννιά εξαρτάται το πότε σε παίρνουνε και ουσιαστικά τρεις με τέσσερις μήνες το χρόνο μένεις άνεργος... Επίσης λόγω πολιτικών καταστάσεων οι πίνακες της ειδικής αγωγής ήταν κλειστοί για δύο χρόνια με αποτέλεσμα να αποκλειστώ από την δυνατότητα να δουλέψω ως αναπληρώτρια... Η εξίσωση του πτυχίου της ειδικής αγωγής με τα μεταπτυχιακά των δασκάλων... Οι διευθυντές έχουν πολλές απαιτήσεις από εμάς. (συν.4)

Τα άτομα που είμαστε κάτω των 25 δεν έχουμε και τρομερή εμπειρία το οποίο είναι ένα εμπόδιο... Επιπλέον για εμένα εμπόδιο είναι και η απόσταση όπου αναγκαστικά διανύω (Ασπρόπυργος – Αθήνα)... Οι αγγελίες (είναι ένα πρόβλημα που αντιμετωπίζω) που στην ουσία άλλα αναφέρουν και άλλα στην πραγματικότητα ζητούν για τη δουλειά. Το να περάσεις από μία συνέντευξη και να μη σε πάρουν ποτέ να σε ενημερώσουν, η προϋπηρεσία που ζητάνε και φυσικά ο μισθός. (συν. 5)

Το πως θα σε δουν οι άλλοι, εφόσον δεν έχεις πολύ εμπειρία. Το να μη βρίσκω μία είναι ένα εμπόδιο. Το να βρίσκω μικροδουλειές οι οποίες πιο πιθανό είναι να ακυρωθούν ή να μην έχουν αρκετά λεφτά. Το να λες ότι θα γίνει κάποια δουλειά και να μη γίνεται έχει συμβεί πάρα πολλές φορές ή να μη λάβει τελικά χρηματοδότηση. Τώρα το φύλο μου έχει υπάρξει εμπόδιο στη δουλειά αυτή. (συν.6)

Οι αποστάσεις είναι μεγάλες, οι ώρες εργασίας είναι πάρα πολλές, ο μισθός είναι μειωμένος και το σύστημα υγείας στην χώρα μας δεν είναι οργανωμένο. Η έλλειψη εμπειρίας παίζει ρόλο ειδικά στην αντιμετώπιση από το υπόλοιπο εργασιακό

	<p>περιβάλλον. (συν.7)</p>
<p>Οικονομικές απολαβές</p>	<p>Τη φετινή χρονιά με τη δουλειά που έχω επιλέξει να κάνω τα οικονομικά είναι πολύ καλύτερα. (συν.1)</p> <p>Τώρα ο δικός μου τομέας που θέλω εγώ να ασχοληθώ είναι αξιόπιστος. Είναι οχτώ ώρες με ένα πολύ καλό μισθό. (συν.3)</p> <p>Ο μισθός με τα δεδομένα της Ελλάδας είναι καλός αλλά δεν θεωρώ ότι ανταποκρίνεται πλήρως στο έργο που επιτελούμε. (συν.4)</p> <p>Προσωπικά πιστεύω ότι αξίζω μεγαλύτερο μισθό (συν. 5)</p> <p>Δεν αμείβομαι αρκετά σε σχέση με τη δουλειά που βγάζω. (συν.7)</p>
<p>Εξωτερικό</p>	<p>Θα προτιμούσα να μείνω εδώ στην Ελλάδα και να συνεχίσω να προσπαθώ, γιατί μου αρέσει η ποιότητα ζωής εδώ πέρα. Συν το ότι είναι η οικογένεια μου, οι φίλοι μου. Δεν θέλω να φύγω, ώστε να ψάξω μία καλύτερη θέση κάπου έξω. (συν.1)</p> <p>Εάν θεωρούσα ότι δεν υπάρχει τίποτα πια εδώ στην Ελλάδα να αναζητήσω και να βρω (μια θέση εργασίας), θα ήταν η απέλπιδα προσπάθεια μου (το να φύγω στο εξωτερικό για δουλειά). (συν.2)</p> <p>Το εξωτερικό με ενδιαφέρει και έχει περισσότερες προοπτικές από ότι η Ελλάδα. (συν.3)</p> <p>Εάν έβρισκα κάτι στο οποίο οι συνθήκες θα ήταν καλές, βασικά καλύτερες από αυτές εδώ στην Ελλάδα θα το τολμούσα. (συν.4)</p> <p>Πάντα στο πίσω μέρος του μυαλό μου υπάρχει το ενδεχόμενο του εξωτερικού. (συν. 5)</p> <p>Αν μου λέγανε υπάρχει αυτή η θέση εργασίας εκεί κατά πάσα πιθανότητα θα πήγαινα να το δοκιμάσω.. Είμαι άνθρωπος που</p>

	<p>πεισμώνω, οπότε πιστεύω ότι θα το έκανα. (συν.6)</p> <p>Μελλοντικά θα μπορούσα να φανταστώ τον εαυτό μου ως νοσηλεύτρια σε μία χώρα του εξωτερικού. Δεν είναι κάτι που με τρομάζει και εάν προκύψει θα το κυνηγήσω δεν θα το αφήσω. (συν.7)</p>
--	--

Πίνακας 1. Κωδικοί συνέντευξης και σχετικά αποτελέσματα

Τα άτομα που συμμετείχαν στις συνεντεύξεις ήταν συνολικά επτά και αναζητούν μια θέση εργασίας σε διάφορα επαγγέλματα. Σε όλες τις συνεντεύξεις αυτό που παρατηρήθηκε ήταν η στήριξη της οικογένειας ανεξάρτητα από το επάγγελμα του κάθε ατόμου. Σε μία περίπτωση η πρώτη αντίδραση της οικογένειας ήταν διστακτική λόγω άγνοιας της φύσης του επαγγέλματος. Η αντίδραση αυτή αργότερα έγινε θετική και υποστηρικτική. Στις υπόλοιπες συνεντεύξεις η οικογένεια από την επιλογή κιάλας του επαγγέλματος ήταν θετική και πρόθυμη να βοηθήσει με οποιοδήποτε τρόπο. Στις περισσότερες περιπτώσεις γίνεται αντιληπτό ότι η άποψη και η ενθάρρυνση της οικογένειας έχει πολύ μεγάλο ρόλο στην αναζήτηση εργασίας.

Από τα αποσπάσματα των συνεντεύξεων προκύπτει πως όλα τα άτομα διαθέτουν πληθώρα προσόντων. Πτυχία τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, πτυχία αγγλικών και χρήσης υπολογιστών, παρακολούθηση σεμιναρίων.

Στην περίπτωση που αφορά τον τρόπο αναζήτησης μιας θέσης εργασίας οι περισσότεροι απάντησαν πως χρησιμοποιούν κυρίως το internet. Συγκεκριμένα πέντε στα επτά άτομα χρησιμοποιούν site ευρέσεως εργασίας και αγγελίες που υπάρχουν στα social media. Αντίθετα τα δύο από τα επτά άτομα θεωρούν πως η καλύτερη για αυτούς λύση είναι η δημιουργία ενός κύκλου ατόμων η οποία θα τους βοηθήσει στην αναζήτηση τους.

Στην ερώτηση του πως αντιλαμβάνονται την κατάσταση στην αγορά εργασίας οι απαντήσεις ποικίλουν. Δύο άτομα, του ίδιου επαγγέλματος, θεωρούν πως για αυτούς είναι καλή. Στις υπόλοιπες περιπτώσεις που υπάρχουν διαφορετικά επαγγέλματα η κατάσταση είναι από μέτρια έως δύσκολη. Συνεπώς το επάγγελμα

είναι αυτό που καθορίζει την αγορά εργασίας και την διευκόλυνση ή μη των νέων ως προς την ένταξη τους.

Ένα σημαντικό κομμάτι των συνεντεύξεων ήταν η ερώτηση για τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν στην αναζήτηση τους για μια θέση εργασίας. Το σημαντικότερο και μεγαλύτερο εμπόδιο που αντιμετωπίζουν όλοι είναι η εμπειρία. Όλα τα άτομα έκαναν λόγο για την ελλιπή εμπειρία που διαθέτουν. Όπως αναφέρουν οι ίδιοι απαιτείται από αυτούς εμπειρία πάνω στην εργασία χωρίς όμως κάποιος από τους εργοδότες να τους δίνει την δυνατότητα να την αποκτήσουν. Πιο συγκεκριμένα πιστεύουν πως οι εργοδότες έχουν μεγάλες απαιτήσεις για τις θέσεις εργασίας χωρίς να γνωρίζουν το τι επικρατεί στην αγορά εργασίας σήμερα. Ένα ακόμη μεγάλο εμπόδιο που αναφέρθηκε είναι ο χαμηλός μισθός που δίνεται. Κάποιοι από τους συνεντευξιζόμενους θεωρούν πως δουλεύουν πολλές ώρες παίρνοντας έναν χαμηλό μισθό. Κάποια ακόμη εμπόδια είναι η μη απάντηση των εργοδοτών για την απόρριψη του ατόμου αλλά και προσόντα όπως το δίπλωμα οδήγησης.

Όσον αφορά στο μισθό που δίνει η αγορά εργασίας, για τους περισσότερους δεν είναι αρκετός, καθώς πιστεύουν πως η εργασία τους αξίζει πολύ παραπάνω.

Τέλος στην ερώτηση για το εάν θα μπορούσαν να φύγουν στο εξωτερικό για να βρουν μια καλύτερη θέση εργασίας πάνω στο επάγγελμα τους οι απαντήσεις είναι παρόμοιες. Όλα τα άτομα θέλουν να παραμείνουν στην Ελλάδα. Οι ίδιοι θα αποφάσιζαν να φύγουν στο εξωτερικό μόνο εάν ήταν σίγουροι ότι δεν θα μπορούσαν να βρουν τίποτα άλλο στην Ελλάδα και στο εξωτερικό αντιμετώπιζαν τις ιδανικές συνθήκες για αυτούς. Παρ' όλα αυτά είναι μια σκέψη που έχουν οι περισσότεροι χωρίς να την αποκλείουν.

Συμπεράσματα

Ο σκοπός της συγκεκριμένης εργασίας ήταν η παρουσίαση των νέων και η προσπάθεια τους για την ένταξη στην αγορά εργασίας. Όπως παρατηρήθηκε στα πλαίσια της εργασίας τα ποσοστά ανεργίας των νέων διαρκώς αυξάνονται δημιουργώντας σημαντικά προβλήματα στην προσπάθεια τους. Αρκετά έντονα παρατηρήθηκε ένα αντιφατικό γεγονός. Συγκεκριμένα οι νέοι που βγαίνουν στην αγορά εργασίας διαθέτουν όλα τα προσόντα για να καλύψουν τις υπάρχουσες θέσεις εργασίας και το νεαρό της ηλικίας τους βοηθάει αρκετά σε αυτό. Αντίθετα πολλοί εργοδότες ενώ ψάχνουν νέα άτομα να προσθέσουν στο εργατικό δυναμικό τους αποφεύγουν να επιλέγουν νέους χωρίς χρόνια εργασιακή εμπειρία. Ζητάνε άτομα νεαρής ηλικίας με χρόνια προϋπηρεσία που σε λογικά πλαίσια είναι αδύνατο.

Υπάρχει μεγάλη ανάγκη για τη υλοποίηση αποτελεσματικών προγραμμάτων ένταξης που θα παρέχουν την δυνατότητα συμμετοχής στο ευρύ κοινό και θα βοηθάνε πραγματικά στην ένταξη, καθώς τα υπάρχοντα προγράμματα δεν ανταποκρίνονται πλήρως.

Για την ολοκλήρωση της εργασίας, παρατηρήθηκε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό της βιβλιογραφίας ήταν κυρίως αγγλική. Η ελληνική βιβλιογραφία περιορίζεται σε άρθρα ερευνητών που ασχολούνται πάνω σε αυτόν τον τομέα.

Βιβλιογραφία

- Balan, M. (2014), *Youth labor market vulnerabilities: characteristics, dimensions and costs*, *Procedia Economics and Finance* (8), 66-72
- Beck, U., (1992), *Risk Society: Towards a New Modernity*, London: SAGE Publications
- Becker, G. A., (1964), *Human Capital: A Theoretical and Empirical Analysis*, Columbia University Press
- Bell, D. N. F., & Blanchflower, D. G., (2015), *Youth unemployment in Greece: Measuring the challenge*, *IZA Journal of European Labor Studies*, 4(1)
- Boeri, T., (2010), *Institutional reforms in European labor markets*, *Handbook of Labor Economics*, 4, 1173-1236
- Brzinsky-Fay, C., (2017), *The interplay of educational and labour market institutions and links to relative youth unemployment*, *Journal of European Social Policy*, 27(4), 346 –359
- Buchmann, M., (1989), *The script of life in modern society. Entry into adulthood in a changing world*, Chicago: University of Chicago Press
- Caliendo, M., & Schmidl, R. (2015), *Youth unemployment and active labor market policies in Europe*, *IZA Discussion Paper*, 9488
- Card D., Kluve, J., & Weber, A., (2010), *Active labour market policy evaluations: a meta-analysis*, *The Economic Journal*, 120
- Chistyakova, N., Semenova, M., Spitsin, V., Philipp, P., (2015), *Problems of educational processes development and labor market needs analysis in Russia*, *Procedia, Social and Behavioral Sciences*, 166, 309 – 316
- Chtouris, S., Zissi, A., Papanis, E., & Rontos, K. (2006), *The state of youth in contemporary Greece*, *Young*, 14(4), 309-322

- Coquet, B., (2014), *The youth guarantee implementation plan in Greece*, Employment, Social Affairs & Inclusion, European Commission
- DeFreitas, G., Marsden D., & Ryan, P., (1991), *Youth employment patterns in segmented labor markets in the US and Europe*, Eastern Economic Journal, 17 (2), 223-236
- Dendrinou, I. (2014), *Youth employment before and during the crisis. Rethinking labour market institutions and work attitudes in Greece*, Social Cohesion and Development, 9(2), 117-132
- Drakaki, M., Papadakis, N., Kyridis, & A., PApargyris A. (2014), *Who's The Greek Neet? Neets' Profile in Greece: Parameters, Trends and Common Characteristics of a Heterogeneous Group*, International Journal of Humanities and Social Science, 4(6), 240-254
- Eurostat (2020), *Euro area unemployment at 8.3%*
- Ferrera, M. (1996), *The "southern model" of welfare in social Europe*, Journal of European Social Policy, 6(1), 17-37
- Franssen, A., Carlier, D., & Benchekroun, A. (2014), *The transition of young people from education to employment in Brussels: challenges for governance*, Notes de synthèse, 73, Διαθέσιμο σε: <https://journals.openedition.org/brussels/1202>
- Freeman, R. B., (1979), *Why is there a youth labor market problem?*, NBER Working paper series, 365
- Hammer, T., (2006), *Labour market integration of unemployed youth from a life course perspective: the case of Norway*, International Journal of Social Welfare, NOVA, Norwegian Social Research
- Lecerf, M. (2017), *NEETs: who are they? Being young and not in employment, education or training today*, European Parliamentary Research Service
- Marelli, E., & Vakulenko, E. (2016), *Youth unemployment in Italy and Russia: Aggregate trends and individual determinants*, The Economic and Labour Relations Review, 27 (3)

Mizintseva, M.F., Sardarian A.R., Petrochenko, A.A., & Chavykina, M.A. (2017), *Problems and Trends of the Youth Labor Market and Youth Labor Mobility in the World*, 38(54), 18

Müller, W. (2005), *Education and Youth Integration into European Labour Markets*, Sage journals, 46(5-6), 461-485

Nekby, L., (2008), *Active labor market programs for the integration of youths and immigrants into the labor market. The Nordic experience*, macroeconomía del desarrollo, Santiago, Chile: United Nations Publication

O'Higgins, N., & Moscariello, V., (2017), *Labour market institutions and youth labour markets: Minimum wages and youth employment revisited*, Employment Policy Department, 223

OECD - Organisation for Economic Co-operation and Development International Labour Organization (2014), *Promoting better labour market outcomes for youth*

OECD Insights, (2007), *Human Capital: How what you know shapes your life*

Quintini, G., J. P. Martin, & S. Martin (2007), *The Changing Nature of the School-to-Work Transition Process in OECD Countries*, Institute for the Study of Labor (IZA), IZA Discussion Papers 2582

Rampell, C. (2011), *Many With New College Degree Find the Job Market Humbling*, The New York Times, Διαθέσιμο σε: https://www.nytimes.com/2011/05/19/business/economy/19grads.html?_r=1&nl=todaysheadlines&emc=th2&pagewanted=print#

Stavik, T. & Hammer, T., (2000), *Unemployment in a segmented labour market? A study of youth unemployment in Norway*, International Journal of Social Welfare, NOVA, Norwegian Social Research

Ziehe, T., & Stubenrauch, H., (1983), *New youth and exceptional learning processes*, Copenhagen: Politisk Revy

Ιωαννίδου, Α. (2014), *Η κατάσταση των νέων στην ελληνική αγορά εργασίας - Τι θα συμβεί, εάν δε συμβεί κάτι;*, Friedrich Ebert Stiftung, International Policy analysis

Κεραμεσίνη, Μ. (2006), *Από την εκπαίδευση στην αμειβόμενη εργασία: Εμπειρική διερεύνηση της εργασιακής ένταξης των νέων στην Ελλάδα*, Κοινωνική Συνοχή και Ανάπτυξη, 1 (1), 67-84

Σούλιος, Π. (2013), *Οικογένεια και Άνεργοι σε συνθήκες οικονομικής κρίσης*, ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ, Ιούλιος-Αύγουστος, 207, 22-27

Χτούρης, Σ. (2017), *Οι νέοι στην Ελλάδα σήμερα*, Στο Ε. Κοτσοφού (Επιμ.), Θεσσαλονίκη: ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ

Παράρτημα 1 – Έντυπο Ενημέρωσης

Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Σχολή Κοινωνικών Επιστημών
Τμήμα Κοινωνιολογίας

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
Σχολή Καλών Τεχνών
Τμήμα Εικαστικών & Εφαρμοσμένων Τεχνών

Δι-ιδρυματικό Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών Εφαρμοσμένη Κλινική Κοινωνιολογία και Τέχνη

Έντυπο ενημέρωσης

Στο πλαίσιο της διπλωματικής εργασίας του δι-ιδρυματικού Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: *ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ-ΚΑΙΝΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ* του Πανεπιστημίου Αιγαίου & του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας οργανώνεται η παρούσα ερευνητική συνέντευξη με στόχο τη διαδικασία των νέων για εύρεση εργασίας καθώς και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν.

Περιγραφή

Η συνέντευξη αυτή οργανώνεται με σκοπό να μελετήσει τον τρόπο που επιλέγουν οι νέοι για να καταφέρουν να βρουν μία θέση εργασίας αλλά και τα εμπόδια που συναντούν στην πορεία. Στόχος αυτής της μελέτης είναι να καταγραφούν οι εμπειρίες των νέων για την ένταξη τους στην αγορά εργασίας και να παρουσιαστούν μέσω της Τέχνης.

Δεοντολογική εγγύηση

Η συμμετοχή στη συνέντευξη βασίζεται στην αρχή της συνειδητής συναίνεσης και την εθελοντική συμμετοχή. Εάν κάποιο μέλος της ομάδας θελήσει να αποχωρήσει, είναι ελεύθερο οποιαδήποτε στιγμή να διακόψει την συμμετοχή του. Επιπλέον, διαφυλάσσεται η εχεμύθεια των λεγομένων των συμμετεχόντων/ουσών και εξασφαλίζεται η ανωνυμία τους. Η συνάντηση θα γίνει με την χρήση μαγνητοφώνου και βιντεοκάμερας ώστε να μελετηθεί και να αναλυθεί χωρίς διαστρεβλώσεις ή παρερμηνείες ο λόγος των συμμετεχόντων/ουσών. Οι συμμετέχοντες/ουσες με την ολοκλήρωση της συζήτησης και έπειτα από την καταγραφή και μελέτη του υλικού δύνανται να έχουν πρόσβαση στο εμπειρικό υλικό και σε κάθε δημοσιοποίησή του.

Παράρτημα 2 – Έντυπο Συγκατάθεσης

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΙΓΑΙΟΥ
Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Σχολή Κοινωνικών Επιστημών
Τμήμα Κοινωνιολογίας

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
Σχολή Καλών Τεχνών
Τμήμα Εικαστικών & Εφαρμοσμένων Τεχνών

Η προσπάθεια ένταξης των νέων στην αγορά εργασίας και η απεικόνιση της μέσω της τέχνης.

Έντυπο συγκατάθεσης

Δηλώνω τη συγκατάθεσή μου για τη συμμετοχή μου στην ερευνητική συνέντευξη με θέμα «η προσπάθεια ένταξης των νέων στην αγορά εργασίας και η απεικόνιση της μέσω της τέχνης», που υλοποιείται στα πλαίσια διπλωματικής εργασίας από το μεταπτυχιακό πρόγραμμα «Εφαρμοσμένη Κλινική Κοινωνιολογία και Τέχνη» από το Τμήμα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Έχω λάβει το έντυπο ενημέρωσης, στο οποίο περιγράφονται ο σκοπός της μελέτης, η διαδικασία της συνέντευξης και οι δεοντολογικές εγγυήσεις που δίνουν οι ερευνητές. Έχω κατανοήσει τι είναι η μελέτη, τι ζητείται από μένα και πώς θα χρησιμοποιηθεί η συνέντευξη που θα δώσω. Κατανοώ ότι οι ερευνητές έχουν υποχρέωση να λάβουν όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε να διασφαλιστεί η εχεμύθεια όσον θα πω στη συνέντευξη και η ανωνυμία μου. Κατανοώ επίσης ότι μπορώ να διακόψω τη συνέντευξη οποιαδήποτε στιγμή, να αποσύρω τη συμμετοχή μου, και να έχω πρόσβαση στο κείμενο της αφήγησής μου και σε ότι κείμενα δημοσιοποιηθούν μετά την ανάλυση των συνεντεύξεων.

Με βάση τα παραπάνω συναινώ να συμμετέχω στην έρευνα, παραχωρώντας μια συνέντευξη.

Ο συμμετέχων / Η συμμετέχουσα

Ονοματεπώνυμο ή αρχικά

ηλύτση Αργυρούλα

Υπογραφή

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΙΓΑΙΟΥ

Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Σχολή Κοινωνικών Επιστημών
Τμήμα Κοινωνιολογίας

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
Σχολή Καλών Τεχνών
Τμήμα Εικαστικών & Εφαρμοσμένων Τεχνών

**Η προσπάθεια ένταξης των νέων στην αγορά εργασίας και η απεικόνιση της
μέσω της τέχνης.**

Έντυπο συγκατάθεσης

Δηλώνω τη συγκατάθεσή μου για τη συμμετοχή μου στην ερευνητική συνέντευξη με θέμα «η προσπάθεια ένταξης των νέων στην αγορά εργασίας και η απεικόνιση της μέσω της τέχνης», που υλοποιείται στα πλαίσια διπλωματικής εργασίας από το μεταπτυχιακό πρόγραμμα «Εφαρμοσμένη Κλινική Κοινωνιολογία και Τέχνη» από το Τμήμα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Έχω λάβει το έντυπο ενημέρωσης, στο οποίο περιγράφονται ο σκοπός της μελέτης, η διαδικασία της συνέντευξης και οι δεοντολογικές εγγυήσεις που δίνουν οι ερευνητές. Έχω κατανοήσει τι είναι η μελέτη, τι ζητείται από μένα και πώς θα χρησιμοποιηθεί η συνέντευξη που θα δώσω. Κατανοώ ότι οι ερευνητές έχουν υποχρέωση να λάβουν όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε να διασφαλιστεί η εχεμύθεια όσων θα πω στη συνέντευξη και η ανωνυμία μου. Κατανοώ επίσης ότι μπορώ να διακόψω τη συνέντευξη οποιαδήποτε στιγμή, να αποσύρω τη συμμετοχή μου, και να έχω πρόσβαση στο κείμενο της αφήγησής μου και σε ότι κείμενα δημοσιοποιηθούν μετά την ανάλυση των συνεντεύξεων.

Με βάση τα παραπάνω συναινώ να συμμετέχω στην έρευνα, παραχωρώντας μια συνέντευξη.

~~Ο συμμετέχων~~ / Η συμμετέχουσα

Ονοματεπώνυμο ή αρχικά

Ε Δ

Υπογραφή

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΙΓΑΙΟΥ

Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Σχολή Κοινωνικών Επιστημών
Τμήμα Κοινωνιολογίας

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
Σχολή Καλών Τεχνών
Τμήμα Εικαστικών & Εφαρμοσμένων Τεχνών

**Η προσπάθεια ένταξης των νέων στην αγορά εργασίας και η απεικόνιση της
μέσω της τέχνης.**

Έντυπο συγκατάθεσης

Δηλώνω τη συγκατάθεσή μου για τη συμμετοχή μου στην ερευνητική συνέντευξη με θέμα «η προσπάθεια ένταξης των νέων στην αγορά εργασίας και η απεικόνιση της μέσω της τέχνης», που υλοποιείται στα πλαίσια διπλωματικής εργασίας από το μεταπτυχιακό πρόγραμμα «Εφαρμοσμένη Κλινική Κοινωνιολογία και Τέχνη» από το Τμήμα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Έχω λάβει το έντυπο ενημέρωσης, στο οποίο περιγράφονται ο σκοπός της μελέτης, η διαδικασία της συνέντευξης και οι δεοντολογικές εγγυήσεις που δίνουν οι ερευνητές. Έχω κατανοήσει τι είναι η μελέτη, τι ζητείται από μένα και πώς θα χρησιμοποιηθεί η συνέντευξη που θα δώσω. Κατανοώ ότι οι ερευνητές έχουν υποχρέωση να λάβουν όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε να διασφαλιστεί η εχεμύθεια όσων θα πω στη συνέντευξη και η ανωνυμία μου. Κατανοώ επίσης ότι μπορώ να διακόψω τη συνέντευξη οποιαδήποτε στιγμή, να αποσύρω τη συμμετοχή μου, και να έχω πρόσβαση στο κείμενο της αφήγησής μου και σε ότι κείμενα δημοσιοποιηθούν μετά την ανάλυση των συνεντεύξεων.

Με βάση τα παραπάνω συναινώ να συμμετέχω στην έρευνα, παραχωρώντας μια συνέντευξη.

Ο συμμετέχων / Η συμμετέχουσα

Ονοματεπώνυμο ή αρχικά

Κουρτίδου Έλενα.

Υπογραφή

Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Σχολή Κοινωνικών Επιστημών
Τμήμα Κοινωνιολογίας

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
Σχολή Καλών Τεχνών
Τμήμα Εικαστικών & Εφαρμοσμένων Τεχνών

Η προσπάθεια ένταξης των νέων στην αγορά εργασίας και η απεικόνιση της μέσω της τέχνης.

Έντυπο συγκατάθεσης

Δηλώνω τη συγκατάθεσή μου για τη συμμετοχή μου στην ερευνητική συνέντευξη με θέμα «η προσπάθεια ένταξης των νέων στην αγορά εργασίας και η απεικόνιση της μέσω της τέχνης», που υλοποιείται στα πλαίσια διπλωματικής εργασίας από το μεταπτυχιακό πρόγραμμα «Εφαρμοσμένη Κλινική Κοινωνιολογία και Τέχνη» από το Τμήμα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Έχω λάβει το έντυπο ενημέρωσης, στο οποίο περιγράφονται ο σκοπός της μελέτης, η διαδικασία της συνέντευξης και οι δεοντολογικές εγγυήσεις που δίνουν οι ερευνητές. Έχω κατανοήσει τι είναι η μελέτη, τι ζητείται από μένα και πώς θα χρησιμοποιηθεί η συνέντευξη που θα δώσω. Κατανοώ ότι οι ερευνητές έχουν υποχρέωση να λάβουν όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε να διασφαλιστεί η εχεμύθεια όσων θα πω στη συνέντευξη και η ανωνυμία μου. Κατανοώ επίσης ότι μπορώ να διακόψω τη συνέντευξη οποιαδήποτε στιγμή, να αποσύρω τη συμμετοχή μου, και να έχω πρόσβαση στο κείμενο της αφήγησής μου και σε ότα κείμενα δημοσιοποιηθούν μετά την ανάλυση των συνεντεύξεων.

Με βάση τα παραπάνω συναινώ να συμμετέχω στην έρευνα, παραχωρώντας μια συνέντευξη.

Ο συμμετέχων / Η συμμετέχουσα

Ονοματεπώνυμο ή αρχικά

Ζωή Παφίρα

Υπογραφή

**Η προσπάθεια ένταξης των νέων στην αγορά εργασίας και η απεικόνιση της
μέσω της τέχνης.**

Έντυπο συγκατάθεσης

Δηλώνω τη συγκατάθεσή μου για τη συμμετοχή μου στην ερευνητική συνέντευξη με θέμα «η προσπάθεια ένταξης των νέων στην αγορά εργασίας και η απεικόνιση της μέσω της τέχνης», που υλοποιείται στα πλαίσια διπλωματικής εργασίας από το μεταπτυχιακό πρόγραμμα «Εφαρμοσμένη Κλινική Κοινωνιολογία και Τέχνη» από το Τμήμα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Έχω λάβει το έντυπο ενημέρωσης, στο οποίο περιγράφονται ο σκοπός της μελέτης, η διαδικασία της συνέντευξης και οι δεοντολογικές εγγυήσεις που δίνουν οι ερευνητές. Έχω κατανοήσει τι είναι η μελέτη, τι ζητείται από μένα και πώς θα χρησιμοποιηθεί η συνέντευξη που θα δώσω. Κατανοώ ότι οι ερευνητές έχουν υποχρέωση να λάβουν όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε να διασφαλιστεί η εχεμύθεια όσων θα πω στη συνέντευξη και η ανωνυμία μου. Κατανοώ επίσης ότι μπορώ να διακόψω τη συνέντευξη οποιαδήποτε στιγμή, να αποσύρω τη συμμετοχή μου, και να έχω πρόσβαση στο κείμενο της αφήγησής μου και σε ότι κείμενα δημοσιοποιηθούν μετά την ανάλυση των συνεντεύξεων.

Με βάση τα παραπάνω συναινώ να συμμετέχω στην έρευνα, παραχωρώντας μια συνέντευξη.

Ο συμμετέχων / Η συμμετέχουσα

Ονοματεπώνυμο ή αρχικά

Ιωάννα Κουφτίδα

Υπογραφή

**Η προσπάθεια ένταξης των νέων στην αγορά εργασίας και η απεικόνιση της
μέσω της τέχνης.**

Έντυπο συγκατάθεσης

Δηλώνω τη συγκατάθεσή μου για τη συμμετοχή μου στην ερευνητική συνέντευξη με θέμα «η προσπάθεια ένταξης των νέων στην αγορά εργασίας και η απεικόνιση της μέσω της τέχνης», που υλοποιείται στα πλαίσια διπλωματικής εργασίας από το μεταπτυχιακό πρόγραμμα «Εφαρμοσμένη Κλινική Κοινωνιολογία και Τέχνη» από το Τμήμα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Έχω λάβει το έντυπο ενημέρωσης, στο οποίο περιγράφονται ο σκοπός της μελέτης, η διαδικασία της συνέντευξης και οι δεοντολογικές εγγυήσεις που δίνουν οι ερευνητές. Έχω κατανοήσει τι είναι η μελέτη, τι ζητείται από μένα και πώς θα χρησιμοποιηθεί η συνέντευξη που θα δώσω. Κατανοώ ότι οι ερευνητές έχουν υποχρέωση να λάβουν όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε να διασφαλιστεί η εχεμύθεια όσων θα πω στη συνέντευξη και η ανωνυμία μου. Κατανοώ επίσης ότι μπορώ να διακόψω τη συνέντευξη οποιαδήποτε στιγμή, να αποσύρω τη συμμετοχή μου, και να έχω πρόσβαση στο κείμενο της αφήγησής μου και σε ότι κείμενα δημοσιοποιηθούν μετά την ανάλυση των συνεντεύξεων.

Με βάση τα παραπάνω συναινώ να συμμετέχω στην έρευνα, παραχωρώντας μια συνέντευξη.

Ο συμμετέχων / Η συμμετέχουσα

Ονοματεπώνυμο ή αρχικά

ΚΛΕΒΙΣΑ - ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΑΛΙΜΟΥΤΣΑΪ

Υπογραφή

**Η προσπάθεια ένταξης των νέων στην αγορά εργασίας και η απεικόνισή της
μέσω της τέχνης.**

Έντυπο συγκατάθεσης

Δηλώνω τη συγκατάθεσή μου για τη συμμετοχή μου στην ερευνητική συνέντευξη με θέμα «η προσπάθεια ένταξης των νέων στην αγορά εργασίας και η απεικόνισή της μέσω της τέχνης», που υλοποιείται στα πλαίσια διπλωματικής εργασίας από το μεταπτυχιακό πρόγραμμα «Εφαρμοσμένη Κλινική Κοινωνιολογία και Τέχνη» από το Τμήμα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Έχω λάβει το έντυπο ενημέρωσης, στο οποίο περιγράφονται ο σκοπός της μελέτης, η διαδικασία της συνέντευξης και οι δεοντολογικές εγγυήσεις που δίνουν οι ερευνητές. Έχω κατανοήσει τι είναι η μελέτη, τι ζητείται από μένα και πώς θα χρησιμοποιηθεί η συνέντευξη που θα δώσω. Κατανοώ ότι οι ερευνητές έχουν υποχρέωση να λάβουν όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε να διασφαλιστεί η εχεμύθεια όσον θα πω στη συνέντευξη και η ανωνυμία μου. Κατανοώ επίσης ότι μπορώ να διακόψω τη συνέντευξη οποιαδήποτε στιγμή, να αποσύρω τη συμμετοχή μου, και να έχω πρόσβαση στο κείμενο της αφήγησής μου και σε ό,τι κείμενα δημοσιοποιηθούν μετά την ανάλυση των συνεντεύξεων.

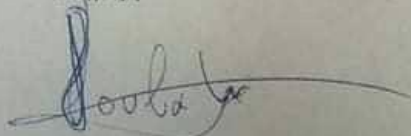
Με βάση τα παραπάνω συναινώ να συμμετέχω στην έρευνα, παραχωρώντας μια συνέντευξη.

Ο συμμετέχων / Η συμμετέχουσα

Όνοματεπώνυμο ή αρχικά

Δούλα Διμήτρα

Υπογραφή

Παράρτημα 3 – Οδηγός Συνέντευξης

Ερωτήσεις συνέντευξης

- Όνομα, ηλικία
- Ποιο είναι το ανώτερο επίπεδο εκπαίδευσης που έχετε ολοκληρώσει;
- Συνεχίζετε τις σπουδές σας σε κάποιο εκπαιδευτικό ίδρυμα;
- Ποιο είναι το επάγγελμα πάνω στο οποίο αναζητάτε μια θέση εργασίας;
- Ποια είναι η ιδανική μορφή του για εσάς;
- Το αντικείμενο εργασίας σας σε τι βαθμό σχετίζεται με την εκπαίδευση σας;
- Ποιο είναι το χρονικό διάστημα από την ολοκλήρωση σπουδών μέχρι την απόφαση εύρεσης εργασίας;
- Υπάρχει στήριξη από το οικογενειακό περιβάλλον ή όχι;
- Κατά πόσο επηρεάζει η οικογένεια τις αποφάσεις σας πάνω στην εύρεση εργασίας αλλά και στην επιλογή του επαγγέλματος;
- Ποια είναι τα ενδιαφέροντα σας (είναι σχετικά με την εργασία σας ή όχι);

- Ποια εφόδια διαθέτετε για την αγορά εργασίας;
- Με τι άλλες δεξιότητες έχετε ασχοληθεί για να αναπτύξετε τα προσόντα σας; (σεμινάρια, εκπαιδευτικά προγράμματα)
- Έχετε προηγούμενη εμπειρία στην αναζήτηση εργασίας και αν τι είδους;
- Πως ψάχνετε για μια θέση εργασίας, ποια μέσα χρησιμοποιείτε;
- Ως νέος στην αγορά εργασίας πως σας αντιμετωπίζουν;
- Θεωρείτε ότι παίζει σημαντικό ρόλο η έλλειψη εμπειρίας, πως διαχειρίζεστε αυτό το κομμάτι;
- Τι είδους εργασία αναζητάτε (μερικής ή πλήρης απασχόλησης);
- Έχει χρειαστεί να απορρίψετε κάποια θέσει εργασίας; Για ποιο λόγο;

- Ποια είναι κατά τη γνώμη σας η σημερινή κατάσταση στην αγορά εργασίας;
- Σκέφτεστε να ασχοληθείτε με τον τομέα εργασίας σας ή ενδιαφέρεστε για κάτι νέο (αλλαγή επαγγέλματος);

- Πιστεύετε ότι ο τομέας αυτός διαθέτει θέσεις εργασίας και προοπτικές εξέλιξης ή έχει κορεστεί;
- Υπάρχουν αρκετές θέσεις για την απορρόφηση σας;
- Κατά πόσο η αγορά εργασίας ανταποκρίνεται στις προσδοκίες σας; (ωράριο, μισθός, εργασία πάνω σε συγκεκριμένο αντικείμενο)

- Ποια εμπόδια έχετε συναντήσει στην αναζήτηση σας;
- πιστεύετε ότι μπορείτε να τα υπερβείτε ή να τα ξεπεράσετε;
- Θεωρείτε εμπόδιο το νεαρό της ηλικίας σας;
- Ποια είναι η αντιμετώπιση σας από τους «παλιούς» μιας εταιρείας αλλά και από τον ίδιο τον εργοδότη; (κυρίως κατά τη διάρκεια μιας συνέντευξης)
- Θεωρείτε ότι τα προσόντα που διαθέτετε συνεισφέρουν στην αμοιβή της εργασίας σας;
- πως σας φαίνονται οι αναλογίες:
 - λίγες θέσεις εργασίας/ υπερβολικά μεγάλος αριθμός υποψηφίων
 - πολλές απαιτήσεις/ αδυναμία εξέλιξης/ χαμηλοί μισθοί

- θεωρείτε τον εαυτό σας ικανό να ανταπεξέλθει στη ελληνική αγορά εργασίας;
- κατά πόσο επηρεάζει η έλλειψη θέσεων εργασίας στην απόφαση σας για αναζήτηση τους στο εξωτερικό;
- είναι ένα βήμα που θα τολμούσατε να κάνετε;

Παράρτημα 4 – Συνεντεύξεις

Συνέντευξη 1

E. Θέλω να μου πεις λίγα στοιχεία για τον εαυτό σου.

A. Με λένε Α., είμαι 25 χρονών, είμαι από τη Σάμο και τώρα έχω έρθει στην Αθήνα για δουλειά, γιατί εκεί πέρα δεν υπάρχουν πολλές δουλειές στο αντικείμενο μου.

E. Ποιο είναι το αντικείμενο σου;

A. Το αντικείμενο μου. Έχω σπουδάσει ειδική αγωγή και συνήθως δουλεύω με παιδιά με ειδικές ανάγκες, οπότε η Αθήνα έχει μεγαλύτερο εύρος δουλειών γι αυτό και έχω ανέβει.

E. Ποιο είναι το χρονικό διάστημα από τη στιγμή που τελείωσες τις σπουδές σου μέχρι να βρεις την πρώτη σου δουλειά;

A. Επειδή εδώ στην Αθήνα έχει πολύ μεγάλη ζήτηση για την ειδική αγωγή βρήκα πολύ γρήγορα δουλειά. Στην αρχή ξεκίνησα με παιδάκια και τώρα έχω βρει ακριβώς πάνω στο αντικείμενο μου.

E. Υπάρχει στήριξη από το οικογενειακό σου περιβάλλον για τη συγκεκριμένη δουλειά;

A. Την αποδέχεται δεν έχει κάποιο πρόβλημα.

E. Κατά πόσο επηρέασε την απόφαση σου για το συγκεκριμένο επάγγελμα;

A. Δε την επηρέασε καθόλου. Στην αρχή ήταν λίγο διστακτικοί για τη συγκεκριμένη δουλειά, γιατί εγώ είμαι από τη Σάμο και εκεί δεν είναι τόσο γνωστή. Εγώ ασχολούμαι κυρίως με τους κωφούς και την επικοινωνία τους με τη νοηματική. Οπότε επειδή στη Σάμο δεν είχαμε τέτοιες επαφές τους φάνηκε λίγο περίεργο στην αρχή μετά όμως το αποδέχτηκαν κατάλαβαν και τι ακριβώς είναι οπότε μετά με στήριξαν.

E. Ποια είναι η ιδανική μορφή του επαγγέλματος για εσένα;

A. Θεωρώ ότι στο δικό μας τομέα είναι καλύτερο να δουλεύεις σε ένα σχολείο που σε καλύπτουν γύρω στις έξι ώρες και συνήθως εμείς κάνουμε και τα απογεύματα ιδιαίτερα και έτσι καλύπτεται και το κομμάτι του μισθού για να είναι πιο αξιοπρεπείς και να μπορείς και να ανταπεξέλθεις και στην καθημερινότητα, σε ενοίκια κλπ. Νομίζω είναι αυτό, το σχολείο και λίγες ώρες το απόγευμα.

E. Ποια εφόδια διαθέτεις εσύ για την αγορά εργασίας;

A. Εγώ έχω ξεκινήσει πολύ δυναμικά να πω την αλήθεια. Πέρα από το πρώτο μου πτυχίο έχω κάνει και δεύτερο, έχω πάρει την επάρκεια της νοσηματικής, έχω κάνει εξειδίκευση, πηγαίνω συνέχεια σε συνέδρια. Βέβαια και αυτό είναι ένα κομμάτι που το ζητάει πάρα πολύ η δουλειά μας. Πρέπει να είσαι συνέχεια ενημερωμένος, να χρησιμοποιείς τελευταίες τεχνικές του εξωτερικού και να διαβάζεις συνέχεια έρευνες. Οπότε πιστεύω ότι ποτέ δεν σταματάς να σπουδάζεις, συν το ότι όλο αυτό έχει ένα πολύ μεγάλο κόστος.

E. Πέρα από την ειδική αγωγή έχεις ασχοληθεί με κάποια άλλη εργασία;

A. Ναι έχω δουλέψει και εγώ, όπως όλοι νομίζω, σε καφέ σε σεζόν στη Σάμο για ένα μήνα.

E. Πώς ψάχνεις για μία θέση εργασίας;

A. Εγώ ήμουν πολύ τυχερή. Έκανα κάποιες πολύ καλές πρακτικές, οι οποίες δεν ήταν πολύ εύκολες, σε ειδικά σχολεία και αυτά με βοήθησαν πάρα πολύ να μου ανοίξουν θέσεις εργασίας. Έχοντας αφήσει πολύ καλή γνώμη, και στους γονείς και στους εκπαιδευτικούς, με πρότειναν συνέχεια για δουλειές για παράλληλες στηρίξεις για παιδιά το απόγευμα. Οπότε έχοντας κάνει μία πολύ καλή πρακτική με βοήθησε στο να βρίσκω πολύ εύκολα δουλειά πλέον.

E. Άρα με παρόμοιο τρόπο βρήκες και την τωρινή σου δουλειά.

A. Ναι.

E. Ως νέα στην αγορά εργασίας οι υπόλοιποι συνάδελφοι πως σε αντιμετωπίζουν;

A. Σίγουρα σε αντιμετωπίζουν πιο μειονεκτικά, γιατί θεωρούν πως έχουν περισσότερη εμπειρία και βρίσκουν την ευκαιρία να σου λένε συνέχεια το πώς μπορείς να κάνεις αυτό, πως μπορείς να κάνεις εκείνο. Είναι βέβαια και είναι και

κάποιοι άλλοι οι οποίοι σου δίνουν περισσότερες αρμοδιότητες και ευκαιρίες στον εργασιακό χώρο.

E. Θεωρείς ότι η έλλειψη εμπειρίας που έχεις παίζει κάποιο σημαντικό ρόλο;

A. Σίγουρα όσοι δουλεύουν περισσότερα χρόνια έχουν μεγαλύτερη εμπειρία. Έχουν αντιμετωπίσει περισσότερα περιστατικά και ξέρουν να αντιμετωπίζουν καλύτερα μία κατάσταση. Σίγουρα πρέπει να ακούμε αυτούς που έχουν μεγαλύτερη εμπειρία.

Γενικότερα δεν με ενοχλεί να τους ακούω και να τους συμβουλευόμαι με ενοχλεί το να με υποβιβάζουν.

E. Έχει χρειαστεί στην αναζήτηση σου να απορρίψεις κάποια θέση εργασίας;

A. Ναι. Λόγω του ότι μετά από κάποιο καιρό είχα περισσότερες προτάσεις για δουλειά να επέλεξα αυτή που ταιριάζει περισσότερο σε εμένα.

E. Ποια είναι η γνώμη σου για τη σημερινή κατάσταση στην αγορά εργασίας;

A. Θεωρώ ότι έχει να κάνει αναλόγως με τον τομέα. Στο δικό μου τομέα πάνε καλά ακόμη τα πράγματα. Θεωρώ ότι εάν έχεις κάνει αρκετά πράγματα και έχεις χτίσει ένα πολύ καλό βιογραφικό δεν είναι τόσο δύσκολο να βρεις δουλειά. Βέβαια είναι και αναλόγως που το τοποθετείς. Αν είναι για ένα σχολείο πρέπει να έχεις κάνει όσα περισσότερα γίνεται για να έχεις μαζέψει μόρια και να καταφέρεις να πάρεις μία θέση σε οποιοδήποτε μέρος της Ελλάδας, γιατί το σύστημα είναι λίγο περίεργο. Παίζει πολύ σημαντικό ρόλο αυτό το να έχεις χτίσει ένα πολύ καλό βιογραφικό. Πρέπει να έχεις πάρα πολλά προσόντα ώστε να βρίσκεις πιο εύκολα δουλειά πια.

E. Στο μέλλον θα ήθελες να συνεχίσεις να εργάζεσαι με αυτό το τομέα ή θα ήθελες να αλλάξεις, να κάνεις κάτι εντελώς διαφορετικό;

A. Όχι θα ήθελα να συνεχίσω σε αυτό το τομέα μου αρέσει πάρα πολύ είναι και το κομμάτι της προσφοράς και θεωρώ ότι με καλύπτει από όλες τις απόψεις.

E. Θεωρείς ότι ο συγκεκριμένος τομέας έχει κορεστεί;

A. Όχι γιατί θεωρώ ότι είναι μία δουλειά που θα έχει πάντα θέσεις εργασίας να προσφέρει.

E. Υπάρχουν αρκετές θέσεις για τη δική σου απορρόφηση πιστεύεις;

A. Στο δημόσιο όχι, στον ιδιωτικό τομέα πολύ περισσότερες.

E. Κατά πόσο η αγορά εργασίας ανταποκρίνεται στις δικές σου προσδοκίες;

A. Γενικά πιστεύω όταν ξεκινάς πρέπει να συμβιβάζεσαι με μικρότερα ποσά και μεγαλύτερες ώρες εργασίας, γιατί όλοι ζητάνε να έχεις εμπειρία. Κάτι που μόλις τελειώνεις τη σχολή δεν μπορείς να το έχεις. Οπότε αναγκαστικά μπαίνεις στη διαδικασία να συμβιβαστείς σε μία δουλειά που ίσως το ωράριο να μη σε βολεύει και ίσως τα λεφτά να μη σε ικανοποιούν μόνο και μόνο για να μπορέσεις να αποκτήσεις μια εμπειρία ώστε στο μέλλον να μπορέσεις να έχεις μια καλύτερη δουλειά. Πιστεύω γενικά ότι πρέπει να ξεκινήσεις από κάπου χαμηλά για να καταφέρεις να γίνεις πολύ καλός και μετά να έχεις ακριβώς αυτό που πιστεύεις ότι σε ικανοποιεί και σε λεφτά και σε θέμα ωρών.

E. Ποια εμπόδια έχεις συναντήσει στην αναζήτηση εργασίας;

A. Δεν έχω συναντήσει ιδιαίτερα προβλήματα γιατί έχω χτίσει ένα καλό βιογραφικό, ώστε να μπορώ να περιορίζομαι μόνη μου ακριβώς σε αυτά που θέλω να κάνω.

Γενικά επειδή δουλεύω αρκετά ιδιωτικά με οικογένειες έχω αντιμετωπίσει πολλά προβλήματα με τις οικογένειες που έχουν πολλές απαιτήσεις χωρίς να ξέρουν πραγματικά πιο είναι το επίπεδο που μπορούμε να κινηθούμε σε σύγκριση με το επίπεδο του παιδιού ή το επίπεδο που πρέπει να είμαστε.

E. Θεωρείς εμπόδιο το νεαρό της ηλικίας σου;

A. Θεωρώ ότι σε κάποια περιστατικά, στο δικό μου τομέα τουλάχιστον, μπορεί να σε απορρίψουν γιατί είσαι τόσο νέος. Σίγουρα θέλουν άτομα με περισσότερη εμπειρία και να έχουν δουλέψει περισσότερο σε ένα κομμάτι. Γι' αυτό είναι καλό να εξειδικεύεσαι στο δικό μας τομέα, οπότε ναι πιστεύω ότι σίγουρα υπάρχει.

E. Πιστεύεις ότι τα προσόντα που διαθέτεις ανταποκρίνονται στην συνολική αμοιβή σου;

A. Ξεκίνησε στο να μην ανταποκρίνονται. Τη φετινή χρονιά με τη δουλειά που έχω επιλέξει να κάνω τα οικονομικά είναι πολύ καλύτερα.

E. Θεωρείς τον εαυτό σου ικανό να ανταπεξέλθει στην ελληνική αγορά εργασίας;

A. Ναι θεωρώ ότι μπορώ να ανταπεξέλθω.

Ε. Η έλλειψη θέσεων εργασίας θα συντελούσε στη απόφαση σου να αναζητήσεις δουλειά στο εξωτερικό;

Α. Είμαι πάρα πολύ τυχερή και έχω ταξιδέψει πάρα πολύ σε πολλές χώρες. Γενικά δεν ξέρω αν θα ήθελα να ζήσω. Θεωρώ ότι η ποιότητα ζωής στην Ελλάδα είναι πολύ διαφορετική από τις χώρες του εξωτερικού και πιστεύω ότι θα προτιμούσα να μείνω εδώ στην Ελλάδα και να συνεχίσω να προσπαθώ, γιατί μου αρέσει η ποιότητα ζωής εδώ πέρα. Συν το ότι είναι η οικογένεια μου, οι φίλοι μου. Δεν θέλω να φύγω, ώστε να ψάξω μία καλύτερη θέση κάπου έξω.

Ε. Στη χειρότερη περίπτωση θα τολμούσες να φύγεις;

Α. Θεωρώ ότι εάν υπήρχαν οι ιδανικές συνθήκες σε μία άλλη χώρα για αυτό που θα ήθελα και η χώρα να είναι κάτι που με καλύπτει θα μπορούσα να πάω.

Συνέντευξη 2

Ε. Θα ήθελα να μου πεις λίγα στοιχεία για τον εαυτό σου.

ΔΕ. Το όνομα μου είναι Ε. Είμαι 24 χρονών. Εργάζομαι ως ταμίας σε μια μεγάλη επιχείρηση που σχετίζεται με το λιανεμπόριο και παράλληλα ψάχνω εργασία στον τομέα του πολιτισμού και των τεχνών.

Ε. Έχεις τελειώσει κάποια σχολή; Έχεις σπουδάσει κάτι;

ΔΕ. Έχω τελειώσει το τμήμα Πολιτισμικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Ε. Το αντικείμενο εργασίας σου σχετίζεται με την εκπαίδευση σου;

ΔΕ. Προς το παρόν δεν σχετίζεται αλλά στο μέλλον θα ήθελα να ψάξω για κάτι σχετικό με το αντικείμενο που έχω σπουδάσει.

Ε. Ποιο είναι το χρονικό διάστημα από την ολοκλήρωση των σπουδών σου μέχρι την απόφαση σου για εύρεση εργασίας;

ΔΕ. Αμέσως μόλις ολοκλήρωσα τις σπουδές μου και χωρίς να περιμένω τα αποτελέσματα έψαξα αμέσως για δουλειά. Το χρονικό περιθώριο που βρήκα τη δουλειά στην οποία είμαι και τώρα ήταν περίπου κανέναν μήνας.

Ε. Υπάρχει στήριξη από το οικογενειακό σου περιβάλλον για το επάγγελμα σου;

ΔΕ. Όσο με θυμάμαι στην αγορά εργασίας και στις διάφορες δουλειές που έχω αναλάβει υπήρχε πάντα στήριξη από το οικογενειακό περιβάλλον.

Ε. Η οικογένεια σου επηρέασε την απόφαση σου για το συγκεκριμένο επάγγελμα;

ΔΕ. Για εμένα η άποψη της οικογένειας μου ήταν πάντα σημαντική και συνεχίζει να είναι σημαντική, γιατί ξέρω ότι είναι άνθρωποι που με στηρίζουν και θα μου πουν την άποψη τους για το καλό μου. Από εκεί και πέρα η άποψη τους δεν ορίζει τις αποφάσεις μου. Οι αποφάσεις μου είναι αποτέλεσμα δικής μου σκέψης, σκέφτομαι να μην αυτά που μου λένε οι φίλοι μου και η οικογένεια μου. Από εκεί και πέρα αποφασίζω μόνη μου ότι είναι καλύτερο για εμένα και το μέλλον μου.

Ε. Ποια πιστεύεις ότι είναι η ιδανική μορφή του επαγγέλματος αυτού;

ΔΕ. Έτσι όπως το σκέφτομαι τώρα με μεγάλη επιφύλαξη θα σου πω σκέφτομαι μία οκτάωρη εργασία ίσως και εννιάωρη, δεν θα ήταν μεγάλο πρόβλημα για εμένα. Καθαρά πρωινή, δηλαδή για εμένα δουλεύει καλύτερα να στο πω έτσι να ξεκινάω όσο νωρίτερα γίνεται και να τελειώνω όσο νωρίτερα γίνεται. Να είναι μια δουλειά γραφείου, ιδανικά πάντα, και να έχει να κάνει με τον πολιτισμό και τις τέχνες, γιατί στο πανεπιστήμιο ασχοληθήκαμε και με τον πολιτισμό και με τις τέχνες και ήταν οι τομείς που εμένα με ενδιέφεραν περισσότερο από τους υπόλοιπους. Οπότε ιδανικά θα είχα μια τέτοια θέση, μια ανάλογη θέση σε μια επιχείρηση, κάποιο μαγαζί .

Ε. Έχεις κάποιο επιπλέον ενδιαφέρον πάνω σε αυτούς τους τομείς;

ΔΕ. Από μικρή μου άρεσε πάρα πολύ η ζωγραφική όσο αφορά τις τέχνες. Δεν έχω ιδιαίτερη κλίση όσο αφορά αυτό το τομέα αλλά αγαπώ ότι έχει να κάνει με τις τέχνες. Όλες τις τέχνες. Από τη ζωγραφική μέχρι το θέατρο. Τα μουσεία μου αρέσουν πάρα πολύ μου αρέσει να πηγαίνω. Προτιμώ να βλέπω μόνη μου τα εκθέματα χωρίς ξεναγό. Μου αρέσει να μαθαίνω την ιστορία πίσω από τα εκθέματα αλλά αυτό είναι καθαρά προσωπικό καθαρά κλίση δική μου ας πούμε. Νομίζω ότι με το να εργάζομαι σε έναν τομέα που να έχει να κάνει καθαρά με τις τέχνες θα μου ήταν πολύ πιο εύκολο. Θα πήγαινα στη δουλειά μου με χαρά κάτι που σήμερα είναι λιγάκι δύσκολο. Το συναντάς πολύ σπάνια. Οπότε είναι ένα συν το να πηγαίνεις στη δουλειά σου με χαρά και όρεξη και να θέλεις να πας για να ασχοληθείς με κάτι που σε ενδιαφέρει πραγματικά.

Ε. Ποια εφόδια διαθέτεις εσύ για την αγορά εργασίας;

ΔΕ. Έχω πτυχίο πανεπιστημίου ΑΕΙ. Έχω ένα πτυχίο στα αγγλικά, το Lower και έχω κάνει κάποια σεμινάρια μέσα στο περιβάλλον του Πανεπιστημίου σχετικά με την ψυχολογία. Και πάνω σε αυτό το τομέα έχω πάρει ένα μάθημα την Παιδαγωγική Ψυχολογία. Με ενδιαφέρει η ψυχολογία αλλά όχι στον τομέα της εργασίας, οπότε γι' αυτό είχα επιλέξει το μάθημα και τα σεμινάρια αντίστοιχα.

Ε. Με ποιόν τρόπο αναζητάς μια θέση εργασίας;

ΔΕ. Συνήθως ηλεκτρονικά μέσω κάποιων εφαρμογών, γιατί στο παρελθόν έχω βρει και άλλες δουλειές εκτός από τη συγκεκριμένη που είμαι τώρα και με βοήθησαν πολύ κάποιες εφαρμογές. Δεν είναι όλες αλλά υπάρχουν κάποιες που τις κρατάω για παν ενδεχόμενο όταν χρειαστεί να ψάξω εκεί. Δεν έχω εμπειρία από άλλους τρόπους

όπως για παράδειγμα η εφημερίδα. Κυρίως μέσω υπολογιστή κάποιων site και εφαρμογών μέσω κινητού.

Ε. Ως νέα στην αγορά εργασίας οι υπόλοιποι συνάδελφοι πως σε αντιμετωπίζουν;

ΔΕ. Σε όσες δουλειές έχω πάει υπάρχουν όλα τα είδη των ανθρώπων οπότε εγώ προσωπικά βιώνω όλα τα είδη των συμπεριφορών. Υπάρχουν άνθρωποι που ήταν σχετικά αδιάφοροι ή αν θέλεις επιφυλακτικοί και υπάρχουν και άνθρωποι πάρα πολλοί ζεστοί. Αυτό είναι βέβαια στον άνθρωπο και στο εάν είναι επαγγελματίας, γιατί για εμένα είναι και αυτό. Δεν έχω παράπονο μέχρι στιγμής. Υπήρχαν άνθρωποι που με αγκαλιάσανε και αποκτήσαμε σχέσεις που γίναμε φίλοι και λέγαμε δύο κουβέντες παραπάνω. Εκτός από μόνο μία φορά στο παρελθόν που είχα πιάσει μια δουλειά και γι' αυτό έκατσα πάρα πολύ μικρό χρονικό διάστημα σε ένα συνοικιακό μαγαζί, που από την πρώτη στιγμή μέχρι και την τελευταία το προσωπικό αλλά και τα αφεντικά ήταν κάπως υποτιμητικοί απέναντι μου. Δεν ξέρω για ποιο λόγο βέβαια αλλά είχε μια άποψη ότι ήταν ανώτεροι από εμένα. Εγώ τουλάχιστον έτσι το είδα, ότι με υποτιμούσαν με το βλέμμα τους, ότι εγώ ήμουν πολύ μικρή και πολύ άμαθη. Δεν μου άρεσε και πολύ το όλο κλίμα. Ήταν κάπως εχθρικό. Ήταν σαν μία κλίκα οι κοπέλες που ήταν στο μαγαζί και εμένα με είχαν στην απέξω. Κάπως έτσι, κάπως εχθρικό το κλίμα αυτό θέλω να σου πω. Και το θεωρώ και εντελώς αντιεπαγγελματικό αυτό. Όσο μικρή και να είναι η επιχείρηση, όσο μικρό και να είναι το μαγαζί πρέπει να είσαι επαγγελματίας και απέναντι στους πελάτες και απέναντι στους εργαζόμενους και στους συναδέλφους αντίστοιχα.

Ε. Θεωρείς ότι παίζει σημαντικό ρόλο η έλλειψη εμπειρίας που έχεις για την αγορά εργασίας;

ΔΕ. Πιστεύω ότι είναι ανάλογα το πόστο. Δηλαδή υπάρχουν κάποιες θέσεις ανώτερες, σε ανώτερη βαθμίδα, σε κάθε δουλειά στις οποίες καλός ή κακός είναι απαραίτητη η εμπειρία. Αλλά θα πιαστώ από αυτή την ερώτηση για να σου πω ότι έχω αντιμετωπίσει ένα πολύ μεγάλο πρόβλημα και πιστεύω ότι είναι το πιο συχνό πρόβλημα στην αγορά εργασίας που αντιμετωπίζουν όλοι το γεγονός ότι όλοι οι εργοδότες για όλες τις θέσεις ζητάνε εμπειρία χωρίς όμως κανένας να τη προσφέρει αυτή την εμπειρία, δηλαδή δεν δέχονται να πάρουν έναν άπειρο για να του μάθουν πέντε πράγματα να του δώσουν μερικά εφόδια, αλλά θέλουν όλοι να έχουν εμπειρία. Αυτό όπως καταλαβαίνεις δεν δουλεύει. Το όλο σύστημα δεν είναι λογικό. Δεν

γίνετε. Έχω παρατηρήσει και έχω ακούσει ότι υπάρχουν και μεγάλες εταιρίες που θέλουν κάποιον άπειρο, γιατί θέλουν να τον πλάσουν ουσιαστικά και να του δώσουν αυτοί τα εφόδια που θέλουν να έχει. Αυτό ακούγετε λίγο εγωιστικό ή και περίεργο αλλά είναι μια ευκαιρία για τους νέους ανθρώπους να μάθουνε. Γιατί μπορεί εμείς να μη δουλεύουμε, όπως σε άλλες εποχές από τα δώδεκα ή τα δεκαπέντε, οπότε να μην έχουμε εμπειρία. Κοιτάμε τις σπουδές μας και είναι φυσιολογικό να έχουμε ένα χαρτί, ένα κάτι, κάποια εφόδια τουλάχιστον θεωρητικά. Θα πρέπει λίγο και οι εργοδότες να αφήσουν και μια πόρτα ανοιχτή, να μάθουν και πέντε πράγματα στους νέους γιατί άμα δεν το μάθει ο ένας δεν το μάθει ο άλλος δεν θα το μάθουν από πουθενά. Και είναι κρίμα να φτάσουν εικοσιπέντε και τριάντα χρονών και να μη ξέρουν τίποτα, να μην έχουν εφόδια, να μη μπορούν να βρουν μια δουλειά. Αυτό θα πρέπει οι εργοδότες να το σκεφτούν λίγο διαφορετικά για να δουλέψει και όλο το σύστημα.

Ε. Ποια είναι κατά τη γνώμη σου η κατάσταση στη σημερινή αγορά εργασίας;

ΔΕ. Είναι λιγάκι δύσκολη. Είναι λιγάκι περίεργη από την άποψη, όπως είπα προηγουμένως δεν παίρνουν εύκολα νέο κόσμο χωρίς εμπειρία. Σου μιλάω για θέσεις υπεύθυνες δε σου μιλάω για ένα καφέ ας πούμε. Και έχω παρατηρήσει και κάτι άλλο το οποίο εμένα με δυσκολεύει πάρα πολύ γιατί ναι μεν έχω ένα βιογραφικό αλλά δεν είναι πάρα πολύ πλούσιο. Το φαινόμενο που έχω παρατηρήσει εγώ είναι ότι για κάθε θέση ακόμη και για την πιο μικρή με τα λιγότερα καθήκοντα ζητάνε πάρα πολλά εφόδια να έχεις, δηλαδή έχω ψάξει κατά καιρούς για γραμματεία, τη γραμματειακή υποστήριξη, που σκέφτεσαι τι θα κάνω σε αυτή τη θέση αμάν πια και ζητάνε πάρα πολλά πράγματα. Ζητάνε να έχεις δύο πτυχία, να έχεις γνώσεις από εκεί, που όταν το σκέφτεσαι λες που να τα προλάβω. Εδώ με ένα πανεπιστήμιο ή με τα αγγλικά και είναι ο χρόνος σου γεμάτος δεν μιλάμε για ζωή μιλάμε μόνο για τα διαβάσματα σου τις εργασίες σου κλπ. Ζητάνε πολλά πράγματα. Θέλω να πω ότι είναι εντάξει να ζητήσεις τα απολύτως απαραίτητα. Ζήτα και ένα πραγματάκι παραπάνω. Αλλά να ζητάνε τόσα πολλά για μία θέση που είναι ουσιαστικά απλή και έχει απλά καθήκοντα μετρημένα είναι λιγάκι υπερβολικό. Δηλαδή θεωρώ ότι δεν γνωρίζουν οι εργοδότες ή μπορεί να μην τους ενδιαφέρει, να μην το έχουν ψάξει, να μην ξέρουνε αλλά να γνωρίζουμε τι γίνεται γύρω μας και δεν μιλάω για άλλες χώρες που είναι καλό να ξέρουμε τι γίνεται και στις άλλες χώρες στο συγκεκριμένο τομέα αλλά τουλάχιστον στην Ελλάδα να ξέρουμε τι γίνεται. Να ξέρουμε τι γίνεται στις σχολές, αν τα παιδιά

δυσκολεύονται, αν τις βγάζουν στα τέσσερα χρόνια στα τρία ή στα πέντε. Είναι σημαντικό και αυτό γιατί εάν ένα παιδί δυσκολεύεται έστω και στα θεωρητικά μαθήματα του πανεπιστημίου καταλαβαίνεις ότι έχει κάποια προβλήματα και πρέπει να τον βοηθήσεις μετά για να πιάσει μία δουλειά να έχει μία αξιοπρεπή ζωή και να μπορεί να ενταχθεί στο κοινωνικό σύνολο. Άμα με την πρώτη εργασία που θα αναζητήσει ο νέος του ζητάς να έχει πέντε πτυχία με το καλημέρα αυτό το πράγμα θα τον ωθήσει να κάνει ένα βήμα πίσω θα φοβηθεί θα απογοητευτεί και θα πάει στο καφέ να βρει μία δουλειά με 300 και 500 ευρώ και δεν θα μπορέσει ποτέ ούτε να ζήσει τον εαυτό του ούτε να κάνει οικογένεια και είναι κρίμα. Θέλω να πω οι εργοδότες να πατάνε και λιγάκι στη γη. Μην κοιτάνε μόνο τη θέλουνε να κερδίσουνε. Γιατί όταν θα πάρεις έναν νέο επειδή έχει όρεξη, συνήθως έτσι γίνεται έχουν περισσότερη όρεξη για δουλειά, γιατί κατά κύριο λόγο δεν έχει δουλέψει και πάρα πολλά χρόνια στη ζωή του, αυτό να το εκμεταλλεύεται ο εργοδότης από την άποψη να του προσφέρει κάποια πράγματα και να του μάθει κάποια πράγματα, για να μπορέσει και ο νέος να προχωρήσει. Άρα να γνωρίζουμε τις συνθήκες και να προσφέρουμε και κάτι όχι να περιμένουμε να πάρουμε μόνο.

Ε. Σκοπεύεις να ασχοληθείς με το συγκεκριμένο τομέα, τον πολιτισμό, ή θα ήθελες να αλλάξεις επάγγελμα;

ΔΕ. Όχι θα προτιμούσα να βρω μία καλή θέση για μένα που να πληρεί τις δικές μου προϋποθέσεις και να έχει τις κατάλληλες συνθήκες που θα με εξυπηρετήσουν εμένα πάνω στον τομέα του πολιτισμού και των τεχνών. Δηλαδή θα ήθελα να βρω μία τέτοια δουλειά και να την κάνω ουσιαστικά εφόρου ζωής.

Ε. Πιστεύεις ότι ο τομέας διαθέτει θέσεις εργασίας ή έχει κορεστεί;

ΔΕ. Θεωρώ ότι το ελληνικό κράτος δεν δίνει τόση σημασία πλέον στον πολιτισμό και ίσως, μεγάλη κουβέντα βέβαια, αλλά ίσως δεν είναι εντάξει ως προς τον πολιτισμό. Δεν δίνει τα κονδύλια που χρειάζεται. Είναι λίγο στο περιθώριο ο πολιτισμός και οι τέχνες, ίσως λίγο υπολειπουργεί και στην εποχή που είμαστε δεν νομίζω ότι είναι το πρώτο μέλημα του κράτους να κοιτάξει τον πολιτισμό μας. Το θεωρώ να μεν λίγο λάθος. Θεωρώ ότι γίνονται παρατυπίες σε ότι αφορά τη χρηματοδότηση, τις συνθήκες και ούτω καθεξής. Θα ήθελα να πάει λίγο καλύτερα όχι μόνο για μένα, για να βρω εγώ δουλειά, αλλά γιατί είναι κρίμα ο ελληνικός πολιτισμός να είναι στο περιθώριο. Θα ήθελα λίγο να βελτιωθούν τα πράγματα και να δώσουνε τα ανώτερα στρώματα

περισσότερη σημασία και περισσότερο βάρος όσον αφορά τις ευθύνες τους σε αυτό το κομμάτι.

Ε. Αναφέραμε πριν την έλλειψη εμπειρίας, έχεις συναντήσει κάποια άλλα εμπόδια στην αναζήτηση σου;

ΔΕ. Ναι. Υπάρχουνε δεν έχω καταλάβει ακόμα για ποιο λόγο, αλλά υπάρχουν κάποιες θέσεις εργασίας που σε διάφορες περιοχές ζητάνε δίπλωμα οδήγησης και μέσο αναγκαστικά, μεταφορικό μέσο. Εγώ δεν ξέρω να οδηγάω. Δεν έχω δίπλωμα αλλά έχω παρατηρήσει ότι αυτό ζητείται και από δουλειές που υπάρχουνε σε περιοχές με μέσα μεταφοράς, υπάρχει δηλαδή συγκοινωνία, για αυτό και δεν έχω καταλάβει για ποιο λόγο γίνεται. Εκτός από την απειρία, από την έλλειψη εμπειρίας είναι και αυτό που σου είπα με τα πάρα πολλά πτυχία. Τώρα τελευταία το συναντάω όλο και πιο συχνά. Ζητάνε πάρα πολλά πράγματα και μπορεί να είναι από το πιο απλό, που στην τελική μπορούν να στο δείξουν κιόλας δεν είναι και τίποτα. Ένα Excel για παράδειγμα, άμα δεν το ξέρεις και γνωρίζεις μόνο το Word και το Power Point πιστεύω ότι μπορούν να σου το δείξουνε. Δηλαδή σιγά-σιγά θέλουνε να διώξουν κάποια πράγματα από πάνω τους θεωρώ. Να μην έχουν την ευθύνη σου αν αργήσεις, νομίζω ότι αυτό περνάει από το μυαλό τους αν σου ζητάνε δίπλωμα και μέσο. Δε σκέφτονται όμως ότι υπάρχει μοτιλιάρισμα, κίνηση και όλα αυτά. Αν εγώ έρχομαι πιο εύκολα με το μετρό για ποιο λόγο να έχω δίπλωμα και αμάξι και για ποιο λόγο να μπαίνουμε σε αυτή τη διαδικασία να δείχνουμε τον άλλον άνθρωπο με το δάχτυλο και να λέμε δεν έχεις δίπλωμα και αυτοκίνητο. Άρα δεν θα σε πάρω στη δουλειά. Είναι μερικά πράγματα που είναι εξωτερικά της δουλειάς τα οποία δεν θα έπρεπε να υφίστανται. Ποιόν ενδιαφέρει ας πούμε και ποιόν θα έπρεπε να ενδιαφέρει το πως μετακινούμε εγώ. Μιλάω με έναν εργοδότη. Έχουμε συνέντευξη. Συμφωνούμε. Το πως θα φτάσω εγώ στη δουλειά μου είναι δικό μου θέμα. Εγώ δεσμεύομαι απέναντι στον εργοδότη και λέω 9:00 θα είμαι στη δουλειά μου. Το πως θα φτάσω είναι δικό μου πρόβλημα. Δεν αφορά κανέναν το αν μένω μόνη μου. Δεν αφορά κανέναν το που μένω. Δηλαδή λίγο γίνεται και μία μικρή παραβίαση των δικαιωμάτων και της προσωπικότητας σου, για αυτό σου λέω ότι είναι λίγο περίεργη η κατάσταση. Δηλαδή κάποτε νομίζω ότι ήταν λιγάκι πιο απλά. Έλεγε ο εργοδότης θέλω αυτό και αυτό. Τι έχεις τελειώσει; Αυτό. Τέλος. Αυτό ήταν, απλά πράγματα. Τώρα ζητάνε πολλά. Θέλουνε και την εμπειρία, θέλουν και άλλα πράγματα. Εγώ δεν τα καταλαβαίνω. Είναι σαν να βάζουνε ένα μικρό εμπόδιο, ας πούμε, το οποίο μπαίνει και στους

εαυτούς τους και στη δουλειά. Αντίστοιχα και σε μας που ψάχνουμε δουλειά. Μάλιστα τις περισσότερες φορές ψάχνουμε διακαώς δουλειά, γιατί νομίζω πλέον είναι λίγοι οι άνθρωποι που έχουν τη δυνατότητα να κάτσουν λίγο σπίτι τους, στον οικονομικό τομέα εννοώ, και να ψάξουν χαλαρά για δουλειά. Ψάχνουμε διακαώς μία δουλειά. Μόλις έχουμε βγει από το πανεπιστήμιο και είναι λίγο πολλά τα εμπόδια χωρίς να σου λέω εγώ ότι κάθομαι και θέλω στη δεύτερη αγγελία να βρω δουλειά γιατί εντάξει τη σήμερον ημέρα όποιος θέλει στη δεύτερη αγγελία να βρει δουλειά είναι και λιγάκι αλλού.

Ε. Θεωρείς ότι τα προσόντα που διαθέτεις εσύ συνεισφέρουν στην αμοιβή σου; Αμείβεσαι αρκετά για τη δουλειά σου;

ΔΕ. Στην αμοιβή που έχω τώρα, στη θέση που έχω τώρα όχι, γιατί δεν είναι σχετικά με τον τομέα στον οποίο δουλεύω. Έχω βγάλει τμήμα Πολιτισμικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας που έχουμε ασχοληθεί με προγραμματισμό, οπτικοακουστικά, πολιτισμό, τέχνες και δουλεύω ως ταμίας σε μία μεγάλη επιχείρηση. Οπότε καταλαβαίνεις ότι είναι λιγάκι άσχετα τα δύο αντικείμενα. Το πτυχίο μου στα Αγγλικά ίσως συνεισφέρει για τη θέση πιο πολύ όχι τόσο για το μισθό γιατί έρχονται και ξένοι πελάτες. Από εκεί και πέρα το πτυχίο του πανεπιστημίου δεν το νομίζω, όχι.

Ε. Θεωρείς τον εαυτό σου ικανό να ανταπεξέλθει στην ελληνική αγορά εργασίας;

ΔΕ. Ναι θεωρώ ότι είμαι ικανή να ανταπεξέλθω. Έτσι και αλλιώς δεν έχω κάποιο περιθώριο. Δεν με ενδιαφέρει να βγω στο εξωτερικό για δουλειά ή ζωή αντίστοιχα. Οπότε ουσιαστικά δεν έχω περιθώριο αλλά γενικότερα πιστεύω πολύ στον εαυτό μου και πιστεύω ότι όποια δυσκολία βρεθεί στο δρόμο μου μπορώ να ανταπεξέλθω και μπορώ και να την αντιμετωπίσω, Οπότε δεν με φοβίζει η αγορά εργασίας. Δεν με φόβισε ποτέ και ούτε με τρόμαξε ποτέ καμία δουλειά. Εκτός από τις λίγες φορές που εντάξει άνθρωποι είμαστε μας παίρνει και λίγο από κάτω κατά τα άλλα δεν είχα ποτέ πρόβλημα σε καμία δουλειά ούτε στην αναζήτηση εργασίας. Οπότε μπαίνω σε αυτό το τομέα δυναμικά γιατί αυτό πρέπει να κάνω για εμένα, για το μέλλον μου, για τα όνειρα μου. Μπαίνω δυναμικά και ότι ας βρέξει ας κατεβάσει βασικά για να στο πω έτσι πολύ απλά. Δεν φοβάμαι καμία εργασία, καμία δουλειά, κανένα ωράριο, καμία συνθήκη ουσιαστικά και αυτό που πρέπει να ψάξω είναι κάτι καλύτερο στο άμεσο μέλλον και αυτό θα κάνω. Και πιστεύω ότι θα το βρω το κάτι καλύτερο.

Ε. Εάν οι συνθήκες ήταν ιδανικές για εσένα θα έψαχνες μια δουλειά στο εξωτερικό;

ΔΕ. Εάν θεωρούσα ότι δεν υπάρχει τίποτα πια εδώ στην Ελλάδα να αναζητήσω και να βρω, ότι οι επιλογές μου εδώ έχουν τελειώσει, ότι δεν μπορώ να βρω πουθενά τότε θα ήταν η απέλπιδα προσπάθεια μου. Ουσιαστικά από ανάγκη θα έφευγα στο εξωτερικό. Γιατί η οικογένεια μου είναι εδώ, στην Αθήνα έχω γεννηθεί και έχω μεγαλώσει. Την αγαπάω την Ελλάδα οπότε δεν θα ήθελα να φύγω. Δεν το φοβάμαι αν η ανάγκη με φέρει σε αυτό το σημείο αλλά δεν θα το ήθελα. Να προσθέσω ότι ελπίζω σε μια πολύ καλύτερη κατάσταση και στην αγορά εργασίας και γενικότερα στην κατάσταση της χώρας. Να πω στους εργοδότες ότι υπάρχουν πάρα πολλά παιδιά έξω και με ικανότητες και με όρεξη για δουλειά Και θα ήθελα πάρα πολύ, εγώ από τους εργοδότες μου είμαι πάρα πολύ ευχαριστημένη, οπότε θα ήθελα και άλλους τέτοιους εργοδότες να το πω έτσι και λίγη παραπάνω ανθρωπιά και ευγένεια σε όλους. Αυτό μας λείπει.

Συνέντευξη 3

ΚΕ. Είμαι η Ε. Είμαι 24 στα 25. Έχω σπουδάσει Πολιτισμική Τεχνολογία και Επικοινωνία στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου. Πήρα το πτυχίο μου το Δεκέμβρη του '19 και από τότε στέλνω βιογραφικά για να βρω κάποια δουλειά.

Ε. Πάνω σε ποιο επάγγελμα αναζητάς μια θέση εργασίας;

ΚΕ. Κυρίως στις πρώτες αγγελίες που έστειλα, στα πρώτα βιογραφικά έβαζα σχετικά με την πληροφορική, τον πολιτισμό, τα μουσεία και φωτογραφία και video που μου αρέσουν απλά δεν είχα και κάποια ανταπόκριση και προς το παρόν κάνω μια προετοιμασία για κάτι πιο μόνιμο, κάτι πιο σταθερό το οποίο ελπίζω να πετύχει.

Ε. Υπάρχει στήριξη από το οικογενειακό σου περιβάλλον;

ΚΕ. Ναι, οι γονείς μου με στηρίζουν πάρα πολύ και όχι μόνο οι γονείς μου αλλά και η πιο ευρύτερη οικογένεια, θείοι, θείες. Αναζητάνε και εκείνοι και ψάχνουν να βρουν έτσι κάποιο φίλο ίσως γνωστό που να χρειάζεται άτομο σε κάποια δουλειά, όποια και να είναι αυτή. Έχω πολύ στήριξη γενικότερα.

Ε. Κατά πόσο επηρεάζει η οικογένεια την απόφαση σου για αυτό το τομέα.

ΚΕ. Για αυτό που κάνω τώρα, αγχώνονται και εκείνοι αλλά εντάξει για το καλό μου το κάνουν σίγουρα, δεν είναι «όχι μην το κάνεις, δεν θα έχεις μέλλον». Το θέλω και εγώ, το θέλουν και εκείνοι. Εκείνοι μπορεί να το θέλουν και λίγο παραπάνω από εμένα, γιατί αγχώνονται αρκετά. Κάνω ότι μπορώ, ενήλικη είμαι και πιστεύω θα τα καταφέρω.

Ε. Έχεις σχετικά ενδιαφέροντα;

ΚΕ. Ναι έχω. Δεν είναι κάτι που έχω ασχοληθεί στο παρελθόν. Είναι κάτι πρωτόγνωρο για εμένα αλλά είναι κάτι μόνιμο και θα εξασφαλίσω τη ζωή μου αν πετύχει. Αν δεν πετύχει θα ψάξουμε για κάτι άλλο.

Ε. Ποια εφόδια διαθέτεις για την αγορά εργασίας;

ΚΕ. Χρειάζεται σίγουρα ένα πτυχίο, που το έχω. Έχω και πτυχίο ξένης γλώσσας και βεβαίωση για ηλεκτρονικούς υπολογιστές, 2020 πλέον. Χρειάζεται σίγουρα για την αγορά εργασίας και μεταπτυχιακά, έχω ακούσει ότι τα ζητάνε αρκετά, εγώ δεν το

διαθέτω προς το παρόν αλλά και με πτυχίο και με απολυτήριο λυκείου μπορείς να βρεις δουλειά.

Ε. Με ποιον τρόπο έχεις αναζητήσει εργασία; Αναφέρθηκες πριν στους συγγενείς και στους φίλους.

ΚΕ. Ναι. Έχω ψάξει πολύ σε αγγελίες. Μέσω site (cariera, χρυσή ευκαιρία, skywalker). Κυρίως με αγγελίες κινήθηκα. Τον περασμένο χειμώνα, κιάλας, αλλά και μέσω γνωστών και φίλων που λένε μπες εκεί να δεις, στείλε εκεί. Αυτά.

Ε. Ως νέα στην αγορά εργασίας πως σε αντιμετωπίζουν.

ΚΕ. Δεν έχω πολύ μεγάλη εμπειρία από αυτό γιατί η μόνη δουλειά που έχω κάνει είναι προώθηση προϊόντων και σε καλοκαιρινή περίοδο σε κατασκηνώσεις οπότε όταν βλέπουν νέα άτομα Σίγουρα υπάρχει μια «μικρή» εκμετάλλευση. Τους βάζουν τον περισσότερο φόρτο εργασίας για να πάρουν στην ουσία λίγα λεφτά, στην αρχή τουλάχιστον. Εγώ δεν έχω αντιμετώπιση κακή από εργασία μέχρι στιγμής, οπότε εντάξει είμαι ικανοποιημένη.

Ε. Θεωρείς ότι παίζει σημαντικό ρόλο η έλλειψη εμπειρίας;

ΚΕ. Παίζει ρόλο γιατί στις περισσότερες αγγελίες ζητάνε εμπειρία αλλά και προϋπηρεσία, οπότε άμα σε δουν ότι πας και τους πεις ότι δεν το έχω ξανακάνει αλλά προτίθεμαι να το μάθω μπορεί να μη σε δεχτούν και να που ότι θέλουν άτομο με εμπειρία.

Ε. Ποια είναι η γνώμη σου για τη σημερινή κατάσταση στην αγορά εργασίας; Πως βλέπεις εσύ τα πράγματα;

ΚΕ. Μέτρια. Τουλάχιστον στην Ελλάδα πάρα πολλοί νέοι είναι στο ψάξιμο και προφανώς και δεν βρίσκουν αμέσως αυτό που θέλουν. Εκμετάλλευση υπάρχει, δουλεύουν πάρα πολλές ώρες και παίρνουν λίγα λεφτά. Εντάξει και εμείς σαν χώρα δεν μπορούμε να δώσουμε μεγάλους μισθούς σε υπαλλήλους. Αλλά γενικά υπάρχει εκμετάλλευση και κούραση και ακούς κάποιους δουλεύουν οχτάωρο και παίρνει 500€.

Ε. Ο τομέας με τον οποίο θέλεις να ασχοληθείς εσύ τώρα πιστεύεις ότι έχει θέσεις εργασίας ή έχει κορεστεί;

ΚΕ. Έχει θέσεις εργασίας αλλά δεν είναι πολλές και δεν είναι με συμβάσεις είναι θέσεις μόνιμες. Είναι ο Ελληνικός Στρατός και ζητάνε άτομα τα οποία μπαίνουν και μένουν μέχρι να συνταξιοδοτηθούν.

Ε. Κατά πόσο η αγορά εργασίας ανταποκρίνεται στις προσδοκίες σου; Τα ωράρια, ο μισθός, ανέφερες πριν ότι δουλεύουν πολλές ώρες με χαμηλό μισθό.

ΚΕ. Ναι. Είναι κάποιοι τομείς που οι υπερωρίες ανταμείβονται και είναι και κάποιοι που δεν ανταμείβονται και μπορεί να μειωθεί. Τώρα ο δικός μου τομέας που θέλω εγώ να ασχοληθώ είναι αξιόπιστος. Είναι οχτώ ώρες με ένα πολύ καλό μισθό.

Ε. Ποια εμπόδια έχεις συναντήσει στην αγορά εργασίας;

ΚΕ. Γενικά έχω συναντήσει αρκετά εμπόδια τύπου να στέλνω κάποια βιογραφικά και να μην παίρνω κάποια απάντηση ή να με παίρνουν τηλέφωνο από εταιρίες που δεν έχω πια ενδιαφέρον για τη συγκεκριμένη θέση. Έχει τύχει να πάω σε συνέντευξη για δουλειά που με ενδιέφερε και να μη με ειδοποιήσουν πίσω και προφανώς στεναχωρήθηκα. Σίγουρα υπάρχουν εμπόδια. Εγώ προς το παρόν επειδή δεν έχω και τεράστια εμπειρία έξω στην αγορά εργασίας δεν είναι για πολλά.

Ε. Θεωρείς ότι τα προσόντα που διαθέτεις μέχρι τώρα συνεισφέρουν στην αμοιβή σου; Τα χρήματα που παίρνεις ανταποκρίνονται στις ικανότητές σου; Σε δουλειές που έκανες προγενέστερα.

ΚΕ. Η δουλειά που έκανα πριν, όπως είπα, ήταν προώθηση προϊόντων η οποία δουλειά ήταν δύο φορές την εβδομάδα και τις δύο αυτές μέρες από οχτώ ώρες. Και αυτή η δουλειά ήταν το βασικό μεροκάματο που παίρνει κάποιος, 26€ το οχτάωρο. Εντάξει και εγώ δεν έκανα κάτι σπουδαίο εκεί απλά προωθούσα τον κόσμο να πάρει το προϊόν. Αυτό ήταν, αυτό έκανα και πιστεύω ότι ήμουν εντάξει.

Ε. Θεωρείς τον εαυτό σου ικανό να ανταπεξέλθει στην ελληνική αγορά;

ΚΕ. Ναι τον θεωρώ ικανό, γιατί έχω όρεξη για δουλειά και είμαι νέα ακόμη, δεν είμαι σε καμία προχωρημένη ηλικία να πω ότι δεν μπορώ να δουλέψω. Είμαι έτσι εργασιομανείς θα λέγαμε, δηλαδή αν μου βάλεις μια δουλειά θα την κάνω δεν θα γκρινιάξω, ειδικά άμα πρόκειται να πληρωθώ κιόλας θα την κάνω.

Ε. Βέβαια εσύ τώρα βρίσκεσαι σε μια κατάσταση για την κατάκτηση μιας μόνιμης θέσης εργασίας, σε περίπτωση που δεν βρισκόσουν σε αυτή τη θέση θα σε επηρέαζε η έλλειψη πολλών θέσεων εργασίας στο να ψάξεις δουλειά στο εξωτερικό;

ΚΕ. Αρκετά γιατί το εξωτερικό με ενδιαφέρει και έχει περισσότερες προοπτικές από ότι η Ελλάδα. Έχει και καλύτερους μισθούς ειδικά στη βόρεια Ευρώπη. Βέβαια είναι και μια μεγάλη απόφαση γιατί είναι τελείως άλλο περιβάλλον εκεί που πρόκειται να πας.

Ε. Θα τολμούσες όμως να κάνεις το βήμα;

ΚΕ. Θα τολμούσα ναι. Αν πρόκειται για μια δουλειά που μου αρέσει και την κάνω με ευχαρίστηση και θα εξασφαλίσω το μέλλον μου, βέβαια ναι.

Συνέντευξη 4

ΛΖ. Ονομάζομαι ΛΖ, είμαι 24 χρονών. Έχω σπουδάσει στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας στο τμήμα εκπαιδευτικής και κοινωνικής πολιτικής με κατεύθυνση ειδική αγωγή. Πρόσφατα με πήραν ως αναπληρώτρια στην ειδική αγωγή στην Αθήνα.

Ε. Ποιο είναι το χρονικό διάστημα από την ολοκλήρωση των σπουδών σου μέχρι να βρεις δουλειά;

ΛΖ. Δύο χρόνια πέρασαν μέχρι να μπορέσω να βρω δουλειά και να με πάρουν ως αναπληρώτρια, στο μεταξύ όμως έκανα άλλες δουλειές.

Ε. Υπάρχει στήριξη από την οικογένεια σου για το συγκεκριμένο εργασιακό τομέα;

ΛΖ. Ναι υπάρχει απόλυτη στήριξη, οι γονείς μου από τη στιγμή που είναι ένα επάγγελμα που μου αρέσει με στηρίζουν και είναι δίπλα μου.

Ε. Και κατά πόσο σε επηρέασαν στην απόφαση σου για το συγκεκριμένο τομέα;

ΛΖ. Όχι ιδιαίτερα θα έλεγα αλλά σίγουρα καθώς είναι ένα επάγγελμα που έχει επαγγελματική αποκατάσταση χάρηκαν και με ενθάρρυναν όταν τους ανακοίνωσα την απόφαση μου να μπω σε αυτή τη σχολή.

Ε. Έχεις ενδιαφέροντα πάνω στον τομέα σου ή κάποιο παρεμφερές;

ΛΖ. Έχω κάποια ενδιαφέροντα είναι κάποιοι τομείς της ειδικής αγωγής οι οποίοι με ενδιαφέρουν πιο πολύ και μου αρέσει να σχολούμε, όπως οι μαθησιακές δυσκολίες, τα προβλήματα συμπεριφοράς και ο αυτισμός.

Ε. Κατά την άποψη σου ποια εφόδια διαθέτεις για την ένταξη σου στην αγορά εργασίας;

ΛΖ. Έχω τελειώσει τη σχολή όπως είπα με έναν πολύ καλό βαθμό πτυχίου, διαθέτω πτυχίο υπολογιστών, αγγλικών, έχω πιστοποίηση επάρκειας της Braille, της γραφής και της ανάγνωσης για τους τυφλούς, έχω τελειώσει ένα σεμινάριο πάνω στην σχολική ψυχολογία και τώρα παρακολουθώ ένα σεμινάριο για την διαπολιτισμική εκπαίδευση το οποίο θα μου δώσει πιο ειδικές γνώσεις πάνω σε αυτό το τομέα.

Ε. Έχεις κάποια προηγούμενη εμπειρία πάνω στην αναζήτηση εργασίας;

ΛΖ. Φυσικά και έχω. Πριν από τη δουλειά αυτή ως αναπληρώτρια έκανα και άλλες δουλειές.

Ε. Και πως ψάχνεις για μια θέση εργασίας;

ΛΖ. Ως τώρα όσες θέσεις βρήκα πλην αυτής με την οποία ασχολούμαι τώρα, είτε μέσω Facebook, Instagram και γενικά social media είτε μέσω μηχανές αναζήτησης όπως Google με διάφορα site που ασχολούνται με εύρεση εργασίας.

Ε. Ως νέα στην αγορά εργασίας πως σε αντιμετωπίζουν οι υπόλοιποι συνάδελφοι;

ΛΖ. Στην ειδική αγωγή μπορώ να πω ότι αρκετά ανοιχτοί και θετικοί καθώς τα σχολεία πλέον το μεγαλύτερο ποσοστό των δασκάλων είναι μεγαλύτερης ηλικίας οπότε πιστεύω ότι είναι μια ανάσα έτσι δροσιάς μέσα στο σχολείο ένα πιο νέο άτομο καθώς ακόμα και τα παιδιά νιώθουν ότι είσαι πιο κοντά σε αυτά. Παρόλα αυτά πιστεύω ότι υπάρχει μια δυσκολία, μια συστολή περισσότερο από τους δασκάλους, καθώς με θεωρούν άπειρη, εμένα προσωπικά και γενικά τους νεότερους και θεωρούν ότι δεν έχουμε τόσες πολλές γνώσεις πάνω σε αυτό.

Ε. Θεωρείς ότι παίζει ρόλο η έλλειψη εμπειρίας πάνω στο συγκεκριμένο τομέα;

ΛΖ. Θεωρώ ότι παίζει πολύ σημαντικό ρόλο γιατί με την εμπειρία κάποιες αντιδράσεις σου βγαίνουν πιο αυτόματα χωρίς να τις σκεφτείς όσο αφορά τη διαχείριση των παιδιών. Παρόλα αυτά θεωρώ πολύ σημαντικές τις γνώσεις αλλά και τη διάθεση. Και παραπάνω τη διάθεση από την εμπειρία για αυτή τη δουλειά.

Ε. Έχεις κάποια αντίστοιχη εμπειρία; Ή έχεις ασχοληθεί έστω και ερασιτεχνικά με την ειδική αγωγή;

ΛΖ. Ναι, όταν ήμουν φοιτήτρια έκανα εθελοντισμό σε ένα κέντρο ΑΜΕΑ και μετά το πέρας των σπουδών μου ασχολήθηκα και με ιδιαίτερα μαθήματα σε παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες και προβλήματα συμπεριφοράς.

Ε. Πλέον τι είδους εργασία ψάχνεις. Μερική ή πλήρη;

ΛΖ. Ψάχνω σίγουρα μια εργασία πλήρους ωραρίου

Ε. Έχει χρειαστεί να απορρίψεις κάποια θέση; Και γιατί;

ΛΖ. Ναι, στην αρχή μόλις είχα τελειώσει τη σχολή και έψαχνα κάποια δουλειά, αναγκάστηκα να κάνω κάποιες δουλειές οι οποίες ήταν πέρα από το πτυχίο μου και απέρριψα κάποιες από αυτές, καθώς δεν πιστεύω ότι συνέπιπταν με τα ενδιαφέροντα μου δεν πιστεύω ότι θα ήμουν τόσο καλή σε αυτό. Συγκεκριμένα έχω απορρίψει θέσεις σε πωλήσεις μέσω τηλεφώνου.

Ε. Ποια είναι η γνώμη σου για τη σημερινή κατάσταση στην αγορά εργασίας;

ΛΖ. Λόγω του ότι υπάρχει μια αποκατάσταση αρκετά μεγάλη στους ειδικούς παιδαγωγούς μπορώ να πω ότι η αγορά εργασίας είναι αρκετά διαδεδομένη. Όλο και περισσότερα άτομα κάνουν είτε μεταπτυχιακό είτε στο πτυχίο τους για να ασχοληθούν με αυτόν τον τομέα γιατί ουσιαστικά σε δύο με τρία χρόνια ξέρεις ότι ναι μεν σαν αναπληρωτής αλλά μπορείς να δουλεύεις πάνω σε αυτό το αντικείμενο. Οπότε πιστεύω ότι υπάρχει πολύ μεγάλη ζήτηση και υπάρχουν πάρα πολλοί άνθρωποι που θέλουν να ασχοληθούν με αυτόν τον τομέα.

Ε. Πιστεύεις όμως ότι ο τομέας έχει κορεστεί;

ΛΖ. Πιστεύω ότι φτάνει πολύ κοντά στον κορεσμό ότι μέσα στα επόμενα δύο με τρία χρόνια δεν θα έχει την απορρόφηση που έχει αυτή τη στιγμή.

Ε. Για τη δική σου θέση όμως;

ΛΖ. Ακόμη δεν έχει φτάσει σε αυτό το σημείο γιατί δύο χρόνια μετά το πέρας των σπουδών μου έχω ήδη βρει δουλειά στο δημόσιο ως αναπληρώτρια.

Ε. Και κατά πόσο η αγορά εργασίας ανταποκρίνεται στις δικές σου προσδοκίες; Στο ωράριο, στο μισθό, το αντικείμενο πάνω στο οποίο ασχολείσαι.

ΛΖ. Γενικά μπορώ να πω ότι με τα δεδομένα της τωρινής κατάστασης της Ελλάδας είναι μία δουλειά που δουλεύεις λίγες ώρες και πληρώνεσαι με σχετικά καλά χρήματα. Το αρνητικό όμως σε αυτή τη δουλειά είναι ότι όντας αναπληρωτές είμαστε με συμβάσεις οκτώ μήνες ή εννιά εξαρτάται το πότε σε παίρνουνε και ουσιαστικά τρεις με τέσσερις μήνες το χρόνο μένεις άνεργος. Ή απλά πρέπει να αναζητήσεις κάποια άλλη δουλειά.

Ε. Μελλοντικά θα ήθελες να συνεχίσεις να ασχολείσαι με αυτό το επάγγελμα ή θα ήθελες να αλλάξεις και να ασχοληθείς με κάτι εντελώς διαφορετικό;

ΛΖ. Θα ήθελα να συνεχίσω με αυτό το επάγγελμα καθώς μου αρέσει πάρα πολύ να ασχολούμαι με παιδιά. Το μόνο που με προβληματίζει και ίσως θα σκεφτόμουν κάτι διαφορετικό στο μέλλον είναι ότι όπως είπα και πριν οι αναπληρωτές είναι για οκτώ με εννιά μήνες και επίσης κάθε χρόνο μπορεί να βρίσκεσαι σε διαφορετική περιοχή. Οπότε μεγαλώνοντας δεν ξέρω κατά πόσο θα μπορώ να ανταποκριθώ σε αυτό.

Ε. Στη δική σου περίπτωση ποια εμπόδια έχεις αντιμετωπίσει κατά την εύρεση εργασίας;

ΛΖ. Αρχικά όταν τελείωσα από τη σχολή μου λόγω πολιτικών καταστάσεων οι πίνακες της ειδικής αγωγής ήταν κλειστοί για δύο χρόνια με αποτέλεσμα δύο χρόνια να αποκλειστώ από την δυνατότητα να δουλέψω ως αναπληρώτρια γιατί δεν μπορούσα να κάνω τα χαρτιά μου. Επίσης ένα άλλο εμπόδιο που αντιμετώπισα είναι η εξίσωση του πτυχίου της ειδικής αγωγής με τα μεταπτυχιακά των δασκάλων με τους οποίους εντασσόμαστε πλέον σε έναν πίνακα με αποτέλεσμα να είναι όλο και περισσότερα τα άτομα που ζητάνε αυτή τη δουλειά και έτσι να υπάρχει μεγαλύτερος ανταγωνισμός.

Ε. Θεωρείς εμπόδιο το νεαρό της ηλικίας σου;

ΛΖ. Όχι αντιθέτως θεωρώ ότι όντας νέα έχω περισσότερη όρεξη και περισσότερη διάθεση στο να ασχοληθώ με τα παιδιά και ίσως και περισσότερη υπομονή.

Ε. Τα προσόντα που διαθέτεις ανταποκρίνονται στην αμοιβή σου; Θεωρείς ότι παίρνεις αρκετά χρήματα για αυτά που προσφέρεις;

ΛΖ. Όχι. Θεωρώ ότι είναι κάτι πολύ εξειδικευμένο ο κλάδος αυτός καθώς ασχολείσαι με κάποια παιδάκια τα οποία αντιμετωπίζουν κάποιες δυσκολίες, οπότε θεωρώ ότι η εξειδίκευση σε αυτόν τον τομέα θα πρέπει να αμείβεται καλύτερα. Σίγουρα ο μισθός με τα δεδομένα της Ελλάδας είναι καλός αλλά δεν θεωρώ ότι ανταποκρίνεται πλήρως στο έργο που επιτελούμε.

Ε. Πως σου φαίνεται η κατάσταση που επικρατεί ότι υπάρχουν πολλές απαιτήσεις από τους εργοδότες, τους διευθυντές, το σχολείο γενικά και το χαμηλό μισθό ή την αδυναμία να ανταποκριθείς πλήρως με το δικό σου τρόπο στην εργασία σου; Ότι έχεις κάποιους περιορισμούς δηλαδή.

ΛΖ. Υπάρχουν φυσικά κάποιοι περιορισμοί και είναι πολύ συγκεκριμένο πλέον το πλαίσιο πάνω στο οποίο μπορούμε να δουλεύουμε. Οι διευθυντές έχουν πολλές απαιτήσεις από εμάς καθώς θεωρώντας ότι είμαστε πιο εξειδικευμένοι μας κάνουν να αναλαμβάνουμε όλο και περισσότερα καθήκοντα που ίσως είναι εκτός των πραγματικών καθηκόντων που πραγματικά έχουμε.

Ε. Θεωρείς τον εαυτό σου ικανό να ανταπεξέλθει στην ελληνική αγορά;

ΛΖ. Ναι. Θεωρώ τον εαυτό μου πολύ ικανό να ανταπεξέλθει καθώς είμαι ανταγωνιστική και επίσης δεν πτοούμε από τις δυσκολίες που θα αντιμετωπίσω.

Ε. Ο κορεσμός που λέγαμε πριν και οι λίγες θέσεις εργασίας στην αγορά πιστεύεις θα σε επηρεάσουν ως προς την αναζήτηση σου για εργασία στο εξωτερικό;

ΛΖ. Σίγουρα καθώς αν τα επόμενα δύο με τρία χρόνια αν δω ότι το επάγγελμα μου δεν μου προσφέρει ούτε κάποια θέση εργασίας είτε αν μου την προσφέρει και τα χρήματα δεν είναι καλά ή οι συνθήκες δεν είναι καλές θα με οδηγήσουν στο να αναζητήσω κάτι αντίστοιχο στο εξωτερικό.

Ε. Θα τολμούσες όμως να κάνεις το βήμα;

ΛΖ. Ναι. Όχι πολύ εύκολα. Έπειτα από πολύ σκέψη αλλά εάν έβρισκα κάτι στο οποίο οι συνθήκες θα ήταν καλές, βασικά καλύτερες από αυτές εδώ στην Ελλάδα θα το τολμούσα.

Συνέντευξη 5

Χ.Α. Ονομάζομαι Χ.Α. Είμαι 24 ετών. Ζω στον Ασπρόπυργο Αττικής μαζί με τους γονείς μου. Έχω τελειώσει Πολιτισμική Τεχνολογία και Επικοινωνία στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου. Κάνω μεταπτυχιακό στο τμήμα Πληροφορικής του Πανεπιστημίου Πειραιώς και εργάζομαι στον ιδιωτικό τομέα κάποιους μήνες το τελευταίο χρονικό διάστημα.

Ε. Ποιο είναι το επάγγελμα σου;

Χ.Α. Το παρόν επάγγελμα μου είναι εξυπηρέτηση πελατών στην Εθνική Τράπεζα σε θέματα internet banking, κάρτες, ασφάλεια συναλλαγών και γενικές πληροφορίες.

Ε. Και το επάγγελμα που έχεις σπουδάσει;

Χ.Α. Το επάγγελμα που η σχολή μου μου προσφέρει, αυτό δηλαδή που θα μπορούσα να εξασκήσω, έχει να κάνει με θέματα πληροφορικής, επικοινωνίας και σε θέματα πολιτισμού.

Ε. Ποια είναι η ιδανική μορφή του επαγγέλματος που θέλεις εσύ να εξασκήσεις;

Χ.Α. Ιδανικά το αντικείμενο που θα ήθελα να ακολουθήσω είναι ίσως ο συνδιασμός των τριών που ανέφερα νωρίτερα. Ουσιαστικά με κάποιον τρόπο μέσω κάποιου μουσείου ή πολιτιστικό χώρο να μπορούσα να συμβάλω είτε σε θέματα επικοινωνίας για την ανάδειξη αυτού του μουσείου είτε σε θέματα πληροφορικής όσον αφορά την προβολή του, τι προγράμματα θα έχει, πως θα τραβήξει περισσότερο κοινό και ανάλογα βέβαια το περιεχόμενο του κάθε χώρου. Και όσον αφορά για τις συνθήκες οι καλύτερη περίπτωση είναι να εργάζεσαι στο αντικείμενο που έχεις σπουδάσει έχεις τις κατάλληλες γνώσεις και μπορείς να ανταπεξέλθεις και σε καινούργιες τεχνολογίες. Να αναζητάς πάντα το καινούργιο και να εξελίσσεσαι και εσύ αλλά και οι συνεργάτες σου και βέβαια και να συνεργάζεσαι και με άτομα που έχετε τα ίδια σχεδόν πιστεύω. Θεωρώ ότι είναι λίγο δύσκολο να βρίσκεσαι στο ίδιο αντικείμενο με κάποιον που έχει τελειώσει μαγειρική, σε σχέση με κάποιον που έχει τελειώσει μουσειολογία. Ίσως σε κάποια πράγματα δεν θα βρείτε κοινά σημεία. Οπότε θεωρώ ότι για να εξελιχθεί οποιοδήποτε επάγγελμα θα πρέπει όλοι να βαδίζουν με τον ίδιο στόχο.

Ε. Ποιο είναι το χρονικό διάστημα από την ολοκλήρωση των σπουδών σου μέχρι την απόφαση να βρεις μία δουλειά;

Χ.Α. Ήταν πολύ άμεσο ολοκλήρωσα τις σπουδές μου τον Ιούνιο του '18 και τον Αύγουστο του '18 είχα πιάσει την πρώτη μου δουλειά. Το μεσοδιάστημα του Ιουλίου ήταν το διάστημα μετακόμισης οπότε δεν μπορούσα εκ των πραγμάτων να ασχοληθώ με κάποια εργασία. Από τις αρχές του Αυγούστου το '18 έπιασα την πρώτη μου δουλειά.

Ε. Υπάρχει στήριξη από το οικογενειακό σου περιβάλλον;

Χ.Α. Σίγουρα σε όλους τους τομείς η οικογένεια στηρίζει. Ένα παιδί 24 ετών που τώρα βγαίνει στην ουσία δειλά σαν νέος επαγγελματίας στο χώρο εργασίας ο μισθός που παρέχεται είναι μικρότερος από τις συνθήκες και την ποιότητα ζωής που θέλει να προσφέρει ο ίδιος στον εαυτό του και στην οικογένειά του. Εκ των πραγμάτων ο βασικός μισθός με τα 532 ευρώ δεν μπορεί να είναι αρκετός προκειμένου κάποιο άτομο ανεξαρτήτου ηλικίας να μπορεί να βγάλει τα προς το ζην του. Οπότε η οικογένεια σίγουρα θα πρέπει να συνεισφέρει σε αυτό. Όσον αφορά για το επάγγελμα όταν ένας γονιός βλέπει για παράδειγμα ότι το παιδί έχει τελειώσει μία σπουδή και προχωράει σε μία επόμενη αλλά ο μισθός και οι συνθήκες δεν είναι ιδανικές προφανώς η στήριξη υπάρχει αλλά θεωρώ ότι σίγουρα λένε να βρει και κάτι παραπάνω. Να πιέζει λίγο και το παιδί για να εξελιχθεί επαγγελματικά.

Ε. Κατά πόσο έχει επηρεάσει η οικογένεια σου την απόφαση για εύρεση εργασίας;

Χ.Α. Η οικογένειά μου γενικά είναι άνθρωποι οι οποίοι δεν θέλουν να με βλέπουν να πιέζομαι. Σίγουρα ήθελαν να εργαστώ αλλά το πότε και το πώς το επέλεξα εγώ η ίδια. Δεν με πίεσαν ποτέ στο να βρω κάποια δουλειά. Βέβαια δεν ήθελαν να κάθομαι κιάλας αλλά εγώ επέλεξα το πότε θα βγω και το πότε θα ψάξω δουλειά.

Ε. Έχεις κάποια ενδιαφέροντα πάνω στο επάγγελμα σου;

Χ.Α. Ενδιαφέροντα στο παρόν επάγγελμα υπάρχουν γιατί συναναστρέφεσαι με διαφορετικό κόσμο κάθε μέρα γνωρίζεις και εσύ μαθαίνεις περισσότερα. Για παράδειγμα έχω σπουδάσει κάτι διαφορετικό και βρίσκομαι ξαφνικά στον τραπεζικό χώρο όπου δεν είχα κάποιες γνώσεις. Επίσης εγώ σαν άτομο και σαν πολίτης και σαν πελάτης μιας Τράπεζας γνωρίζω για τις ασφαλείς συναλλαγές και το πως εγώ πρέπει να συμπεριφέρομαι. Αυτό είναι ένα κύριο ενδιαφέρον για μένα. Και κάτι άλλο είναι ότι έχω μάθει πλέον και μπορώ να εξυπηρετώ και τους δικούς μου ανθρώπους και φίλους και να τους δίνω κάποιες πληροφορίες τις οποίες ίσως νωρίτερα να μην τις

γνώριζα γιατί δεν υπήρχε και λόγος να τις γνωρίζω. Αυτό είναι από τα βασικά. Και βέβαια πάντα με ιντρίγκαρε το γεγονός της τράπεζας. Πώς λειτουργεί και πώς τα καταφέρνουν όλα αυτά. Όσον αφορά για το ιδανικό επάγγελμα, δηλαδή για αυτά που λέγαμε νωρίτερα, για αυτό που έχω σπουδάσει ενδιαφέρον θα αποτελούσε να βλέπεις ότι όντως αυτά που συνεισφέρεις, αυτά που δίνεις στο επάγγελμά σου ανταποκρίνονται και στις ανάγκες του κόσμου αλλά και ίδια τα άτομα να ελκύονται από αυτό που κάνεις.

Ε. Ποια εφόδια διαθέτεις εσύ για την αγορά εργασίας;

Χ.Α. Πιστεύω ότι σίγουρα η έλξη που έχω στο να μαθαίνω καινούργια πράγματα είναι ένα βασικό προσόν. Γιατί δεν θεωρώ ότι όλα τα άτομα της ηλικίας μου τείνουν προς την επιπλέον γνώση. Εφησυχάζονται σε ένα βασικό πτυχίο ή σε μία δουλειά εφήμερη. Θεωρώ ότι η αναζήτησή μου για κάποια καινούργια εκπαίδευση, για επιπλέον γνώσεις, ίσως και στο να αναμετρηθώ και με άλλα άτομα να είναι κάποιο από τα προσόντα μου. Επίσης είμαι πολύ συνεργάσιμη σε ότι έχει να κάνει με το καινούργιο ή με κάποια καινούργια εκπαίδευση. Πάντα έχω το νου μου. Πάντα προσπαθώ να μαθαίνω κάτι άλλο. Πάντα μπαίνω στο κλίμα της συνεργασίας και γενικά πιστεύω ότι μπορώ και να ενεργήσω και να δουλέψω μαζί με άλλα άτομα.

Ε. Έχεις κάποια προηγούμενη εμπειρία στην αναζήτηση εργασίας;

Χ.Α. Ναι. Έχω περάσει και από πάρα πολλές συνεντεύξεις σχεδόν ποτέ τα πράγματα δεν είναι αυτό που βλέπεις. Σε εμάς τους νέους στον επαγγελματικό τομέα ίσως μας λένε παραπλανητικά πράγματα, μας μιλάνε για μισθούς οι οποίοι δεν είναι καθαροί και γενικά αυτό είναι κάποιο μείον. Γενικά οι δυσκολίες που αντιμετώπισα ήταν πρώτον αυτό γιατί δεν ήταν ξεκάθαρη η αγγελία και δεύτερον ότι για την ηλικία που είμαστε ζητάγανε πολύ περισσότερα προσόντα μαζί με μία προϋπηρεσία που ήταν αδύνατον να την έχεις εκ των πραγμάτων. Σε κάποιες περιπτώσεις μάλιστα άλλο ήταν η αγγελία εργασίας και τελικά για άλλη θέση σε ήθελαν και πάλι ήταν παραπλανητική η αγγελία. Αυτά ήταν τα προβλήματα που αντιμετώπισα.

Ε. Με ποιο τρόπο ψάχνεις μια θέση εργασίας;

Χ.Α. Πλέον το διαδίκτυο αποκλειστικά.

Ε. Με τον ίδιο τρόπο βρήκες και την τωρινή σου δουλειά;

X.A. Μάλιστα και συγκεκριμένα από το kariera.

E. Ως νέα στην αγορά εργασίας οι υπόλοιποι πως σε αντιμετωπίζουν;

X.A. Με τα άτομα που είμαστε συνομήλικοι ίσως δεν υπάρχει διαφορετικός τρόπος αντιμετώπισης είμαστε όλοι ίσο. Μεταξύ μας. Οι υπόλοιποι με τους οποίους είμαστε στην ίδια θέση και είναι μεγαλύτεροι σε ηλικία είμαστε όλοι το ίδιο. Οι ανώτεροι όμως δηλαδή οι leader ή ο supervisor, αυτός που έχει την επίβλεψη όλης της ομάδας, ίσως αλλά όχι και 100%, γιατί είναι και αναλόγως τον άνθρωπο, μπορεί κάποιες φορές να σου τονίσουν ότι εγώ είμαι υπεύθυνος. Δεν σημαίνει απαραίτητα ότι έχουν περισσότερα πτυχία από σένα αλλά ότι η θέση που βρίσκονται είναι ανώτερη.

Κάποιες φορές κάποια άτομα μπορεί να στο τονίσουν αλλά στη συγκεκριμένη δουλειά, επειδή ο καθένας μπαίνει σε ένα πόστο μιλάει με συγκεκριμένους πελάτες, δεν έχω αντιμετωπίσει κάποιο τέτοιο θέμα. Στη δουλειά που είμαι τώρα υπάρχουνε συγκεκριμένα άτομα που μπορεί να σου το αναφέρουν αλλά εντάξει το προσπερνάς.

E. Έχει χρειαστεί να απορρίψεις κάποια θέση εργασίας;

X.A. Έχει τύχει να περάσω από συνέντευξη, πριν καταλήξω σε αυτή που είμαι τώρα, σε μία παρόμοια υπηρεσία και πηγαίνοντας εκεί ο μισθός που μου έδιναν ήταν μπορώ να σου πω στα 300 ευρώ το μήνα και ενώ περνούσα από συνέντευξη και άκουσα το μισθό τους είπα «Σας ευχαριστώ πολύ δεν επιθυμώ τη θέση» και όταν με ρώτησαν για πιο λόγο τους είπα ξεκάθαρα ότι ήταν λόγο του μισθού. Μάλιστα προσπάθησε να μου κάνει μία αντιπρόταση, όπου στην ουσία ήταν χειρότερη από την πρώτη πρόταση, δηλαδή ήταν με λιγότερες ώρες και λιγότερα χρήματα. Οπότε και εκεί αισθάνθηκα ότι στην ουσία με κοροϊδεύει κιόλας ο άνθρωπος όχι βέβαια με χλευαστικό τρόπο αλλά ότι με υποτιμάει με αυτό τον τρόπο όταν δηλαδή σου λέω ότι αποχωρώ λόγω του μισθού και μου προτείνεις ένα μικρότερο και έτσι έφυγα.

E. Ποια είναι η γνώμη σου για τη σημερινή κατάσταση που επικρατεί στην αγορά εργασίας;

X.A. Γενικά τα άτομα που είναι κάτω των 25 επειδή δεν έχουμε και τρομερή εμπειρία αλλά είμαστε ουσιαστικά στο πρώτο επίπεδο είναι δύσκολη η κατάσταση που επικρατεί και από άποψη μισθού και συνθηκών. Αλλά είμαστε και τα παιδιά που, όταν μπουν σε μία εργασία θα είναι κυρίως οι βοηθοί, δηλαδή είναι και μέχρι να αποκτήσουμε κάποια εμπειρία. Τουλάχιστον έτσι είναι σε όσες έχω πάει εγώ. Γιατί

μπορεί να είναι και άλλες δουλειές που να μην επικρατεί αυτή η συνθήκη που έχω στο μυαλό μου. Αισθάνομαι ότι είμαστε τα άτομα που θα βγάλουν την περισσότερη δουλειά, γιατί είμαστε νέοι, γιατί θεωρούμαστε ότι είμαστε πιο δραστήριοι και αντέχουμε περισσότερο. Δεν ξέρω αλλά θεωρώ ότι πρέπει λίγο να αλλάξει αυτή η νοοτροπία.

Ε. Σκέφτεσαι να ασχοληθείς με αυτό τον τομέα εργασίας ή ενδιαφέρεσαι για κάτι άλλο;

Χ.Α. Είναι δύσκολη η ερώτηση σου. Θα ήθελα να ασχοληθώ με αυτό τον τομέα στον οποίο εργάζομαι τώρα γιατί υπάρχει όντως κάποιο ενδιαφέρον. Δεν είναι κουραστική δουλειά. Το να εξυπηρετήσεις κόσμο είναι δύσκολο ψυχολογικά. Δηλαδή το να μιλάς με τόσα πολλά άτομα με κάθε τηλεφώνημα και κάθε περίπτωση να είναι κάτι διαφορετικό και να πρέπει να ανταπεξέλθεις με την ίδια ευγένεια, τον ίδιο τρόπο, τον ίδιο ενθουσιασμό σε όλες τις κλήσεις είναι δύσκολο ψυχικά να ανταπεξέλθεις αλλά δεν είναι όμως και το ίδιο κουραστικό με κάποια άλλη χειρωνακτική εργασία. Οπότε σε αυτό πιστεύω ότι θα μπορούσα να αντέξω και να προχωρήσω για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα. Λόγω της φύσεως της δουλειάς δεν μπορείς να περάσεις την ημέρα σου χαλαρά. Αυτό γιατί έχει να κάνει με την παρούσα συνθήκη που βρισκόμαστε. Για παράδειγμα αν είναι τέλος του μήνα που υπάρχουν ατελείωτες πληρωμές η μέρα δεν είναι καθόλου χαλαρή. Αν όμως είναι γιορτή, όπως είναι το Πάσχα, είναι πάρα πολύ χαλαρά και δεν μιλάς σχεδόν με κανέναν γιατί ο κόσμος περνάει τη μέρα του οικογενειακά και δεν σκέφτεται τόσο την τράπεζα. Αλλά όταν έχεις να αντιμετωπίσεις δύσκολες συνθήκες, όπως κάποια απάτη ή κάποια ύποπτη συναλλαγή εκεί η αλήθεια είναι ότι πρέπει να το διαχειριστείς με ψυχραιμία και να μη δείξεις στον πελάτη ότι και εσύ έχεις αγχωθεί για αυτό που περνάει. Κάθε περίπτωση είναι διαφορετική και λίγο ψυχοφθόρα σε αυτή τη δουλειά γιατί όλο αυτό πρέπει να το κρατάς μέσα σου και να μην το εξωτερικεύεις.

Ε. Πιστεύεις ότι ο τομέας στον οποίο εργάζεσαι τώρα έχει θέσεις εργασίας ή έχει κορεστεί;

Χ.Α. θεωρώ ότι έχει πάρα πολλές θέσεις εργασίας. Όχι μόνο ο τραπεζικός χώρος αλλά και γενικότερα σαν τηλεφωνικά κέντρα και εξυπηρέτηση ή πώληση. Μάλιστα έχω και συναδέλφους οι οποίοι έχουν παραιτηθεί από αυτή τη δουλειά και την επόμενη εβδομάδα εκπαιδεύονται σε μία άλλη εταιρεία. Είναι μία δουλειά που

είμαστε όλοι αναλώσιμοι. Φεύγουμε και ερχόμαστε. Δύσκολα να μείνει κάποιος σε τηλεφωνικό κέντρο για πάρα πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα. Αλλάζουν συνεχώς τα άτομα και αυτό είναι ένας κύκλος. Δεν έχει κορεστεί ακόμα πιστεύω όπως άλλα επαγγέλματα. Ο συγκεκριμένος τομέας έχει αρκετές θέσεις. Αλλά βέβαια είναι μόνο μια τρίμηνη εμπειρία και δεν μπορώ να σου μιλήσω και απόλυτα. Ειδικά στον τραπεζικό χώρο που στην πρώτη καραντίνα ήταν περίπου 40.000 άτομα που έκαναν μόνοι του internet banking από το σπίτι πέρα από τα άτομα που ήδη είχαν, μόνο για τη συγκεκριμένη τράπεζα, όλους αυτούς τους ανθρώπους εμείς τους εξυπηρετούμε καθημερινά. Γιατί ο καθένας από μία ερώτηση να θέσει, μία πληρωμή να θέλει να κάνει θα καλέσει εμάς. Οπότε και εμείς έχουμε απίστευτη δουλειά με απίστευτες αναμονές κάθε μέρα. Επίσης έχουν κλίσει πολλά υποκαταστήματα στα οποία δεν μπορεί να πάει ο κόσμος να εξυπηρετηθεί. Η τράπεζα της Ελλάδος έχει δώσει οδηγία να μην εξυπηρετούνται θέματα στο κατάστημα που μπορούν να εξυπηρετηθούν από το internet banking. Έτσι ο κόσμος απευθύνεται σε εμάς ακόμη και για την πιο απλή ερώτηση που θέλει να κάνει. Και βέβαια έχουν ελαττωθεί και οι υπάλληλοι μέσα στην τράπεζα. Συνεπώς το τηλεφωνικό κέντρο ανθεί.

Ε. Ποια εμπόδια έχεις αντιμετωπίσει εσύ στην αναζήτηση εργασίας σου;

Χ.Α. Το βασικό για εμένα εμπόδιο είναι ότι αρχικά εγώ μένω σε μία περιοχή όπου είναι προάστιο, είναι έξω από την Αθήνα και όλες οι εργασίες που εγώ θα μπορούσα να βρω είναι στην Αθήνα, είτε στο κέντρο, είτε σε κάποια άλλη περιοχή. Άρα πρώτο εμπόδιο για εμένα είναι η απόσταση όπου αναγκαστικά διανύω. Το δεύτερο εμπόδιο είναι οι αγγελίες που στην ουσία άλλα αναφέρουν και άλλα στην πραγματικότητα ζητούν για τη δουλειά. Είναι μέχρι να πας εκεί και να σου μιλήσουν, γιατί ίσως με δελεαστικά λόγια καταφέρω να σε πείσουν. Το τρίτο εμπόδιο είναι ο μισθός. Το τέταρτο είναι η προϋπηρεσία που ίσως να ζητούν και να μην την έχεις και κάποιο άλλο εμπόδιο είναι το να περάσεις από μία συνέντευξη και να μη σε πάρουν ποτέ να σε ενημερώσουν, ουσιαστικά δηλαδή αυτή η αναμονή.

Ε. Θεωρείς εμπόδιο το νεαρό της ηλικίας σου;

Χ.Α. Εμπόδιο δεν το θεωρώ, γιατί όσο πιο μικρός είσαι, αναλόγως τη δουλειά, αλλά θεωρώ και σε όλες τις δουλειές, αποκτάς εμπειρίες και χτίζεις τον εαυτό σου. Δηλαδή από τα βιώματα που έχω εγώ τώρα, όσο και να πιέζομαι κάθε μέρα και με το εύρος των πελατών που μιλάω ο καθένας μου προσφέρει κάτι διαφορετικό. Δηλαδή μπορώ

πλέον να διαχειρίζομαι καταστάσεις και να μιλάω αναλόγως την περίπτωση διαφορετικά στον κάθε πελάτη. Για παράδειγμα σε ένα άτομο το οποίο έχει αγχωθεί πως να το εμψυχώσω και να το καθησυχάσω. Κάποιος που μπορεί να νομίζει ότι έχασε κάτι, πώς θα του πω ότι όλα είναι εντάξει. Ή κάποιος που μπορεί να με καλέσει για να κάνει παράπονα και να με βρίσει. Όλους αυτούς εγώ πρέπει να το διαχειριστώ. Οπότε μπορεί για παράδειγμα να μην τρελαίνομαι για τη δουλειά που κάνω τώρα αλλά σίγουρα με βοηθάει στο να χτίσω τη συμπεριφορά μου και το χαρακτήρα μου και να το έχω για μετά σε κάποια άλλη εργασία.

Ε. Θεωρείς ότι τα προσόντα που διαθέτεις συνεισφέρουν στην αμοιβή σου;

Χ.Α. Εάν ρώταγες δέκα άτομα θεωρώ ότι και τα δέκα θα σου λέγανε πως ο μισθός που παίρνουν δεν αντιστοιχεί στα προσόντα και σε αυτά που συνεισφέρουν σε μία εργασία. Και αυτό γιατί όλοι θεωρούμε ότι καταβάλλουμε το 110 του εαυτού μας σε μία δουλειά όπου ο μισθός που μας δίνει αντιστοιχεί στο 40% από αυτά που κάνουμε. Δηλαδή και σερβιτόρος να είσαι για παράδειγμα και σε διαφημιστική να είσαι, σε οποιαδήποτε δουλειά, καθέννας μας νομίζω ότι δίνει περισσότερο από αυτό που η μισθοδοσία του τού καλύπτει. Ωστόσο για να σου μιλήσω για μένα θεωρώ ότι προσωπικά να αξίζω μεγαλύτερο μισθό και ο λόγος που το λέω είναι διότι πέρα από την υπηρεσία που είμαι τώρα εξυπηρετώ και μία δεύτερη τράπεζα η οποία τώρα αναπτύσσεται και είμαι από τα ελάχιστα άτομα που εξυπηρετώ σε αυτή. Μάλιστα έχει πάρει και βραβείο πρόσφατα πριν από λίγες μέρες για την εξυπηρέτηση στους πελάτες της όπου εγώ είμαι μέρος αυτής της εξυπηρέτησης. Βέβαια η εταιρεία έλαβε βραβείο εγώ όμως δεν έλαβα ποτέ κάτι, ούτε κάποιο μπόνους για παράδειγμα ή κάποιο δώρο για αυτήν την προσπάθεια. Αυτό εκ των πραγμάτων εγώ δεν το καταλαβαίνω σαν βραβείο. Εγώ σαν άτομο που κάθε μέρα μπαίνω στον κόπο και είμαι εξυπηρετική και μιλάω με τους πελάτες απλά μου δίνεται ένας βασικός μισθός. Είτε κάνω καλά τη δουλειά μου είτε όχι ο μισθός για μένα το ίδιο θα είναι. Αλλά εγώ καταβάλλω περισσότερο από αυτό που μπορώ. Ωστόσο ενώ η τράπεζα πήρε κάποιο βραβείο εγώ δεν είδα κάτι διαφορετικό στα δικά μου έσοδα.

Ε. Ο αφανής ήρωας δηλαδή.

Χ.Α. Αυτό θεωρώ ότι γίνεται σε όλα τα επαγγέλματα. Οι ανώτεροι πηγαίνουν πιο μπροστά, φαίνονται περισσότερο. Η ομάδα όμως που είναι από πίσω και που πραγματικά γίνεται κόμπο στο στομάχι σε κάθε δύσκολη περίπτωση που πρέπει να

αντιμετωπίσει δεν φαίνεται κάπου. Το θέμα είναι ότι εγώ έχω ένα νοικοκυριό από πίσω που πρέπει να συντηρήσω. Οπότε εάν εσύ είσαι χαρούμενος με αυτό δείξτε μου και μένα για να μπορώ να τον επόμενο μήνα να είμαι καλύτερη.

Ε. Θεωρείς τον εαυτό σου ικανό να ανταπεξέλθει στην αγορά εργασίας;

Χ.Α. Ναι έχω αυτοπεποίθηση για να βγω στην αγορά εργασίας και να ψάξω για δουλειά. Θεωρώ ότι και το πανεπιστήμιο, μπορεί να είναι ένα μικρό πανεπιστήμιο, αλλά πραγματικά μέσα μου αισθάνομαι, ότι με έχει βοηθήσει σε αυτό. Αυτά που γνωρίζω και αυτά που μπορώ σαν άτομο αρκούν και μπορεί να είναι και πολύ περισσότερα από άλλα άτομα της ηλικίας μου. Οπότε ναι μπορώ να ανταπεξέλθω. Κάθε μέρα είναι και μια καινούργια πρόκληση. Μπορεί σε αυτή τη δουλειά να είμαι καινούργια σαν εργαζόμενη αλλά δεν είναι και η πρώτη μου δουλειά έχω υπάρξει και σε πολύ πιο δύσκολες, όπου άντεξα και μάλιστα μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

Ε. Εάν δεν υπήρχαν θέσεις εργασίας οι οποίες θα ανταποκρίνονταν στις δικές σου απαιτήσεις θα έψαχνες μία δουλειά στο εξωτερικό;

Χ.Α. Πάντα στο πίσω μέρος του μυαλό μου υπάρχει το ενδεχόμενο του εξωτερικού. Από τότε που ήμουν φοιτήτρια έτρεχα για το πρόγραμμα Erasmus όπου ενώ στο τέλος κέρδισα μια θέση δίστασα μέσα μου και δεν τόλμησα αυτό μου το ταξίδι. Έπειτα σε αυτή τη περίοδο που βρισκόμαστε τώρα που θα γίνει το τελικό Brexit. Μέχρι και αυτή τη στιγμή που μιλάμε έχω υπόψη μου το pre settled που γίνεται στην Αγγλία προκειμένου να πας να κάνεις να μια αίτηση και όποτε θέλεις να επιστρέψεις να δουλέψεις εκεί. Είμαι όμως σχετικά λίγο δειλή σε αυτό γιατί αισθάνομαι ότι παρ όλες τις δυσκολίες που υπάρχουν στην Ελλάδα θέλω να παραμείνω εδώ. Αλλά πραγματικά ζώντας με τις συνθήκες που επικρατούν όλα αυτά με κάνουν να ενισχύσω πιο πολύ το αίσθημα μου να φύγω στο εξωτερικό. Αλλά παρόλα αυτά όποτε αυτή η φλόγα ξεκινάει μέσα μου να ανοίγει περισσότερο μετά από λίγο το ξανασκέφτομαι και σβήνει. Ενώ την έχω δεν έχει γίνει αυτό το κλικ για να πω ότι πρέπει να φύγω, που θεωρώ ότι στα επόμενα χρόνια να συμβεί αλλά δεν το ξέρω ακόμη. Ίσως περιμένω να τελειώσω το μεταπτυχιακό. Μπορεί μέσα μου να νιώθω μια ανασφάλεια να βγω στο εξωτερικό, επιπλέον ξέρω ότι θα πιεστώ με τη γλώσσα. Το βασικό είναι να τελειώσω το μεταπτυχιακό και έχοντας το τότε ίσως να ταξιδέψω στο εξωτερικό. Η πρώτη μου επιλογή, από το Erasmus κιόλας, η Αγγλία ήταν η πρώτη μου επιλογή και με όλη αυτή τη συνθήκη που φεύγει από την Ευρωπαϊκή Ένωση, απλά μετά δεν

ξέρω τι γίνεται με την κατάσταση που επικρατεί. Θα ήθελα να έχω στο μυαλό μου ότι υπάρχει μια πόρτα ανοιχτή να φύγω αλλά με όλο αυτό λίγο με απογοητεύει αν δεν έχω την δυνατότητα αλλά δεν ξέρω. Κάθε εμπόδιο για καλό.

Συνέντευξη 6

Δ.Δ. Ονομάζομαι Δ. Είμαι 24 χρονών έχω σπουδάσει Πολιτισμική Τεχνολογία και Επικοινωνία στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου. Έχω κάνει μεταπτυχιακό στην ίδια σχολή με αντικείμενο την παραγωγή ταινιών ντοκιμαντέρ και ασχολούμαι κυρίως με το βίντεο μοντάζ αλλά και με κάμερες και ηχογραφήσεις.

Ε. Ποιο είναι το επάγγελμα πάνω στο οποίο αναζητάς μια θέση εργασίας;

Δ.Δ. Κυρίως στο βίντεο μοντάζ όσον αφορά την επεξεργασία του βίντεο. Με ενδιαφέρει πάρα πολύ και μου αρέσει πάρα πολύ. Μετά μπορώ να αναλάβω και βιντεοσκόπηση

Ε. Ποια θεωρείς ότι είναι η ιδανική του μορφή για εσένα;

Δ.Δ. Αυτά αλλάζουν ανάλογα με το τι δουλειά αποφασίζει να κάνει κάποιος. Για εμένα καλύτερο είναι να μπορώ να συνεργαστώ σωστά με τους συναδέλφους, να υπάρχει σωστή συνεννόηση. Όσον αφορά το ωράριο το καθημερινό μπορεί να είναι οκτώωρο. Αν και στη δική μου δουλειά είναι λίγο πιο ελεύθερο, που με βολεύει εμένα. Μου αρέσει το ελεύθερο ωράριο διότι μπορώ να ξυπνήσω και να κάνω τη δουλειά μου είτε από το σπίτι είτε να πάω στο γραφείο ότι ώρα με βολεύει εμένα. Να κάνω ένα διάλειμμα και να ξαναπάω να ξαναπιάσω τη δουλειά. Τώρα σχετικά με το μισθό εξαρτάται με το τι θα κάνεις. Το πόση ώρα θα σου πάρει αυτό που θα κάνεις και πόσο δύσκολο θα είναι. Δηλαδή αν θα μου ζητηθεί κάτι το οποίο θα μου πάρει 5 μέρες μπορώ να ζητήσω παραπάνω λεφτά από ένα βίντεο που θα το κάνω σε πέντε ώρες. Αυτά πάνω-κάτω, οι μισθοί εξαρτώνται κυρίως από το βαθμό δυσκολίας. Υπάρχουν και οι περιπτώσεις στις οποίες παίρνεις σταθερό μισθό, όπως ένας γάμος. Σαν ελεύθερος επαγγελματίας ο μισθός εξαρτάται από εμένα αλλά άμα δουλεύεις σε ένα κάποιο γραφείο- στούντιο πιστεύω πως ο μισθός εκεί είναι πολύ πιο σταθερός.

Ε. Αυτή τη στιγμή βρίσκεσαι σε κάποια θέση εργασίας;

Δ.Δ. Αυτή την περίοδο της ζωής μου ασχολούμαι κυρίως με την φροντίδα παιδιών. Δεν έχω κάποια κανονική θέση εργασίας, κάποια μόνιμη πάνω στο αντικείμενο που με ενδιαφέρει αλλά συνεχώς ψάχνω κάποια θέση πάνω στο αντικείμενό μου.

Ε. Ποιο είναι το χρονικό διάστημα από την ολοκλήρωση των σπουδών σου μέχρι την απόφαση για εύρεση μιας θέσης εργασίας;

Δ.Δ. Εγώ θέλω πολύ να δουλέψω πάνω στο αντικείμενό μου. Δούλευα και κατά τη διάρκεια του μεταπτυχιακού μου, αλλά και κατά τη διάρκεια των προπτυχιακών μου σπουδών έκανα μικροδουλειές. Πάντα ψάχνω μικροδουλειές και κάνω κάποιες άμα τύχει. Τώρα εγώ ήθελα να δουλέψω κατευθείαν μετά τις σπουδές μου αλλά ήταν πολύ δύσκολο να βρω κάπου να πιαστώ να δουλέψω, γιατί δεν έχω πολύ ανεπτυγμένο κύκλο.

Ε. Υπάρχει στήριξη από το οικογενειακό σου περιβάλλον;

Δ.Δ. Ναι υπάρχει αρκετή στήριξη για αυτή τη δουλειά από το οικογενειακό μου περιβάλλον. Βέβαια υπάρχει η κατάσταση που όταν δεν έχεις δουλειά μπορεί να σε πιέσουν να βρεις μία που ναι μεν είναι κοντά στο αντικείμενό σου αλλά δεν είναι αυτό ακριβώς που θες να κάνεις. Δηλαδή ο πατέρας μου μού πρότεινε να δουλέψω σε ραδιοφωνικό σταθμό. Είναι κάτι το οποίο εγώ δεν το ξέρω και ούτε με ενδιαφέρει. Δεν έχει να κάνει καθόλου με το αντικείμενο μου αλλά μπορεί να ήταν καλά τα λεφτά. Άμα είναι κάτι που δεν θέλω να το κάνω θα προτιμήσω να βρω κάποια άλλη που να ανταποκρίνεται καλύτερα σε εμένα.

Ε. Σε επηρέασε η άποψη της οικογένειας σου για την επιλογή του επαγγέλματος;

Δ.Δ. Όχι και τόσο πολύ. Οι γονείς μου δεν είχαν καθόλου επαφή με αυτό το επάγγελμα, αν εξαιρέσεις ότι ο πατέρας μου είναι δημοσιογράφος σε εφημερίδα και έχει μία άποψη από διαφήμιση κλπ. Πιο πολύ από μικρή έβλεπα ταινίες και έτσι απέκτησα το ενδιαφέρον να βλέπω πως γυρίζονται και πως καταλήγουν να φαίνονται στο σινεμά ή στην τηλεόραση. Αυτό έκανα περισσότερο στον ελεύθερό μου χρόνο. Επίσης ο πατέρας μου έλεγε συνέχεια ότι «εάν αυτό το παιδί δεν ασχοληθεί με τον κινηματογράφο δεν ξέρω τι άλλο θα κάνει στη ζωή του».

Ε. Ποια εφόδια διαθέτεις για την αγορά εργασίας;

Δ.Δ. Έχω προϋπηρεσία και ήμουνα τυχερή γιατί έκανα μία πρακτική άσκηση η οποία με οδήγησε να καταλάβεις με τι θέλω να ασχοληθώ. Έκανα την πρακτική μου σε ένα εργαστήριο του πανεπιστημίου και έτσι κατέληξα να λατρέψω αυτή τη δουλειά, να τη μάθω και να μπορώ να έχω μικροδουλειές από εκεί, κάποιες εθελοντικές και κάποιες κανονικές, οπότε έχω μία μικρή προϋπηρεσία. Έχω το Μεταπτυχιακό μου και έχω ένα πτυχίο χρήσης ενός προγράμματος όπου πρέπει να πάρω και άλλα σε άλλα προγράμματα πιστεύω. Έχω και ένα πτυχίο αγγλικών.

Ε. Έχεις προηγούμενη εμπειρία πάνω στην αναζήτηση εργασίας;

Δ.Δ. Όχι στο δικό μου αντικείμενο αλλά έχω εμπειρία στο να γυρνάω από μαγαζί σε μαγαζί να ζητάω δουλειά ως σερβιτόρα και να συνεννοούμαι με γονείς για να κρατήσω κάποιο παιδάκι. Στο δικό μου αντικείμενο αν εξαιρέσουμε το πανεπιστήμιο που πλέον έχω πολύ καλή σχέση με τον υπεύθυνο του εργαστηρίου, όπου ανά πάσα στιγμή μπορώ να του ζητήσω να ψάξει μία θέση εργασίας για μένα, γιατί είμαι στενά οικονομικά και θέλω να βγάλω κάποια λεφτά ή θέλω να μάθω και κάτι παραπάνω, δεν έχω.

Ε. Πως ψάχνεις για μια θέση εργασίας;

Δ.Δ. Στο δικό μου επάγγελμα πιστεύω ότι έχει να κάνει με το να φτιάξεις έναν κύκλο, που να σε βοηθήσουνε. Πρέπει να έχεις τη θέληση να δουλέψεις, να κάνεις πράγματα, να εξελιχθείς και να το δείχνεις αυτό και μέσα από αυτόν τον κύκλο και τη δική σου κρίση θα προωθηθείς, να έχεις πείσμα και να μπορείς να πεις «θέλω να με βοηθήσετε να πάω παρακάτω, θέλω να δουλέψω και σε κάποιο άλλο κομμάτι». Κάπως έτσι νομίζω λειτουργεί αυτή η δουλειά με το να έχεις έναν κύκλο.

Ε. Ως νέα στην αγορά εργασίας οι υπόλοιποι πως σε αντιμετωπίζουν;

Δ.Δ. Έχω σταθεί και τυχερή σε σχέση με τη δουλειά στο πανεπιστήμιο αλλά και με εξωτερικούς συνεργάτες του που με έχουν βοηθήσει αρκετά και με αντιμετωπίζουν με υπομονή. Με βοηθάνε αρκετά και έχουν την υπομονή και να πούνε «ξέρεις η Δ. ακόμα μαθαίνει οπότε δεν χρειάζεται να την πιέζουμε συνέχεια μαθαίνει ακόμα». Βέβαια απαιτούνται πράγματα από μένα και πρέπει να τα δουλέψω και να τα αντιμετωπίσω. Μου έχει τύχει και να με εκμεταλλευτούν οικονομικά από εξωτερικό συνεργάτη. Ήταν μια συνεργασία που ήθελα να εξελίξω σε κάποιο γραφείο όπου προσπάθησα να δουλέψω. Με εκμεταλλεύτηκαν στο ότι δεν έχω πολλή εμπειρία, είμαι πολύ μικρή και η λογική τους ήταν θα κάνεις εσύ τη δουλειά και θα πάρω εγώ το 70% των κερδών που θα βγάλεις και εσύ το 30%.

Ε. Πιστεύεις ότι παίζει ρόλο η έλλειψη εμπειρίας που έχεις σχετικά με τους υπόλοιπους;

Δ.Δ. Παίζει ρόλο στο κατά πόσο μπορώ να ανταποκριθώ εγώ σε κάποια πράγματα. Πάντα όταν κάνεις κάτι για πρώτη φορά δεν μπορείς να το κάνεις τελείως σωστά.

Κάποιες φορές θα αντιμετωπίσεις λάθη, δυσκολίες, θα ζοριστείς, θα πανικοβληθείς. Βέβαια είναι και το πως θα σε δουν οι άλλοι, εφόσον δεν έχεις πολύ εμπειρία. Άμα θα σε πατρνάρουν και να πουν ότι δεν μπορείς να το κάνεις, γιατί το έχω αντιμετωπίσει και αυτό. Να μου ζητάνε κάτι το οποίο αντικειμενικά δεν γίνετε, αλλά επειδή εγώ είμαι μικρή, είμαι γυναίκα μου είπαν απλά δεν μπορείς να το κάνεις εσύ. Ενώ επαγγελματίας του χώρου μου είπε ότι αυτό που ζητάνε δεν γίνεται. Απλά το θεωρούν ότι επειδή είσαι μικρός και άπειρος δεν μπορείς να το κάνεις.

Ε. Έχει χρειαστεί να απορρίψεις κάποια θέση εργασίας;

Δ.Δ. Όχι μέχρι στιγμής. Έχει τύχει να δω για κάποια θέση και να μην ασχοληθώ, γιατί δεν είναι στον τόπο που μένω και θα με δυσκολέψει μία μετακίνηση, αλλά δεν έχω απορρίψει κάποια δουλειά προς το παρόν.

Ε. Ποιά είναι η γνώμη σου για τη σημερινή κατάσταση στην αγορά εργασίας;

Δ.Δ. Είναι μία δύσκολη κατάσταση νομίζω. Υπάρχουν πολλές απαιτήσεις αλλά δεν υπάρχουν ανάλογες χρηματοδοτήσεις. Μπορεί κάποιος εργοδότης να ζητάει πολλά, εσύ να προσπαθείς να ανταποκριθείς σε αυτά αλλά δεν θα σου δώσει τα ανάλογα λεφτά που σου αρμόζουν για αυτά που ζητάει. Δεν υπάρχουν πολλές θέσεις εργασίας και ο κόσμος συνήθως συμβιβάζεται με αυτό που ξέρει, αυτό που έχει μάθει. Για παράδειγμα με μία ομάδα παραγωγής που τους βολεύει και προχωράει με αυτή χωρίς να αλλάζει τα άτομα. Οι νέοι δύσκολα εξελίσσονται εκτός και αν βρεθούν καλοί άνθρωποι να τους βοηθήσουν, πού υπάρχουνε αρκετοί στο χώρο, που θέλουν να βλέπουν νέα άτομα να προχωράνε. Είναι που θα πέσεις.

Ε. Σκοπεύεις κάποια στιγμή να αλλάξεις επάγγελμα ή θα ήθελες να συνεχίσεις σε αυτό;

Δ.Δ. Κοίταξε στα 24 μου λέω ότι θέλω να ασχοληθώ με αυτό αργότερα θα φανεί. Πάντα όσο μεγαλώνουμε εξελισσόμαστε και μαθαίνουμε και βλέπουμε και άλλα πράγματα. Έχω πάρα πολλά χόμπι που πιστεύω ότι μπορώ να τα κάνω και επαγγελματικά αλλά προς το παρόν θέλω να ασχοληθώ με αυτό.

Ε. Πιστεύεις ότι ο τομέας σου έχει κορεστεί;

Δ.Δ. Πιστεύω ότι στην Ελλάδα δεν έχει αναπτυχθεί τόσο ακόμη δεν θεωρώ ότι ήταν ποτέ πολύ ψηλά. Βέβαια εγώ είμαι σχετικά μικρή και δεν έζησα την οικονομική

κρίση σε επαγγελματικό επίπεδο. Πιστεύω ότι παλαιότερα πήγε να γίνει εξέλιξη αλλά με την οικονομική κρίση ο τομέας έπεσε. Είναι ένα επάγγελμα που παγκοσμίως είναι χρήσιμο και το ζητάνε αρκετά, αλλά δεν ξέρω κατά πόσο στην Ελλάδα υπάρχει αυτή η ζήτηση.

Ε. Ποια εμπόδια έχεις συναντήσει κατά την αναζήτηση σου για μια θέση εργασίας;

Δ.Δ. Το να μη βρίσκω μία. Το να βρίσκω μικροδουλειές οι οποίες πιο πιθανό είναι να ακυρωθούν ή να μην έχουν αρκετά λεφτά. Το να λες ότι θα γίνει κάποια δουλειά και να μη γίνεται έχει συμβεί πάρα πολλές φορές ή να μη λάβει τελικά χρηματοδότηση. Υπάρχουν διάφορα θέματα αλλά νομίζω ότι κυρίως είναι αυτά και φυσικά το ότι δεν υπάρχει τόσο ζήτηση σε νέο κόσμο.

Ε. Το νεαρό της ηλικίας σου παίζει κάποιο ρόλο;

Δ.Δ. Το νεαρό της ηλικίας μου δεν ξέρω αν είναι τόσο πολύ εμπόδιο. Θεωρώ ότι είναι πιο πολύ εμπόδιο στο να εξελίξω κάποια πράγματα. Άτομα της ηλικίας μου σε παραγωγές κυρίως τα έχουν να κουβαλάνε πράγματα, να κουβαλάνε κάμερες, τρίποδα, να στήνουν τις κάμερες. Βέβαια αυτό από τη δική μου πλευρά εγώ το βλέπω ως ότι θα το κάνω αλλά θα μάθω από αυτό, γιατί θα βλέπω τους άλλους που θα δουλεύουνε και μπορώ μετά να κάνω κάποια πράγματα και σιγά-σιγά μπορείς να αναπτύξεις έτσι ένα λόγο στο τι θα γίνει, να πεις μπορούμε να το κάνουμε και έτσι ας το δοκιμάσουμε. Τώρα το φύλο μου έχει υπάρξει εμπόδιο στη δουλειά αυτή, γιατί έχει τύχει να πάω και να πω ξέρετε να δουλέψω θέλετε να βοηθήσω να κάνω κάτι και να μου πουν ότι για τέτοιες δουλειές παίρνουν συνήθως αγόρια, γιατί μπορούν να κουβαλήσουν πράγματα. Ουσιαστικά με υποτιμάς από την πρώτη στιγμή που με βλέπεις και δεν μου δίνεις κάποια ευκαιρία. Εγώ ξέρω ότι μπορώ να κουβαλήσω και τρεις κάμερες και τρία τρίποδα, μπορώ να βοηθήσω και θέλω να βοηθήσω. Έχω τη δύναμη να το κάνω. Αλλά από τη στιγμή που με βλέπεις λες δεν μπορείς μόνο και μόνο επειδή είμαι γυναίκα.

Ε. Θεωρείς τον εαυτό σου ικανό να ανταπεξέλθει στην αγορά εργασίας;

Δ.Δ. Προς το παρόν θεωρώ πως ναι. Βέβαια έχω απογοητευτεί πάρα πολλές φορές. Είναι διακυμάνσεις. Πολλές φορές είμαι έτοιμη να πάω να ασχοληθώ να πω ότι θα το κάνω, αλλά πολλές φορές πέφτω ψυχολογικά και δεν θέλω να ασχοληθώ. Αυτό

μπορεί να κρατήσει και για μεγάλη χρονική διάρκεια. Μπορεί ένα μήνα να μην ασχοληθώ καθόλου και να μη θέλω να ασχοληθώ.

Ε. Σε περίπτωση που δεν υπήρχαν θέσεις εργασίας σου επιχειρούσε να αναζητήσεις μία θέση εργασίας στο εξωτερικό;

Δ.Δ. Νιώθω πως ναι απλά δεν είμαι άνθρωπος που θα το έπαιρνε εύκολα απόφαση να το κάνει αυτό. Δεν είμαι άνθρωπος που πάει στο άγνωστο με βάρκα την ελπίδα. Θέλω να έχω μία σταθερά. Αν μου λέγανε υπάρχει αυτή η θέση εργασίας εκεί κατά πάσα πιθανότητα θα πήγαινα να το δοκιμάσω. Βέβαια δεν ξέρω πως θα εξελισσότανε μπορεί να τα παρατούσα στη μέση και να έλεγα ότι τελικά δεν μπορώ να ζήσω εδώ δυσκολεύομαι και να ζητούσα να παραιτηθώ. Αλλά είμαι και άνθρωπος που πεισμώνω, οπότε πιστεύω ότι θα το έκανα.

Συνέντευξη 7

Κ.Ι. Ονομάζομαι Κ. Ι. είμαι 22 ετών και έχω ολοκληρώσει και την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Αυτή τη στιγμή σπουδάζω στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής στο τμήμα δημόσιας και κοινοτικής υγείας. Παράλληλα αναζητώ μια θέση εργασίας ως νοσηλεύτρια.

Ε. Ποια θεωρείς ότι είναι η ιδανική μορφή αυτού του επαγγέλματος για εσένα;

Κ.Ι. Πιστεύω πως το ιδανικό για το επάγγελμά μου είναι μία 8ωρη εργασία, 5 ημέρες την εβδομάδα με σωστή οργάνωση, που στα περισσότερα δημόσια νοσοκομεία λείπει, καθώς υπάρχουν συνέχεια μεγάλες σημαντικές ελλείψεις, και πάνω από όλα πρέπει να επικρατεί ένα καλό εργασιακό περιβάλλον.

Ε. Ποιο είναι το χρονικό διάστημα από την ολοκλήρωση των σπουδών σου μέχρι την απόφαση σου για εύρεσης εργασίας;

Κ.Ι. Μικρό. Προσωπικά ήθελα να ασχοληθώ αμέσως με μια δουλειά αλλά είχα κάποια μικροπροβλήματα. Το πάλεψα και τελικά μέσα σε τέσσερις μήνες βρήκα μια δουλειά πάνω στο επάγγελμά μου.

Ε. Υπάρχει στήριξη από το οικογενειακό σου περιβάλλον για το επάγγελμα που έχεις διαλέξει;

Κ.Ι. Ναι υπάρχει αρκετή και ήταν και σύμφωνοι με την απόφαση μου αυτή.

Ε. Κατά πόσο επηρέασε η οικογένεια σου την επιλογή σου για αυτό το επάγγελμα;

Κ.Ι. Η οικογένεια μου με επηρέασε σε ένα μικρό βαθμό για την απόφαση μου αυτή αλλά η απόκτηση εργασιακών εμπειριών πιστεύω πως είναι προσωπική μου υπόθεση.

Ε. Έχεις ενδιαφέροντα πάνω στο επάγγελμά σου;

Κ.Ι. Η αλήθεια είναι πως έχω πολλαπλά ενδιαφέροντα είτε σχετικά με την εργασία μου είτε όχι. Γενικά μου αρέσει να βοηθάω κόσμο και να ασχολούμαι με τον κλάδο των επιστημών υγείας, παράλληλα είμαι συνεργάσιμη και διαθέτω ομαδικό πνεύμα το οποίο απόκτησα μέσω του αθλητισμού, επίσης είμαι αρκετά δημιουργική και εφευρετική.

E. Ποια εφόδια διαθέτετε για την αγορά εργασίας;

K.I. Διαθέτω πολλαπλά πιστοποιητικά παρακολούθησης σεμιναρίων πρώτων βοηθειών καθώς και άλλων κλάδων που αφορούν την επιστήμη της νοσηλευτικής. Έχω ασχοληθεί με σεμινάρια και φροντιστηριακά μαθήματα προκειμένου να αποκτήσω τις γνώσεις που έχω. Επίσης, διαθέτω πτυχία ξένων γλωσσών και πτυχίο γνώση υπολογιστών.

E. Έχεις κάποια προηγούμενη εμπειρία στην αναζήτηση εργασίας;

K.I. Ναι έχω εμπειρία μικρή σχετικά σε χώρους υγείας και σε αθλητικές εγκαταστάσεις, αλλά και στον χώρο της προώθησης προϊόντων.

E. Με ποιο τρόπο ψάχνεις για μια θέση εργασίας;

K.I. Χρησιμοποιώ ιδιαίτερα το διαδίκτυο και πιο συγκεκριμένα site εύρεσης εργασίας, καθώς και αγγελίες που διαβάζω σε εφημερίδες.

E. Ως νέα στην αγορά εργασίας πως σε αντιμετωπίζουν οι υπόλοιποι;

K.I. Κυρίως με ευγένεια και ελαστικότητα, αλλά υπάρχουν και φορές που οι εργοδότες είναι υπερβολικά αυστηροί και απαιτητικοί.

E. Θεωρείτε ότι παίζει σημαντικό ρόλο η έλλειψη εμπειρίας στην αγορά εργασίας;

K.I. Ναι παίζει ρόλο ειδικά στην αντιμετώπιση από το υπόλοιπο εργασιακό περιβάλλον. Είναι καλό να υπάρχει μέγιστη συνέπεια και πειθαρχία σε νέους χώρους εργασίας πράγμα το οποίο γίνεται συνήθως μόνο από την πλευρά του νέου υπαλλήλου.

E. Στο παρελθόν έχει χρειαστεί να απορρίψεις κάποια θέση εργασίας;

K.I. Ναι, λόγω βεβαρημένου φόρτου εργασίας και μεγάλης απόστασης.

E. Ποια είναι κατά τη γνώμη σας η σημερινή κατάσταση στην αγορά εργασίας;

K.I. Κατά τη γνώμη μου υπάρχει μεγάλη εκμετάλλευση και ασυνέπεια σε αρκετούς χώρους εργασίας, αλλά ευτυχώς υπάρχουν και αντίστοιχα χώροι με πολύ καλό εργασιακό περιβάλλον και οργανωτικό.

E. Σκέφτεστε να ασχοληθείς με τον τομέα εργασίας σου ή ενδιαφέρεστε για κάτι νέο;

Κ.Ι. Ενδιαφέρομαι να ασχοληθώ με κάτι νέο και στη συνέχεια φυσικά με το αντικείμενο σπουδών μου.

Ε. Πιστεύετε ότι ο τομέας αυτός διαθέτει θέσεις εργασίας ή έχει κορεστεί;

Κ.Ι. Δεν έχει κορεστεί αυτό είναι το μόνο σίγουρο. Υπάρχει τεράστια έλλειψη σε νοσηλευτικό προσωπικό με συνέπεια να ανοίγουν συνέχεια νέες θέσεις εργασίας.

Ε. Κατά πόσο η αγορά εργασίας ανταποκρίνεται στις προσδοκίες σου;

Κ.Ι. Δεν είναι ακριβώς όπως το περίμενα. Οι ώρες εργασίας είναι πάρα πολλές, ο μισθός είναι μειωμένος και το σύστημα υγείας στην χώρα μας δεν είναι οργανωμένο.

Ε. Ποια εμπόδια έχεις αντιμετωπίσει στην αναζήτηση σου;

Κ.Ι. Το μεγαλύτερο εμπόδιο που έχω συναντήσει είναι οι μεγάλες αποστάσεις, αλλά και η μεγάλη έλλειψη προσωπικού. Υπάρχουν περιπτώσεις όπου είναι ένας εργαζόμενος για 12 κλίνες. Ο όγκος της δουλειάς είναι μεγάλος.

Ε. Θεωρείς εμπόδιο το νεαρό της ηλικίας σου;

Κ.Ι. Ναι το θεωρώ, διότι η καλοπέραση αποτελεί ένα κομμάτι που δύσκολα αποχωρίζεται δια παντός ένα άτομο της ηλικίας μου.

Ε. Θεωρείτε ότι τα προσόντα που διαθέτεις συνεισφέρουν στην αμοιβή της εργασίας σου;

Κ.Ι. Ναι συνεισφέρουν. Απλά πιστεύω ότι γενικά οι μισθοί στον τομέα μου είναι χαμηλοί και δεν αμείβομαι αρκετά σε σχέση με τη δουλειά που βγάζω.

Ε. θεωρείς τον εαυτό σου ικανό να ανταπεξέλθει στη ελληνική αγορά εργασίας;

Κ.Ι. Ναι είμαι ικανή να ανταπεξέλθω στην ελληνική αγορά εργασίας.

Ε. Εάν υπήρχε έλλειψη θέσεων εργασίας στον τομέα σου πιστεύεις ότι θα μπορούσες να αναζητήσεις μία δουλειά στο εξωτερικό;

Κ.Ι. Ναι φυσικά. Μελλοντικά θα μπορούσα να φανταστώ τον εαυτό μου ως νοσηλεύτρια σε μία χώρα του εξωτερικού. Δεν είναι κάτι που με τρομάζει και εάν προκύψει θα το κυνηγήσω δεν θα το αφήσω.